

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLÅGA **A**

N:o **2**

DEN 11 JAN. 1925

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EVA NYBLÖM

Mona Mårtensson

*i En vintersaga på Drama-
tiska teatern.*

(Foto. Jensen.)

K R Ö N I K A

GOTT NYTT ÅR OCH GOD FORTSÄTTNING!

Det där har ni hört förr, men eftersom önskan är hjärtligt menad kan ni väl ta emot den en gång till. I en tidning hade tryckfelsnisse spelat ett spratt så att där stod Gott nytt år 1952! Det är ju väl omtänksamt men de av oss som få vara med om den nyårsdagen böra ha 25:ans vänlighet i tacksamt minne. Men 1952 års män komma naturligtvis att se oss över axeln alldeles som vi nu dra en smula på smilbandet när vi erinra oss förhållandena för ett kvartsekel se'n, i finde-siecleddagarna, när man varken hade en aning om radio eller flygmaskiner eller mycket annat som till livets nödtorft hör.

Vid den tiden skrev Norlander sin första revy på Södra teatern, ty den här är den tjugofemte i ordningen bara på den scenen.

Apropå Norlander så bor han vid Kungsgatan. När kronprinsparet förra julmånaden gjorde sin kortege genom Stockholms gator kommo några av Norlanders bekanta och sa: »hörrudu bor ju vid Kungsgatan där tåget skall gå fram, nog kan man väl få sitta i ditt fönster för gammal bekantskaps skull?»

»Gärna det», sa Norlander, »men eftersom jag är »stadsbud» vill jag påpeka att det är ett uppdrag som jag tar betalt för». Enligt taxan skulle det bli 8 kronor och det betalades med största beredvillighet. När den högtidliga dagen kom begåvo sig vännerna upp till Norlander.

Redaktörn är inte hemma, upplyste jungfrun. Det var besynnerligt, tyckte vännerna. Nåja det gör egentligen detsamma förstås, vi ha ändå fått löfte av honom att sitta i fönsterna och se på kortegen.

Fönsterna? sa jungfrun med spårhakar på ögonlocken. De ligga ju åt gården allihopa. —

Revyen är emellertid det som drar, och när man hör talas om att vid en operaföreställning setat 44 personer på parkett eller att det vid senaste magistratspredikan funnits sammanlagt 15 åhörare i Storkyrkan börjar man förstå varför Stockholm fått namnet Den (sköna) synderskan. Men det finns nog andra orsaker också. Man kan exempelvis misstänka att när enligt importsiffrorna för de första nio månaderna under 1924 Sverige importerade för nära 4 miljoner pärlor från Frankrike så gick större delen av den grannlåten till stockholm-skorna. Eller vad säga herrar juvelerare?

Men så arbetas det å andra sidan energiskt på att förbättra stockholmarnas syndfulla leverne. Ett raffinerat medel som i sin kallblodiga hjärtlöshet nästan står på gränsen till barbari har tillgripits i dagarna då man börjat dekorera väggarna i en av våra restauranger med tavlor av våra modärnaste målare. Avsikten att på det viset skrämja bort publiken eller åtminstone förebygga att den sitter och hänger för länge på krogen är ju uppenbar men jag hemställer likvisst om det inte bör finnas gränser i den grymhet man anser sig opåttalt kunna utöva mot en redan ganska utpinad stackars allmänhet. Flytta bort glas och buteljer från borden, om man så vill, ryck undan stolarna som gästerna sitta på, be-

red dem all otrevnad man kan utfundera, men tvinga dem inte att timme efter timme sitta och stirra på Magdans vid nordpolen av K. Arusell eller Klisterburk nattetid, Stilleben av Jäärj Finess. Vi leva dock i ett civiliserat samhälle.

Apropå Stilleben har ett sådant blivit illa åtgånget på Nationalmuseum där en herre kört ena näven rakt genom en fransk mästars tavla. Och så klagar man ändå över att folk tar sin hand från konsten.

Ta sin hand ifrån åran vill däremot inte tandläkare Wessler som ligger i process med hr. Henry v. Krämer. Saken är den att dr. W. har ett landställe där han vill vara i fred och ingen må förtänka honom om han står vid strand och visar tänderna för söndagsseglare som vilja göra strandhugg. Intet ont anande kom emellertid hr. K. roende med en dam som förmodligen var ung och skön och då har man minsant intressantare saker att titta på än obehagliga anslagstavlor. Därför steg han i land med den unga damen men då kom dr. W. som tydligen är en hårdhärtad man, tog den ena åran och försvann hänskrattande med den. Nu processas det om dyrgripen. Visserligen är affären oerhört betydelsefull men eftersom vi ändå äro i årsskiftet kunde väl åran återställas i godo, så att hr. v. Krämer äntligen finge ro.

Det är tillräckligt med bråk i världen ändå. Inte nog med att man tar regementen från militären, man lägger sig också till med deras uniformer, såsom den tjuv som stal kläderna från en löjtnant

och sedan spatserade kring i Stockholm i hans mundering. Hade tjuven fått hållas längre hade han väl marscherat upp i kasärn och givit några syndare arrest för att de inte gjort honnör och se'n hade han gått i sin klubb och vunnit ett par tusen på svängknack.

Om karlen varit klok hade han givit sin handling en politisk kulör, då hade ingen människa vågat sig på honom. Politik skall det vara i allt och det dröjer väl inte länge förrän i Folkets Dagblad läses följande

MEDDELANDE.

Som f. d. professor Fredrik Böök farit med osanna omdömen om Algot Ruhes nya bok »Venus i Kindergarten» med förord av Artur Möller samt för att han ej gick och röstade på guldmedalj åt dr. Erik Hedén fast avd. hade beslutat det så bojkottas nämnda person från allt tidningsarbete. De personer som på något sätt ta befattning med nämnda Böök komma att offentliggöras och behandlas med recensioner av Törsten Pippiqvist.

*Svenska Trä- och Tidningsarbetareförb.
Sthlms-avd.*

Ode Balten Freudenthal.

Vice Tyrann. Adr. Husbondens röst,
Husmodern.

Förresten intressera sig våra politici ej ej blott för litteratur utan också för konst såsom man ser av inköpet av Thielska galleriet. Åtgörandet tyder på att nog har vår regering luft i luckan. Ingen lär nämligen tvivla på att det finns en vän-thiel där.

Apropå regeringen vill man att den till skolbarnens tjänst skall utarbete en Nationernas förbundskatekes som skall pluggas in jämsides med hypotenusan och Schmal-kaldiska artiklarna och andra muntrationsämnen, vilket allt kommer att göra N. F. särdeles populärt på skolbänken. Början är redan gjord med arbetet på katekesen. Så här låter den:

Vad är Nationernas Förbund?

Nationernas Förbund är en internationell kurort dit man reser för att vila upp sina nerver och köpa vinterhattar åt sin fru.

Har Nationernas Förbund jämväl något annat syfte?

Ja, närheten till Frankrike gör det även möjligt att på hemvägen studera senaste Parisrevyerna.

Vilket språk bör användas på Nationernas Förbund?

Småländska, det är ändå ingen som hör på vad man säger.

Varför säger du så?

Emedan jag är gräsligt avundsjuk på alla som få resa dit.

En käck liten representant för Nippons sago-land, Miss Miura, räknas för närvarande bland eleverna vid Gymnastiska Centralinstituet.

Celestin

EN FRANSYSK VISIT PÅ VALDEMARSUDDE

INNAN PORTARNA SLÅS UPP FÖR PRINS EUGENS UTSTÄLLNING.

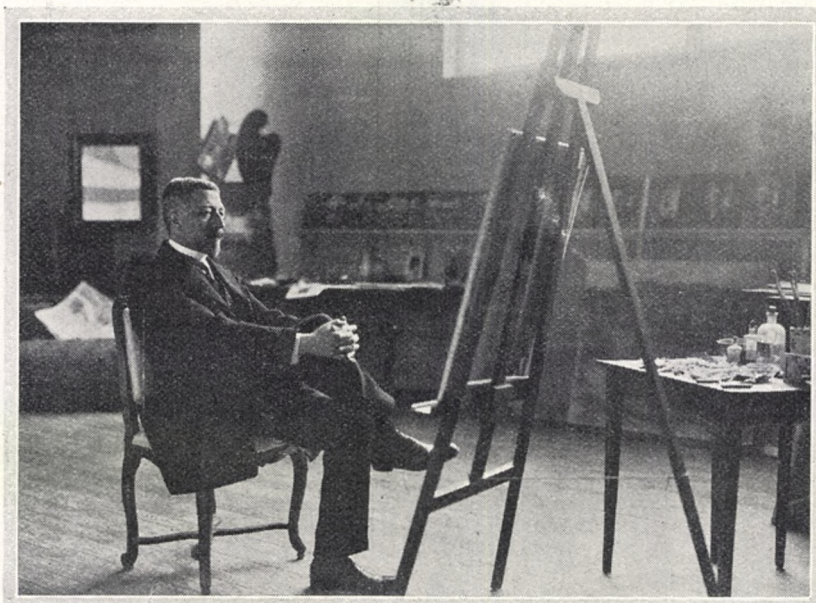
Prins Eugen betraktar utsikten från sitt blomsterrum.

»FAITES TOÛT, MÊME L'IMPOSSIBLE — gör allt vad ni kan, ja till och med vad ni inte kan, för att under er stockholmsvistelse få träffa prins Eugen.»

Det är den franska författarinnan Gabrielle Réval som berättar hur hennes vänner i Paris med dessa ord enträget lade henne på minnet att vid besöket i Ultima Thule för all del ej försumma en visit i det kungliga konstnärshemmet på Valdemarsudde. Trots att julen med julbrådska stod för dörren och att dessutom förberedelserna till prinsens berämda utställning hos Liljewalchs lade beslag på hans tid, behövde den sydländska författarinnan inte förgäves klappa på hans port. Till på köpet lovade prins Eugen med den älskvardhet som är honom egen, att själv vara ciceron för henne och hennes sällskap.

Vid vår ankomst dit ut beklagade prinsen livligt att han ej kunde visa själva tavelgalleriet, enär hans där befintliga arbeten delvis redan bortförts eller voro på väg att emballeras för transporten till Liljewalchs. Men att Valdemarsudde i alla fall har tillräckligt att bjuda av konstens och naturens skönhet, det veta nog alla som haft förmånen att en gång få stiga över dess tröskel. Känslan av skön-

Ett besök på Valdemarsudde, prins Eugens vackra hem, blev för den franska författarinnan Gabrielle Réval ett av hennes käraste Stockholmsminnen. Vilka skönhetsvärden det furstliga hemmet med sina konstskatter, sin rikedom på blommor och sin idylliska yttre omgivning erbjuder, skildras här av en, som flera gånger varit gäst hos prins Eugen.

Prins Eugen i sin ateljé på Valdemarsudde.

I ovalen: Prins Eugen spelar golf vid sitt lantställe Örgården — ett unikt foto taget av arkitekt B. Lundberg. — Under: På Örgårdens veranda.

het och harmoni som där genast slår emot en, stegras och vidgas förvisso då prinsen personligen, förklarande och belysande och med sina träffande omdömen om konst och konstnärer ledsagar sina gäster vid deras vandring genom de vackra salarna. Husets byggherre har noga sört för att luft, ljus och perspektiv ej skola saknas därute.

Stockholmsnaturen med sin blandning av idyll och kärvhet skapar också på denna plats en idealisk miljö för en i sanning furstlig konstnärboning eller om man så vill, en i hög grad konstnärlig fursteboning.

Valdemarsudde har mer än en gång varit föremål för beskrivningar i både ord och bild. Dessa rader avse därför ingen skildring av målarprinsens hem, utan vilja endast ge några snapshots därifrån, närmast med anledning av den nämnda utställningen.

Prins Eugens konst har ju sedan gammalt en särskilt favoriserad plats i svenska hjärtan och hans landsmän hysa förvisso en alldeles särskild sympati för den lika försynte som noble herren till Valdemarsudde: alla är vi med rätta stolta över hans lika

(Forts. sid. 51.)

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

EN VERKSAM MALMÖDAM

HOS FRU MARIE-LOUISE DONNÉR, LEDARINNA FÖR IDUNS KVINNOKLUBB I MALMÖ.

SOL UTE OCH SOL INNE — som det stod på en gammal väggbonad, — det är första intrycket av fru Donnér och hennes hem, där en konstnärlig och fulländad smak flyter samman med den varma, lugna trevnad, som bara en god husmor med stark hemkänsla kan skapa. Även om inte hela våningen som nu badar i strålande januarisol, skulle salongen i utsökt blåviolettlätt färgton, matsalen med sin ljusa empire och barnkammaren, där all julgranens härlighet strålar mot den åttaårige lilla Jarls ögon, ge samma förtätade, befriande stämning av ro och hem.

»Jag är så glad att ha kommit till Malmö», säger fru Donnér. »Här förlorar jag inte mina vänner i Stockholm och det övriga Sverige, alla passera ju Malmö på sina långresor, och då får jag vanligen en eller ett par dagars besök. Men jag är också glad att ha vunnit vänner även härnere. Trofasta och rara människor, som man kan lita på, det är min uppfattning av skåningarna, och den delas säkert av alla, som varit lyckliga nog att komma i beröring med dem.

Fru Donnér vädjar också ofta till sina vänners hjälpsamhet, när det gäller att bispunga de många lidande och behövande, små och stora, som aldrig förgäves vända sig till henne. Hennes förmåga att arrangera en soiré, en utställning, en amatörföreställning, så att både givare, publik och långgivare av rekvisita bli nöjda, är helt enkelt stort. Än ordnar hon Malmödamens utställning 1924, än ett dukat bord, vars utsökta dekorationer äro avpassade efter livets olika situationer, än samlar hon några teaterkunniga vänner, för att öva in en pjäs, som skall uppföras till förmån för sällskapet »Barnens vänner». Rollerna delas ut, man börjar repetera, och resultatet blir en lyckad föreställning, som roar publiken och hjäl-

En vacker fotografistudie av fru Marie-Louise Donnér i sitt hem.

Det är nu ett år sedan Malmö Idunklubb bildades under ledning av fru Marie-Louise Donnér, vars älskvärdhet och energi vi ha att tacka för dess framgång. Att fru Donnér är en lika intagande husmor som klubbedare framgår av denna skildring från hennes hem.

per hundratals fattiga små till mat och kläder.

Under spanska sjukans härjningar 1918, gick fru Donnér, som före sitt giftermål varit sjuksköterska, från hem till hem — isynnerhet bland arbetarna — hjälpte och tröstade, led med dem, som ledo, och möttes av tacksamhet och sympati. Sedan dess har hon inte glömt sina vänner i arbetarhemmen. Särskilt är det barnen hon tar sig an. Sällskapet »Barnens vänner», vari hon är en ledande kraft, har särskilt tagit till uppgift att hjälpa de arbetslösa barn.

Hennes rikedom på idéer och uppslag

— välbekant både inom och utom Idunklubben — gör sig också gällande i hemmet.

»Det gäller för varje husmor liksom för reklamcheferna att ha idéer, många och nya idéer», säger fru Donnér, »att skapa den där atmosfären, som både familjemedlemmarna och hembiträdet trivs i.»

»Hur hon får tiden att räcka till för så mycken verksamhet utåt och ändå vara en så rar och intagande värdinna, det är mer än jag kan förklara», säger en av hennes vänner, som just kommer på visit.

Men fru Donnér's förklaring är enkel nog: »När min man är upptagen av sitt arbete och pyssen krupit till kojs, tycker jag det är roligare att arbeta ut ett föredrag eller syssla med program och planer till någon fest

eller klubbafton än att sy eller läsa. Och då kan jag ju lika gärna göra det.»

Att hon emellertid också uppskattar bokens och nålens sällskap, därom vittna både de vackra handarbeten, som pryda hemmet, och den rika samlingen av klassisk och modärn litteratur. Av de senare böckerna äro åtskilliga försedda med dedikation — fru Donnér räknar bland sina vänner flera av vitterhetens stormän.

Att dessa liksom familjens övriga talrika vänner, från sitt besök i detta hem medtagit det djupaste intryck av svensk gästfrihet, älskvärdhet och förståelse, därom vittna de många fotografier och brev fru Donnér bevarar av dem.

En solig och rik personlighet, som slösar med sig själv, som glad och redo att hjälpa lyssnar till andras bekymmer, som med sin charmfullhet och sina intellektuella intressen förenar mycken praktisk duglighet — det är bilden av Marie-Louise Donnér — så långt den kan tecknas i ord.

FLEUR.

NYÅRSBIKT. Av SIGRID ELMBLAD

Jag knäpper mina händer,
mitt hjärta tackar tyst
för sorgen, som mig slagit,
för lyckan som mig kysst.
Det var dock livets rikedom,
det vissnade, som stått i blom,
det bleknade, som lyste
en gång min helgedom.

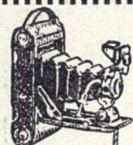
Du liv, som gav mig drömmar,
jag tackar för din skänk.
De spritt i vardagslivet

så mångt gyllenstänk.
Kanhända att jag stundom glömt
vad livet bjöd för vad jag drömt;
men därför även blomster
jag har bland tistlar gömt.

Kom, blida aftonskymning,
och bliv min sista vän.
Kanhända du mig tyder
vad jag ej fattat än.
Då morgonen som klarast står
jag vet man som i blindo går

på tusen gröna stigar,
bland tusen rosensnår.

O, liv, vad än du döljer
bak dunkel mantelflik,
om skiften smärta bringa,
din gåva städs är rik.
O, liv, hav tack för vad du gav,
och blir din sista skänk en grav,
jag ser mot himlens stjärnor
och lägger ner min stav.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS. I NAMNET — EASTMAN KODAK COMP. — PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKALLNING OCH KOPIERING GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG - MALMÖ - STOCKHOLM

»GRAVEN UNDER TRIUMFBÄGEN», Paul Raynals omstridda pjäs, som i våras gjorde så mycket väsen av sig på Molières scen i Paris, fick sin premiär på Svenska Teatern i förra veckan.

Man kan gott förstå att lidelserna i Frankrike fattat eld inför detta drama, så starkt, så gripande men också så hänsynslöst uppriktigt när det gäller att klarlägga krigets värde över människornas själar. Där ute var det inte blott modigt att skriva ett sådant stycke utan i lika hög grad att uppföra det, ty det river ohjälpligt håll på all falsk chauvinism, på krigshetsarnas röda skynke och på den gloria, som på vissa håll anses oundvikligen förknippad med krigarens blodiga yrke. Man skrek och svor i salongen, man grät och skratade, hånade, förlöjligade och upphöjde författaren. Hans namn blev smutskastat av vedersakarna men nämndes i rang med litteraturens främste av beundrarna. Man delade sig i två partier, som nästan handgripligt gingo löst på varandra med knytningar och teaterkikare så att föreställningarna måste avbrytas tills den värsta stormen bedarrat. I den stora metropolen talade man snart inte om något annat än de skandalösa uppträderna och Paul Raynals namn kom på var mans läppar. Kampen, oppositionen och sensationen kristalliserades småningom ut till berömmelse. Och må man först som sist konstatera att berömmelsen var välförtjänt.

Vi här hemma, som varit förskonade från ett krigs förbannelser, som bara känt dess återverkningar och hört dess åskor mullra i fjärran, kunna mer lidelsefritt begå »Le tombeau sous l'arc de Triomphe» utan att behöva ryka i luven på varandra. Vi kunna också mer objektivt bedöma pjäsen, ty vi ha aldrig levat med i dess egen förtätade atmosfär av hat och betryck, skälvanande ångest och bristningsspända känslor. Och vi kunna med en utomståendes opartiska blick anamma allt mänskligt sant och mäktigt, som finns i diktverket. Ty det är ett stort drama, ett monument över den tid då ett folk var nära att blöda till döds, ett epos över vad som rörde sig i individernas hjärtan under skuggan av folkslaktningarnas dånande gamvingar. Pjäsen är visserligen typiskt fransk, både till konstruktion och utformning, men den är på samma gång allmängiltig för en hel mänsklighet. Där ligger dess största värde. Den handlar om ofärd men är i själva verket en strålande hymn till freden, om medvetet eller omedvetet torde endast författaren kunna ge svar på. Hur paradoxalt det än kan synas måste man likväl fråga sig, om inte Paul Raynal genom sin krigspjäsa gjort fredstanken större tjänster än många konferenser tillsammans. Ty ingen kan gå från föreställningen kall eller utan att innerst uppröras över det meningslösa i att människor skola plåga och förgöra varandra som vilda djur. När individen kan gå till domstolen för att få rätt, varför kan då inte folken göra detsamma? »Graven under Triumfbägen» är ett konstnärligt anatema över de mörka åren i nittonhundratalets andra decennium.

Inga Tidblad och Gösta Ekman i »Graven under Triumfbägen».

Endast tre personer uppträda i stycket: soldaten, fadern och den unga flickan Aude. Redan detta är ett mästerprov som blir ännu större när man erfar att all yttre handling saknas. Dramat utspelas i människornas inre, men där rasar det med desto större häftighet. Orden äro endast till för att spegla känslorna. Men vilka ord! Man kan säga att de äro för många, att de broderats ut i det oändliga, att de ofta snudda vid den rena retoriken, men man sitter ändå helt fången under deras makt och lyssnar andlöst till replikernas skiftande tonfall. De äro djupa och sanna på samma gång. De slå och smeka, måla och mejsla. De kunna långa stunder vara tvärhuggna, snärtande nästan onaturligt korta för att ögonblicket därpå slå ut i en praktfull blomma, full av glödande vältalighet. De smyga sig efter karaktärerna och dessa få genom dem relief, liv, individualitet. Här är den återvändande soldaten med skyttegravarnas lera ännu fastklibbad vid vapenrocken. Han kommer på fyra dagars permission från fronten för att fira bröllop med sin älskade, men inte som ung krigsgud med fjäder i hatten och segerns glada tillförsikt kring pannan utan som ett nummer bland alla andra millioner nummer, kämpande icke av hänförelse utan av plikt. Kriget är för honom avskyvärt. Han har genomskådats dess camouflage av ära och berömmelse och förstätt att det bara finns nöd och elände, plåga och självuppgivelse bakom. Men han vet också att det är något, som måste slutföras, ett stundens nödvändiga ont, som i ett anfall av vanvett släppts loss över en pinad mänsklighet, och han hyser trots allt en orubblig tillförsikt för den slutliga utgången, ty han liksom de andra äro beredda att stå eller falla för den gemensamma saken. Här är hans grånade far, representanten för allt, som rör sig bakom fronten, för det gamla och passiva, för den handlingslösa chauvinismen med

stora ord och små gärningar, för tröttheten och för benägenheten att glömma de kämpande skarorna för den egna hemtrevnaden. Och här är slutligen den unga flickan, som under de förhållanden kriget skapat fått sitt känsloliva upprivet till ett enda stort, förvirrat kaos. Hon älskar sin hemvändande fästman men hon är ändå inte säker på sig själv. Hon har glidit in under faderns herravälde och hon blandar ihop sina känslor för de båda männen. Hon längtar med hela sin varma själ efter lyckan, hon vet bara inte var den finns.

Så kommer telegrammet, som återkallar soldaten till fronten. De fyra dagarna ha blivit fyra fattiga timmar och ändå äro de för honom en hel värld, ett helt liv. Utan vigsel förenas han med sin älskade och till bröllopsvittnen kallar han sina fallna kamraters andar. Det vilar en beklämmande skräckstämning över det tysta huset där var och en söker den korta vila som tiden medger. Men de båda unga kunna inte sova. De börja i stället gräva i sina hjärtan, det blir meningslösa bikter bara därför att stundens högtidliga allvar kräver hänsynslös uppriktighet, och de komma slutligen under fund med att de båda ljugit. Hon älskar ej — eller tror sig ej älska — honom så, som hon i sin uppjagade sinnesstämning anser sig böra, och han har fört henne bakom ljuset både när han sagt att han trodde på krigets snara slut och att han var hemma på vanlig permission. I själva verket har han köpt sin korta fritid genom att anmäla sig till ett lika hopplöst som våghalsigt företag, om vars utgång intet tvivel kan råda. Med berätt mod skrev han på så sätt under sin egen dödsdom. När den kalla gryningen sakta kryper genom gardinerna har äntligen ett skenbart jämviktsläge inträtt mellan de båda älskandes stormiga känslor och Aude somnar i hans armar. Inför ljuset av den nya dagen bryter mannen av järn och blod för första gången ihop, ensam och övergiven liksom Frälsaren i ortagården när hans lärjungar inte förmådde vaka med honom ens den sista natten. Strax därpå äro alla tre åter församlade. Då bryter faderns återhållna bitterhet mot sonen ut, denne son, vars hemkomst egentligen var oläglig eftersom den drog ett streck över den gamle mannens hemligaste önsknings. Åter falla hårda ord, denna gång mellan de båda männen. Det är inte bara den enes trångsinta egoism och oresonliga avundsjuka mot ungdomen, som aldrig kunna förenas med den andres heroiska offervillighet utan också kvinnan, som står emellan far och son. Man enas emellertid till slut och inför skilsmässan reder man, om ock med svårighet, upp förhållandena. Aude är nu äntligen säker på sig själv. Med hennes förnyade, extatiska kärleksförklaring i hjärtat går soldaten mot sitt väntande öde medan de båda andra stanna kvar luttrade, renade och fördjupade genom nattens möte. »Soyez heureux» lyder styckets sista replik, lagd i den bortdragandes mun. Lyckan är till för dem, som skola leva vidare. De

(Forts. sid. 51.)

"Ditt hjärta klappar lika varmt för både franskt och tyskt, för fal gulasch och ädelt armt, för liderligt och kyskt."

Så lydde en strof ur den hyllningsdikt Carl Larsson ägnade sin vän Laurin på dennes 50-års dag. Det var en skämtsam form för den uppriktiga beundran man erfar inför den mångsidighet, den vidsynthet, den omutliga och ridderliga rättvisa, som präglar författaren till Folklynnen, Skämtbildern, »Alla ha rätt» och de många konst- och kulturhistoriska arbeten, som blivit en kär och dyrbar läsning i svenska hem från Ystad till Haparanda.

Det är denna vidsynthet, denna humanistens »Intet mänskligt skall vara mig främmande», som kommer oss att glädjas åt varje ny bok av honom, som kommer ut. Ty även om man själv är av diametralt motsatt åsikt, gläder man sig åt det attiska salt, som frikostigt slösas på varje sida och kanske än mer åt den opartiskhet, den ärliga och orädda vilja att göra alla — även eventuella motståndare — rätt.

Objektiv i sin redliga rättvisa och ändå subjektiv nog att ge alla intryck och stämningar personlighetens — livets — starka färg fångar han på några rader det för nationer och personligheter karaktäristiska, belyser med en anekdot eller ett citat en människa eller en tidsperiod, så att de stå levande för oss. Känsla för det karaktäristiska, intresse för det tidstypiska, för sambandet mellan olika riktningar ha gjort honom till folkpsykologen, tidsskildraren par préférence.

I »Stamfränder», reseminnen och skildringar från Holland, Danmark, Finland och Norge, komma båda dessa drag till sin rätt. Det är inte bara Holland eller Norge av i dag vi möta på dessa sidor. Det är nationen, folksjälen, sådan den danats och utvecklats genom århundraden med bibehållande av ursprungliga rasolikheter, vi lära känna. Naturens, klimatets, krigens och tidsströmningarnas inverkan går upp för oss, och vi börja inse orsaken

Varje ny bok av Carl Laurin hälsas med glada förväntningar av alla dem, som längta att i lekande och roande form få inhämta gedigna kunskaper i de mest skilda ämnen. Dessa förväntningar svikas inte heller i hans senaste arbete "Stamfränder" som här recenserar.

till flera smådrag hos en nation, som kanske hittills förefallit oss osympatiska. Folket i de tusen sjöarnas land står kanske t. ex. för den, som mer tänker på Anjalaförbundet än på Fänrik Ståls skönmalning, som en artigast sagt ganska främmande ras — mongolisk-ugrisk som dess härstamning, med undantag av svensk-finerna — är. Författaren ser och visar oss emellertid det berättigade även i fennomaternas strävanden, framlägger den bildningstörst, de vitala intellektuella intressen, som präglade de skilda lägren i f. d. unionslandet, vars förlust inspirerade så mycken lyckad och misslyckad svensk lyrik. Konsten intresserar honom naturligtvis alldeles särskilt, och finare kan man väl knappt forma en kritik än den han ger av finska huvudstadens arkitektur: »Jag tänker mig, att hade Sibelius' nationella musik frusit till arkitektur, hade dessa Kalevalabyggnader blivit mera harmoniska.»

I Danmark och Holland, där som han säger borgerligheten nått sitt optimum, där man kanske innerligare än på många andra håll gläder sig åt trevnaden »i de stille stuer», är författaren hemmastadd. Hollands frodiga landskap, vars skönhet gripit oss på Rembrandts tavlor, dess välmående sälliga befolkning, vars mest utmärkande drag tycks vara vederhäftighet, äro honom nära. Det intresse för all slags kultur, och den fullständiga frihet från rashat, som utmärka holländarna, komma honom kanske också att känna sig besläktad med Erasmus av Rotterdams landsmän.

Ännu mer gäller detta Danmark. Carl

Laurin har så ofta och så entusiastiskt talat om dansk konst, danskt nöjesliv — så mycket gemytligare och mer kultiverat än vårt — danskt väsen, att den mest skeptiske kan känna sig hågad att fara dit för att på ort och ställe beundra de glada köpenhamnskorna, de gamla minnesrika slotten och — last but not least — de stora konstsamlingarna.

Norsk natur — storslagen och vild — norskt språk — så hurtigt och käckt det låter för våra öron — och gammal norsk-isländsk kultur likaväl som modern sådan, har han också ägnat en stor del av boken. Med värme och förståelse har författaren sett och skildrat både de företeelser, som gjort »broderlandet» till vad det är och de moderna urdemokratiska idéer, som idag behärska dess ledare på olika håll. I Kroggs, Munchs, Werenskiolds och Vigelands arbeten ser han något av de vackraste och mest äkta uttryck för norskhaten — liksom den en gång fångats i Griegs toner.

Vad Sverige beträffar, skall bokens sista kapitel »Svenskar» säkert med alldeles särskild glädje hälsas av de många, som i likhet med författaren tyckt sig känna, att den onaturliga leda vid vårt eget, den olust i landet, som han tidigare — i Svensk självprovning och Folklynnen påvisat — nu är på väg att försvinna, om den inte redan har försvunnit. Sanna och kloka ord om svenskt kynne, dess brister och förtjänster ha ofta flutit ur författarens penna. Så även här. Men hans egna ord om en sida av svenskheten är han själv kanske den, som bäst förverkligat: »Efter svensk sed, vänligt och förstående blickande mot det främmande, men älskande vårt Sverige, vilja vi skänka svenskheten vår kärlek med allt vad det stora, allvarliga ordet innebär av glädje och offer».

Denna svenska sed har också i hans sista arbete vackert och värdigt tillämpats.

EBBA MONTÉN.

D A M E R N A S D I S K U S S I O N S K L U B B

Den gifta kvinnan med plats än en gång.

Här är ännu ett inlägg i diskussionen angående den gifta kvinnans rätt till förvärsarbete samt ett svar till »Fru Agneta».

Jag har med stort intresse tagit del av de olika inläggen angående den gifta kvinnans rätt till förvärsarbete.

Enligt min mening är det både rätt och orätt att kvinnan, då hon gifter sig, skall behålla sin plats som självförsörjande. Har mannen så liten inkomst, att han ej kan försörja sin familj på ett ståndsmässigt sätt, bör det ej förmenas hustrun, att även dra sitt strå till stacken. Det händer ju ofta, att både mannen och hustrun ha studieskulder, som skola betalas, eller lån till sitt bohag, som skola amorteras.

Men naturligtvis skulle aldrig hustrur till män, som sitta med stora inkomster, tillåtas kvarstå i sina platser. Att detta dock sker har ofta sin grund däri, att kvinnan ej vill pruta av på sina fordringar på lyx.

En sak, som jag ofta tänkt på, men som kanske är för svår att ordna, är den, att mannens inkomst skulle vara avgörande vid frågan om hustruns kvarstående i tjänsten, men en sådan förordning

skulle kanske icke bli effektiv med tanke på människors sätt att kringgå dylika. I synnerhet i nuvarande depressionstider borde emellertid något göras i denna fråga, ty det finns en otrolig mängd unga flickor, som kostat på sig dyr utbildning, men som få gå år efter år utan att kunna erhålla någon plats. Detta är i synnerhet fallet inom post och telegraf.

Och så ett ord till »Fru Agneta». Kära Ni! Ett sådant kors, Ni tycks dra' på. Det är ju en veritabel svartmålning av den gifta, arbetande kvinnans liv. Ni tycks ha dragit en nit i äktenskapets lotteri. Av Eder skildring drar man den slutsatsen, att Er man ej ens älskar Er, ty då hade Ni väl ej varit så sorgmodig, och då hade väl Er man hjälpt Er en smula. Ni skriver, att Ni bl. a. skall bädda, städa, ställa om »ett väl dukat bord» till Er make, innan Ni går till Er plats om morgonen och gå ärenden, hämta potatis i källaren, elda m. m., när Ni kommer hem på e. m. Tillåt mig fråga: Skulle inte Er man kunna bädda sin säng själv, nöja sig med något enklare lunchbord, elda (ett passande karlgöra) hämta potatis i källaren åt Er eller gå ärenden för Er, hellre än att se en utarbetad och trött hustru vid sin sida. Jag känner många män i, som jag förmodar, samma samhällsställning som Er man, som göra alla de där sysslorna för sin lilla

fru. Men det är väl den gamla, inarbetade åsikten, att mannen endast skall passas upp (liksom sitta på en piedestal och beundras) som Ni tycks hylla. Er man anser kanske själv, att han skulle förlora sin manliga självaktning, om han »fördredde» sig till att göra kvinnfolksysslor. Och dock har han måst göra det under exercistiden. Nu när kvinnan får lämna sitt tillskott till familjens uppehälle, bör han väl även hjälpa till i hemmet med det han kan.

För övrigt kan man i vilken landsända som helst få en hjälpflicka några timmar om dagen för ett par tior i månaden, och det blir det väl alltid råd till, när både man och hustru förtjäna.

Bettan.

Bör kvinnan, då hon gifter sig, lämna sin plats som självförsörjande?

Ja! Har mannen så stor lön (ett visst 1,000-tal kr.) att han utan skada för familjens människovärdiga existens kan försörja densamma, då vore det dessa kontrahenters (samhällets?) moraliska skyldighet att avstå kvinnans plats åt dem som måste förtjäna sitt uppehälle.

Varför värdesättes kvinnans (även av kvinnorna själva) plats i hemmet ej så högt som den borde?

X.

KJOL BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA · GÖTEBORG

IDOZAN
Erkänt bästa järnmedicin

Rådfråga
Eder läkare
Fås å
alla apotek

FRU MUSICAS TJÄNARINNOR

DE KVINNLIGA STÄMMORNA I STOCKHOLMS TONGIVANDE ORKESTRAR.

Fr. v.: Laura Möller, Hertha Svensson och Nadja Backlund. I ovalerna: Överst t. v.: Hedvig Wiklund, t. h. Hilma Sandberg. Under: Karin Vretblad.

DET ÄR INTE BARA I LIVETS STORA orkester som de kvinnliga instrumenten börjat tona med allt större styrka och resonans. Även i musikens orkestrar har kvinnan nu fått en plats. Kvinnan och musiken — det var tidigare ett begrepp som mestadels var analogt med en kvittrande koloraturdiva i bländande paljetter, en Tetrazini, en Kristina Nilsson, och någon gång med en kvinnlig pianist eller violinst av världsrykte.

Men det är egentligen först på senare tid som kvinnan i vidare bemärkelse blivit en musikens tjänarinna. Till dirigentpodiet har hon visst nått endast i Amerika och som skapande är hon ännu mest ett oskrivet blad och en trevande lärjunge. I de stora brusande orkestrarna däremot på kontinenten och härhemma äga de kvinnliga stråken numera verklig tonvikt och snart blir det nog både klarinettdrillar, valthornslåtar, basunstötar och muntra fagotter. Konsertföreningen i Stockholm — och det var dit vi här syftade — exemplifierar utmärkt påståendet om kvinnan och musiken som ett alltmera vanligt förbund. Alla kunna ju inte vara underbarn och världsstjärnor. För att det skall bli en orkester kräves en rad av olika stämmor, som underordna sig och samarbeta efter partiturets föreskrifter. Trumman är lika viktig som oboen, basfiolen och första fiolen äro för en gångs skull likställda, fastän kvinnan naturligtvis inte kan frångå sin gamla kärlek att helst vilja spela första fiolen även i orkestrarna.

Och låtom oss nu presentera de stockholmska orkestrarnas kvinnliga medlemmar, d. v. s. det blir huvudsakligen Konsertföreningens damer, ty av Stockholms två stora tongivande orkestrar, Konsertföreningens och Operans, är det endast den förra, som har kvinnliga medlemmar. Jo, Operan har verkligen ibland en dam i sin orkester, när harpospel förekommer; det är fru Ingrid Fagerström, f. Lang, som då tillkallas.

På fru Musicas lysande stjärnplatser ha damerna länge setts, men först på senare år ha de mera allmänt blivit hennes tjänarinnor i de stora orkestrarna. Det kvinnliga inslaget i Stockholms två tongivande orkestrar ägnas här en välförtjänt honnör.

Konsertföreningens orkester har på omkr. 60 medlemmar 7 kvinnliga.

Fru Hedvig Wiklund, maka till professor V. Wiklund, är en av dessa duktiga damer. Fru Wiklund, som spelar första fiolen, är inte gammal till åren, men i gården, ty hon var med och spelade på Tor Aulins tid, innan Konsertföreningen ännu var den stora, permanenta institutionen nu är. Även utanför Konsertföreningen uppträder fru Wiklund med sin fiol, sålunda har man ibland nöjet höra henne från orgelläktaren i Johannes kyrka, där hennes man är kantor.

En kamrat från Aulins tid har fru Wiklund i fru Hilma Sandberg — maka till musikdirektör O. Sandberg — som också spelar första fiolen. Men alla goda ting äro tre och första fiolernas lyckliga tretal fylles av fru Ethel Engelman, engelska till börd.

Andrafiolerna ha endast en kvinnlig representant, fru Laura Möller, medan altfiolerna återigen ha tre damer i sitt led. Karin Vretblad är här ett lika beaktat som uppskattat namn, som man ibland ser även på privata konsertprogram. Fru Vretblad är maka till organisten och tonsättaren Patrik Vretblad. Släktraditioner med musiken har också en annan av de kvinnliga altfiolerna, fru Hertha Svensson, som är syster till konsertmästaren Fritz Ahlberg. Och som sjunde stråke i Konsertföreningens kvinnliga orkester komma vi till fröken N. Backlund, som tydligen inte för inte växt upp i ett av musikens för-

lovade land, Ryssland. Fröken Backlunds far var den bekante svenske professorn i astronomi i Petrograd.

Den gamla frasen om »ett arbete i det tysta» skulle nästan kunna tillämpas på samtliga dessa damer, om de icke just råkade hantera instrument, som ge toner och ljud ifrån sig. Att vara fru Musicas tjänarinna i en stor orkester är icke detsamma som att vara hennes prästinna på solistestraden, omvärd av publikens beundran och hyllningar. Orkestermusikern är kuggen i ett stort maskineri och väcker ingen uppmärksamhet, såvida han icke spelar fel. Var och en är ett stycke konstnär med drömmar och entusiasm för den stora gudinnan fru Musica, men i orkestern äro de alla endast stämmor och trådar i dirigentens hand och få spela efter hans pipa. Tjänstgöringen hos fru Musica består heller icke bara i att sitta uppsträckt i galatolett och spela sitt parti så fullödigt som möjligt vid konserterna, då applåderna brusa och dirigenten bugar för publik och orkester. Det betyder också förarbeten i mängd. Spring på repetitioner bittida och sent, övningar hemma, nyinstuderingar av verk, som kanske icke alltid äro de som musikern själv skulle ha valt, och för olika dirigenter, som alla ha sina olika önskemål och uppfattningar. Ja, knogigt är det nog många gånger, men musiken skänktes ju människorna till hugsvalelse i livets strider och även om den skulle tyckas lätt bli prosa för yrkesmusikern, så rår dock prosan icke i första taget på den innersta heliga gnistan.

När vi — framförallt av species femina — alltså njuta Konsertföreningens konserter böra vi någon gång ägna en tacksam tanke åt dess kvinnliga septett för dess duktiga, talangfulla och samvetsgranna arbete i fru Musicas tjänst. Sju kvinnor på sextio män är ju ingen imponerande siffra, men just därför att de äro de första, pionjärerna, och äro det med heder, ha vi anledning att uppmärksamma dem.

—e.

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

I. DET SOCIALA ARBETETS BARNDOM

NÄR AGNES INGELMAN BLEV UTKASTAD AV FABRIKSFlickorna.

»UMGÅNGET I MITT BARNDOMSHEM», säger fru Ingelman, »var ganska internationellt, då min far ju var diplomat i disponibilité, sedan han på min mors böner avböjt ministerposten i Washington för att få stanna i Stockholm. Mina första lekkamrater och bästa vänner voro flickorna Bille och De la Tour, döttrar till dåvarande danska och italienska ministrarna. Många resor fick jag också tidigt göra. Mina föräldrar voro själva så förtjusta i att resa, och så fingo vi barn också följa med. När jag var 12 år, tillbringade vi några månader i Sydtysskland och Schweiz. Språken lärde man sig så att säga gratis på det sättet, och därtill vad som var ändå bättre: att förstå och trivas med olika människor, att inte känna sig främmande för folk av annan nationalitet. En sommar voro vi i Hankö, den lilla norska badorten, då allt annat än mondän. Döm om vår häpnad, när det en dag förkunnades, att kung Oscar skulle gästa den lilla ön. Stor bestörtning. Hur ordna ett värdigt mottagande? Badortens enda ekipage, en enspannarvagn med platsens likaledes enda häst, skickades ned till båtbyggnaden. Men när kungen skulle stiga upp i vagnen, blev hästen, som var ganska istadig, skrämmd och stegrade sig. Kung Oscar, som besannade ordspråket, att en duktig sjöman aldrig är hästkarl, tyckte det hela föreföll en smula riskabelt och föredrog att gå till fots, fast regnet stod som spön i backen och väglaget var därefter. I societetsalongen, där han mottogs av platsens honoratiore, ägnade han sig som all-

Agnes Ingelman som liten flicka och nu.

Den för praktisk klokhet och starka sociala intressen kända och uppskattade fru Agnes Ingelman, född Palmstierna växte upp i en internationellt betonad miljö, där hennes sociala ansvarskänsla tidigt väcktes. Hon berättar några minnen från sin flicktid.

tid gärna åt barnen, lekte med oss och hoppade kråka för att roa oss.

Första impulsen till socialt arbete fick jag vid 17 år, när en av mina vänner bad mig hjälpa henne i hennes arbete för fabriksflickor. I en liten lokal på Söder, som kallades »Malongen», brukade hon samla dem, läsa högt, sjunga och spela med dem. Min far, som själv var intresserad

av företaget, sade genast: »Kan du göra någon nytta där, så gå för all del!»

Många av flickorna voro nog glada och tacksamma åt att få komma och flera av dem är jag ännu god vän med, men så fanns det också svårhanterliga element. Ibland fingo dessa övertaget. En gång togo de sig för att släcka alla lampor, så att salen låg i Egyptens mörker. Inte en tändsticksask stod att uppbringa. Därpå började ett skrikande, knuffande och sparkande, så att man inte kom någon vart. Tills jag — grundligt genomsparkad — lyckades ta mig ut i tamburen och rädda den tända fotogenlampan där.

Efter den betan fingo vi lov att an hålla om polisvakt utanför lokalen vid våra samkväm, och det var onekligen en smula genant att gå upp till polisstation och betala en räkning som lydde: »Aftonskrål på Söder».

Det hindrade inte de uppfinningsrikaste bråkmakarna att en annan gång placera en stor vattensä på gården, som vi skulle passera för att komma in. Avsikten var naturligtvis, att alla skulle snava över den, och den gick också i uppfyllelse.

I alla fall är jag glad åt mina erfarenheter i »Malongen», glad att min sociala ansvarskänsla väcktes i tid. Min mor, som själv var varmt religiös, hade också stort inflytande på mig. Annars var man nog barn mycket längre den tiden än nutidens ungdomar».

VÅRSÄSONGEN I IDUNS KVINNOKLUBB

FÖRSTA GÅNGEN: FÖREDRAG OM KROPPSKULTUR.

Fru Maria Rodhe-Nissen, som håller föredrag i Iduns Kvinnoklubb.

NU ÄRO JULfestligheterna över och vi kunna åter träffas i Iduns kvinnoklubb. Klubbens styrelse hade tänkt att torsdagen den 15 och torsdagen den 22 januari vore lämpliga dagar för vårsäsongens början — ja, vårsäsong tycks det bli dubbel mening.

Nå, innan vi nu övergå till att tala om den nya säsongens program är det emellertid nödvändigt att ett ögonblick sysselsätta oss med några klubbmeddelanden som förrätt till en som vi hoppas tilltalande och med spännt intresse motsedd efter rätt. Först är för klubbmedlemmarna att märka den ändrade veckodagen för klubbens sammankomster. Av skäl som tidigare framlagts för klubben komma sammankomsterna att hädanefter hållas på torsda-

gar i stället för på onsdagarna. Tiden blir emellertid densamma som förut kl. 7,30 e. m. och lokalen likaså, Fenix, 5 tr., Adolf Fredriks Kyrkogata 10. Vidare blir det i år sektion II som kommer först i ordningen om sammankomsterna.

Vid de båda första sammankomsterna för sektion II och I böra årsaavgifterna inbetalas eller också dessförinnan hos klubbens skattmästare, fru Segerblom, å Iduns kontor. Men för att inbetalningen av årsavgifterna icke skall inkräkta på samkvämstiden uppmana vi medlemmarna att om möjligt infinna sig kl. 7 e. m. den första klubbkvällen, då fru Segerblom kommer att ta emot avgifterna och utlämna årskort. Och för kontrollens skull bedja vi klubbmedlemmarna att vid de två första sammankomsterna på det nya året medtaga och vid ingången uppvisa medlemskort för 1925. Nyanmälningar till Iduns kvinnoklubb kunna göras personligen, per post eller telefon till Iduns redaktion.

Många intresseväckande föredrag på Iduns kvinnoklubb 1925.

Vi tro att det för vårsäsongen 1925 upp gjorda programmet för Iduns kvinnoklubb

icke skall stå det föregående årets efter i fråga om värdefulla, intressanta och roande föredrag och underhållningar. Vi ha fått löfte om medverkan av synnerligen framstående krafter, som det är oss en stolthet att få presentera som gäster i klubben. In i varje detalj kan naturligtvis icke programmet fastställas, men i stora drag äro dess linjer klara.

Första sammankomsten ser Iduns Kvinnoklubb hos sig Mensendieckläraryn fru Maria Rodhe-Nissen. Kroppskultur är ju dagens lösen för att vinna skönhet och hälsa och vi skulle icke bli förvånade om det bleve rusning till Iduns kvinnoklubb, när fru Rodhe-Nissen håller föredrag om och demonstrerar kroppskultur. Vem vill icke bli skön? — vi äro ju alla Evas döttrar. Och fru Rodhe-Nissen är en lika van föredragshållerska som känd och erkänd lärarinna, så hennes ciceronskap i skönhetsmysterierna blir det bästa, det kan man tryggt lova.

Författarinnan Elin Wägner är Idunklubbens nästa gäst. Behöver egentligen mera sägas? »Pennskaftets», »Norrtullsligans», »Åsa Hannas», »Silverforsens» för-

(Forts. sid. 51.)

KONSTFLITENS MÖBLER, MÖBELTYGER,
GARDINER och MATTOR

skänka hemtrevnad.

KONSTFLITEN, G:la Högskolan, Göteborg.

AUX GALERIES LAFAYETTE

Modeller och prover till påseende hos
GALERIES LAFAYETTE AGENTUR

Begär våra kataloger.

Birger Jarlsg. 29
STOCKHOLM

BARONESSAN OCH LUTFISKEN

EN SVENSK MÄNNISKOVÄN I LONDONS SJÖMANSKVARTER.

LÅNGT NERE I EAST END — SÅ hade det berättats för mig — kunde man få beställa riktigt ordentlig lutfisk till julen. I huset n:o 7 i West India Docks Road bodde nämligen friherrinnan Leijonhielm, som ställde om den saken åt så gott som hela svenska kolonien.

Det bar alltså åstad; med tåg till Aldgate och därifrån med spårvagn till hörnet av West India Docks Road. Vilket myller utanför stationen! Riktigt East End — Whitechapel, sådant som alla känna igen det efter så många beskrivning: små marknadsstånd längs med gatan, där allt finns till salu, från korv, inlagd sill, kokt ål m. m. till strutsplymer; och så en trängsel av trasgranna kvinnor och smutsiga barn, dockarbetare, arbetslösa av alla slag, en och annan mörkhyad, smidig kines, en grupp ivrigt pratande judar — medan den allestädes närvarande londonpolis-konstapeln, trygg och godmodig, står på »point-duty», d. v. s. fastlåst på en punkt, icke patrullerande.

»Jo, sextiofemman går till hörnet av West India Docks Road», upplyste han.

Det var en lång väg dit. Jag började nästan undra, om jag inte farit för långt, och frågade en gumma, som stigit på, om hon kände till gatan. Gumman myste. »Skall ni hälsa på friherrinnan», frågade hon. Detta var något oväntat. Gumman var engelsk, riktigt en representant för arbetarklassens mera gedigna, pålitliga kvinnotyp. Såå, hon kände kanske till friherrinnan?

»Jo, då! Hon gör mycket gott.»

Jag hann aldrig hämta mig riktigt från min häpnad, för nu kom konduktören ned ifrån spårvagnens »övre däck» för att — enligt löfte — upplysa mig om, att här borde jag stiga av. Fem gator utgingo från platsen, där jag steg av. »Där är West India Docks Road, och n:o 7 är ett av de närmaste husen på vänster hand», upplyste konduktören.

Jag var onekligen lite förbluffad. Konduktören hade ju inte hört gumman tala om friherrinnan, och i vilket fall som helst... Nåja, jag klev på, och var om några minuter framme. Dörren stod origlad, och ett par sjömän, som rökade sin förmiddagspipa utanför, bådo mig stiga på.

En fryntlig liten dam stod vid eldstaden i samtal med några sjömän. Det var friherrinnan Leijonhielm.

Mitt officiella ärende var att beställa lutfisk till julen — det var i december 1923 — både för mig själv och för en bekant. Men i mitt stilla sinne ämnade jag allt ta lite närmare reda på, varför den lilla friherrinnan var så pass väl känd, som min korta spårvagnstur låtit mig förmoda. Och jag antog utan krus hennes uppmaning att »komma upp och dricka en kopp elvaka».

Det lilla förmaket med den enkla förmaxmöbeln, de små antimakasserna och soffkuddarna, de många porträtten av den kungliga familjen och de små prydnads-sakerna, gåvor av friherrinnans särskilda skyddslingar, svenska sjömän, utgjorde en stämningsfull interiör.

Jag var inte sen med mina spörsmål. Hur det kom sig, att hon lade in sådana mas-

Världsstaden London är om någon de obegränsade möjligheternas och överraskningarnas hemvist. Därför bör man ej bli alltför förundrad att i ett av de fattigaste kvarteren möta en svenska, som i likhet med Agnes Welin på Svenska sjömanshemmet tack vare sin väl-signelsebringande verksamhet är känd och omtyckt av vida kretsar bland den engelska befolkningen och sjömän av olika nationalitet.

sor av lutfisk vartenda år? — Jo, se under kriget med dess blockad och kontra-blockad, var det omöjligt att få varken gräsej eller spillånga i London. Och hur skulle en sjömansjul se ut utan lutfisk? Då skrev friherrinnan till höga vederbörande och förklarade, att sådan mat uppskattades ju alls inte utom av de initierade. Men det hjälpte inte. Då begav hon sig på vandring bland skeppsbutiker; ifrån den ena till den andra. »Finge hon lov att titta på deras gamla lager?» — Det fick hon. Men det dröjde både länge och väl, innan hon till slut upptäckte några stycken torkade spillångor uppe på loftet i en skeppsbutik, vars ägare förresten hette Messrs Wood & Luff, ifall det intresserade mig att veta.

Inte förstodo de sig på, att dessa torra gamla stycken, som mest liknade bräder, kunde ätas. Hon fick gärna ta dem. De kunde aldrig säljas här i landet. Ingen kom förresten i håg, hur och när de kommit dit. Friherrinnan fick så mycket hon ville ha. Det var minsann också på tiden, att de lades i blöt.

Och sålunda begav det sig, att hon icke allenast utträttade, vad själva legationen inte kunnat utverka, nämligen att skaffa sjömännens sin lutfisk. Härav fick hon så uppslaget att skaffa lite var av sina landsmän i London den rätt, utan vilken inget svenskt julbord är fullständigt.

Den lilla kringbyggda gården står varje december proppfull av baljor med lutfisk, och två eller tre dar före jul valfärdar många svensk husmoder — och husfader med! — till det lilla huset i East End. Ett kaffedrickande på svenskt lantbomanér pågår dagen lång uppe i det lilla förmaket, och på bottenvåningen packas fisken in.

Själv tog jag mitt stycke lutfisk till ett av de större Londonhotellen, där jag för

tillfället bodde. Vad som här hände mig och mitt sällskap, belyser en särdeles intressant sida av lutfiskens historia. Det var ju en kitslig sak att be en fransk mästerekock koka efter en gästs anvisning. Men att ha sin lutfisk förstörd på själva julaftonen... Nej! blotta tanken var härresande. Alltså: »Friskt mod Antonius, du haver intet ont gjort!» Beskrivningen på lutfisk med smörsås sändes per kypare till monsieur le chéf tillika med många ursäkter och en förklaring, att detta var en svensk nationalrätt, som vi, tillfälligt landsflyktiga, vore ytterst tacksamma, om han ville låta en av sina underlydande koka åt oss.

Kyparen återvände efter en halvtimmas förlopp. Fisken var mäterligt tillagad, såsen likaså. Men — kyparen hade en särskild hälsning från chefen: Man kände mycket väl till den här sortens fisk, som inte alls var svensk utan normandisk. — Gånge-Rolf och hans vikingar höllo tydligen styvt på sin lutfisk — så styvt, att de nordiska vikingarna i detta som i så mycket annat satte sin prägel på det nyerrödade landet.

Trots friherrinnan Leijonhielms hjärtliga »kom snart tillbaka», kommo mina föresatser att upprepa besöket dock icke att utföras. I augusti mötte jag henne emellertid helt oförmodat.

»I morgon reser jag hem till Sverige på en sex, sju veckor. Det är min långa ferie.» — Nej men! Och vart reser friherrinnan? — »Till Göteborg.» — Jaså, över Tilbury. — »Ja, men de hämta mig med båten hemma i Dockorna.» — Det var ståtligt! — »Ja, sjömän är alltid så'nt snällt och välvilligt folk egentligen.»

När man nu besinnar, hur långt det är från Tilbury, där Göteborgsbåten vanligen lägger till, och upp till West-India-dockorna, så har man ett passande mått för de svenska sjömannens tillgivenhet.

Visserligen gäller friherrinnan Leijonhielms första omsorger de svenska sjömannen. Men att hon är så välkänd i East End har andra orsaker. Dörren till hennes stora rum åt gatan i bottenvåningen står öppen dagen igenom för vem som helst, som behöver tak över huvudet. Om vintern sprakar där ständigt en vänlig brasa. Hon själv är för det mesta hemma, och hon är alltid villig att hjälpa med råd och dåd.

Och dåden kunna ibland vara ganska kraftiga. Rätt ofta får hon veta, att hennes skyddslingar äro på en eller annan krog — ibland rätt medtagna av för mycken förplägning. Och så bär det dit. Ofta är krogen full av vilda, oregerliga sällar. Men friherrinnan låter sig ej så lätt förbluffa. »Kom nu med hem och få lite ordentlig mat och en kopp kaffe! Och spara pengarna till mor och barnen där hemma!»

Det är just hennes »tag» med sjömannen, som gjort henne så väl känd. De gå i regel med henne, och hon pysslar om dem. Hennes människokärlek är fullt »tvättakta». Och månget hem just här i de fattigare kvarteren har så blivit bekant och god vän med »The Swedish Baroness».

A. CH. S.

Iduns nästa nummer

blir ett gymnastik- och idrottsnummer, som ges ut med anledning av Svenska Kvinnors Centralförbunds för Fysisk Kultur riksmöte i Stockholm denna vecka.

Årets riksmöte synes inte bli mindre imponerande än 1924 års idrottsriksdag. Deltagare ha anmält sig i mängd från alla hörn av Sverige, vilket visar hur stort intresset är för förbundet, dess arbete och syften. Mötet börjar den 7 jan. kl. 10 f. m. på Fenix, Aäolf Fredriks kyrkogata 10, och pågår två dagar. Alla intresserade — herrar såväl som damer — äro hjärtligt välkomna att delta. Biljetter fås vid ingången

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

POLSK SKÖNHET I EN POLSKAS PENSEL

MÅLARINNAN HOS VILKEN DE POLSKA GREVINNORNA STÅ I KÖ.

Självporträtt av Jadwiga Jaroszynska.

Jadwiga Jaroszynska heter en ung polsk porträttmålarinna, som är mycket uppburen i sitt hemland för sina porträtt av förnäma polska skönheter. Iduns korrespondent i Polen, Sophie

SKÖNA POLSKA GREVINNOR — det klingar bra i en roman. Men nu ha vi inte rätt att tvivla längre, de finnas även i verkligheten dessa underbart sköna kvinnor med de mörka blixtrande ögonen, den sammetsbländande hyn och de rasrena dragen. Porträtten kunna icke gärna ljuga, allrahelst som det inte är en bedårad och idealiserande mans pensel, som målat dem, utan en kvinnas. Målarinnan i fråga heter Jadwiga Jaroszynska och är själv polska.

Jadwiga Jaroszynska är ett namn, som trots ägarinnans ungdom — hon är endast 27 år — nämnes med mycken beundran i Polen. Hon har tagit till sin specialitet att måla polsk kvinnofärgning och lyckats så väl i denna genre att man nu ger

Överst: Ett näpet barnporträtt. — Under: En polsk skönhet av blått blod.

henne hederstiteln: Polens Gainsborough. Om denna liknelse är väl djärv, är det dock något i fru Jaroszynskas porträtt, som påminner om den store engelske mästaren:

Någon gång är grevinnan icke så vacker, men därför icke mindre intagande.

de Bondy, sänder oss några läckra bildprov på fru Jaroszynskas konst, för vilken vi tydligen ha skäl att litet smått avundas de polska kvinnorna.

de smekande linjerna, den beslöjande luften och de pastellmjuka färgerna. Fru Jaroszynska erkänner också, att hon är en stor beundrarinna av Gainsborough. Annars är Frankrike hennes läromästare — hon har studerat i Paris och även haft flera utställningar där. Helst målar hon dock i Polen, där hon har de rätta modellerna, den polska kvinnan, som hon känner så väl och för vilken hon själv är en mycket vacker representant. De polska damerna, framförallt ur societeten, tävla om att få »sitta» för fru Jaroszynska, vars målningar äro den förnämsta prydnad för en salongsvägg och med vars namn deras färging blir känd och beundrad långt utanför Polens gränser.

KVINNORNA UTE I VÄRLDEN

EN KVINNLIG STATS-PRESIDENT I U. S. A. OCH RÖSTRÄTTSNYTT. — AV ANN MARGRET HOLMGREN.

KVINNORÖRELSEN GÅR SIN SÄKRA gång framåt oberörd av professor Wiedt-Knudsens varningar. Nu har ännu en stat i U. S. A. valt en kvinnlig president, nämligen mrs Nellie Ross i Wyoming, den första stat som gav kvinnorna rösträtt.

Mrs Ross har efterträtt sin nyligen avlidne och mycket populära make på presidentstolen. Hon hade i årtal varit hans goda arbetskamrat och hennes duglighet var känd. Hon är en medelålders kvinna, som har två tjugoettåriga söner och en tolvårig gosse. Wyomings folk säger sig

endast ha sett goda verkningar av kvinnornas deltagande i det offentliga livet som nu är provat under ett femtiotal år, och har nu i handling visat att det ligger allvarlig övertygelse bakom orden.

Samtidigt ingår underrättelsen om att vid de kommunala valen i England ha nu inte mindre än 7 kvinnor blivit valda till borgmästare. Det tyder just inte på någon ringaktning. Man har tydligen inte gjort några nämnvärt ledsamma erfarenheter av de kvinnor som redan varit borgmästare i England.

Senaste numret av The Vote innehåller åtskilligt rösträttsnytt såsom att Mussolini är för en viss begränsad rösträtt för kvinnan men däremot inte vill se henne i parlamentet eller regeringen.

De italienska kvinnorna äro emellertid, sedan snart ett tjugotal år energiska i sitt arbete för full medborgarrätt, och äro beslutna att skaffa sig den med eller utan Mussolinis hjälp.

På samma sätt växer rörelsen i Jugoslavien, där den s. k. »Kvinnornas lilla

(Forts. sid. 52.)

PÅHLSSONS
Teaterkonfekt
Högfin kvalitet

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pahlssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

5:—

Ett gediget och billigt praktverk
Carl Larssons: Svenska kvinnan genom seklen.
Rekv. direkt fr. Iduns Exp., Sthlm. Fraktfritt Kr.

5:—

Katten i stövlar. Kostym i vitt skinn, slängkappa av högröd moaré och vit filthatt med röda plymer.

"De snälla små flickorna", klädda i marinblå taftkoftor, klädningar av ljusgrå och vit organdi och vita hattar med blå band.

Parisiska uppslag till barnens kostymjulfester.

Brev från Iduns Paris-korrespondent.

Jägare i blått och gult, pierrot och pierrette i rutigt siden och dansös i tyllklädning.

Stora barn och små barn, alla älska de att kläda ut sig. Lusten att för en kväll lämna sitt gamla skal, på vilket man verkligen kan vara trött, och krypa in i en annan persons, tycks vara evig. De vuxna glädja sig barnsligt däråt och barnen äro i sitt rätta element. Största nöjet är icke själva festen utan förberedelserna: dräktsynningen, påklädseln framför spegeln, sminkningen och till sist den glada överraskningen att se sig själv förvandlad till markis eller herde, till prinsessa eller bondflicka allt efter smak och lägenhet.

På Stora Operan försiggick häromkvällen säsongens första kostymbal. Det anordnas varje år en fem, sex dylika och behållningen går till olika välgörenhetsinrättningar.

Denna kallades »Féernas bal» och alla kända sagofigurer förekommo. Det var en bedårande fest med en blomsterbrygga slagen över salongen på Reinhardts maner. Och över den vandrade barndomens alla älsklingar: Tummeliten, Törnrosa, Prinsessan Åsnehud, Rödluvan och hennes stygga systrar m. fl.

På en kostymbal som denna triumferar parisiskans förmåga att kläda sig. Obunden av dagsmodet komponerar hon med beundransvärd skicklighet, fantasi och stilkänsla en dräkt som passar in i den angivna ramen. Ty för att få en vacker helhetsbild, äro de kostymfester som anordnas i Paris förlagda till en viss tidpunkt eller ett visst land: en bal i 1830-tals stil, en bal i svart och vitt, en spansk bal o. s. v.

Iduns Pariserkorrespondent berättar här om några kostymbaler i Paris och ger goda uppslag till barnens kostymer för alla julgransplundringar, som nu stunda.

Strax efter denna bal bevistade jag en kostymbal för barn som också gick i sagens tecken. Och samma raffinemang, samma utsökta färgsammansättningar, samma stilkänsla och omsorg om detaljen, som mödrarna nerlagt på sina dräkter, uppvisade barnens. Därtill kom som ett plus dessa näpna ansikten som tittade fram under stormhattar och pierrotmössor, kronor och medeltida spetsdok.

En liten amor i skär kolt, skära vingar och vit peruk gjorde skäl för namnet. En

blå fjäril med blå peruk och blåmålade ögon var så söt att man velat hänga den i julgranen.

Man såg små varelser i krinolinkjolar samt byxholkar av fina spetsar, ryska bondkvinnor i rött och vitt, dansande en mazurka, tre små balfröknar i långa vita klänningar, uringade och med bara armar, riktiga ateniennepjäser, riddare och pager, bretagniskor och baskiskor vilka senare väl försvarade sin plats bland den förnäma skaran.

Till sist framställdes ett litet pyre i röd sammet och guldspetsar själva La Bibliothèque Rose, det bokförlag som publicerat Comtesse de Ségurs välkända sagor och fortfarande ger ut de bästa barnböckerna i en utstyrelse av röda pärmor med guld.

Få av våra dagars franska författare eller författarinnor skriva för barn. Det är heller icke lätt att vinna gehör i barnets värld. Bland dessa lyckliga är dock Madeleine de Genestoux, vilkens omtyckta berättelse »Circus Piccolo» förekom i samlad trupp!

Om en grupp svenska mammor skulle nu i lovet ordna en kostymfest för barn, vilken uppsjö av sagofigurer ha de ej!

Förutom somliga de här uppgivna som de svenska barnen känna likaväl som de franska, skulle kunna nämnas Prinsessan och Svinaherden, Tennsoldaten, för att inte tala om allas vår Nils Holgerson, Putte i Blåbärsskogen m. fl.

Det vore kanske något att tänka på.

PARTOUT.

Prenumerera på Idun 1925!

Idun, "damernas egen",
får icke saknas i något
svenskt hem.

Prenumerationspris 1925:

Helt år kr. 15:—
Halft år kr. 8:—

"TEKÅ" Zinkputs

ETT DANSKT HEM MED SVENSKA MINNEN

PÅ BESÖK HOS PROFESSORSKAN HELGA MATZEN, EN DAM MED RIKA SOCIALA INTRESSEN.

EN DANSK FÖRKÄMPE för de stora sociala uppgifter kvinnan i vår tid har ägnat sig åt, är fru Helga Matzen, änka efter den framstående professorn i juridik, Henning Matzen.

Varmhjärtad, praktisk, rådig och med utsökta förbindelser i olika kretsar — inte minst uppåt — har hon blivit den ledande kraften på flera olika områden för kvinnlig verksamhet i Danmark.

Skymningen faller redan, när jag kommer in i professorskan Matzens förtjusande gamla vackra våning med utsikt över Botaniska trädgården i Köpenhamn. Medan jag betraktar de många porträtten av hennes berömde make, säger hon leende: »Ja, då ni kommer som representant för en svensk tidning, vill jag gärna berätta litet om det arbete, som min man var upptagen med de sista åren, han levde.

Som bekant var han nämligen en av dem, som utsetts att ordna överenskommelsen mellan Sverige och Norge i renbetesfrågan. Jag följde honom på resan till Lappland, och därifrån hemförde vi en del vackra minnen, som ni ser.»

Hon pekar på en samling lappska husgeråd och vapen. — »Min man dog i Ronneby, dit vi en gång gjort vår bröllopsresa. Han hade då endast hunnit med första delen av sin utredning, men jag hade glädjen att från dåvarande presidenten i Svea hovrätt mottaga ett älskvärt kondoleansbrev, där han bland annat skrev: »Det är inte endast en personlig och kär vän, jag i honom förlorat, det är mitt land, som i honom förlorar ett stöd, som vi alla kunde lita på. För hans dom hade alla villigt böjt sig, hur den än utfallit. Även om hans värv aldrig blev fullgjort, skall man i Sverige alltid med tacksamhet minnas hans gärning.»

Telefonen ringer och Prins Harald har

De kungliga på utställning. Sittande t. v.: änkedrottning Louise, stående längst t. v. kung Fredrik, bredvid honom kung Georg av Grekland, längst t. h. prinsessorna Alexandra och Dagmar. Mittpå bilden professorskan Matzen.

Iduns Köpenhamnskorrespondent ger här en skildring av en framstående danska, som kan se tillbaka på en rik, av stora uppgifter fylld livsgärning.

en lång konferens med professorskan om förberedelserna för en stor fest till förmån för Prinsessan Helenes barnhem.

Förutom prinsessan Helenes barnhem, i vars styrelse hon är medlem, är professorskan verksam i föreningen »Småbarnens väl», »Konstfliten» och kvinnoavdelningen av Röda Korset. Den förstnämnda, vars drivande kraft hon är, har till uppgift att utdela mjölk och kläder till barn under två år i Köpenhamn med omnejd.

Danska konstfliten vill liksom den svenska tillvarataga och uppmuntra den gamla hemslöjden: knyppling, vävnad, hedebosöm och metallarbete. Också på detta område har professorskan Matzens insats varit den kanske värdefullaste under de snart 20 år,

som föreningen ägt bestånd. Under alla dessa år har den varit representerad på alla Köpenhamns utställningar, berättar professorskan, bl. a. på Damernas utställning i Tivoli 1911.

Så glider samtalet in på hennes Röda Korsverksamhet.

»Jag ville gå före med gott exempel och därför gick jag igenom kursen på Garnisonsjukhuset och 1914 var jag färdig. Danska Röda Korsets hederstecken fick jag 1916, då jag i 2 år och 3 månader lett det dagliga arbetet i en farlig tid haft 300 damer under mig.»

Professorskans mångsidiga verksamhet har ofta fört henne i kontakt med Danmarks kungafamilj, av vars medlemmar talrika porträtt med egenhändig dedikation pryda hennes hem.

»I kung Fredrik VIII sågo både min man och jag en god och trofast vän», säger hon.

»Änkedrottning Louise kan man ej annat än beundra och se upp till, och jag är glad att ha vunnit hennes barns vänskap. Prinsessorna Alexandra och Dagmar — kung Christian IX:s döttrar — besökte alltid liksom kung Georg Konstfliten utställningar. På Tivoli-utställningen fingo vi en dag besök av både honom och kung Fredrik. Det blev naturligtvis jag, som fick vara deras ciceron och demonstrera föremålen. Vi blevo alla tre något till häpnad när en framstående diplomatfru, ännu icke riktigt förtrogen med Köpenhamnsförhållanden, kom fram och bad att få bli presenterad för »kung Georgs sonhustru». Vem manne hon tog mig för? Kanske Maria Bonaparte? I så fall en i sanning smickrande förväxling», skrattar professorskan. »Kung Fredrik föreföll emellertid lika road som jag och med plötslig uppmärksamhet började han granska en monter för att dämpa sin skrattlust.»

V. S.

K R I N G D A G E N S B I B E L O R D

VALDA AV PRINSESSAN EBBA BERNADOTTE.

Tron är en fast tillförsikt om det, som man hoppas, en övertygelse om ting, som man icke ser.

Ebr. br. 11:1.

Ty den, som vill komma till Gud, måste tro, att Han är till, och att Han lönar dem, som söka Honom.

Ebr. br. 11:6.

Abraham trodde Gud och det räknades honom till rättfärdighet.

Rom. br. 4:3.

Vi vandra här i tro och icke i åskådning.

II Kor. 5:7.

Jesus sade: Edra hjärtan vare icke oroliga Tron på Gud; tron ock på Mig.

Joh. Ev. 14:1.

Se på Jesus, trons hövding och fullkomnare, på Honom, som i stället för att taga den glädje, som låg framför Honom, utstod Korsets lidande och aktade smäleken för intet och som nu sitter på högra sidan om Guds tron.

Ebr. br. 12:2.

Tror du på Guds Son?

Joh. Ev. 9:35.

Den som vill vara elegant om fötterna, putsar sina skor med

AHLGREN'S *Wobless*

IDUNS JULKLAPPSTÄVLAN

Vår inbjudan till pristävlan om bästa julklappsversen, har till vår glädje hörsammats av så många lyckliga julpoeter, både i den skämtsamma och högstämnda genren, att det är ganska svårt att säga, vilken som är den bästa.

En verkligt kvick julklappsvers, som inspirerats av "Feminismen" — boken för dagen — ha vi redan infört i nummer 52, 1924, och den förtjänar väl också priset, även om den lilla dikten till "En klase vindruvor" med sin hälsning från tropiska länder är alldeles särskilt stämningsfull.

En klase vindruvor.

Vi plockats av niggerhänder
från vinrankans gungande gren,
vid Ganges' grönskande stränder,
i sydsolens strålande sken.
Vi skickats till kallare länder
att krossas av nordbornas tänder
och njutas, en klase i sänder,
vid julljusens glimmande sken.

Orreforsglasens skönhet har inspirerat en författarinna till följande vackra dikt:

Mångbesjungen konstgudinna
nya vidder öppnat här
för talangerna, som brinna
utav verksamhetsbegär.

Och idéerna, de rika
växa vackert om varann —
ömsom skilda, ömsom lika —
allt en verklig konstnär kan.

Av många insända dikter till vår julklappsverstävlan saxa vi här — helt eller delvis — några av de bästa. Priset tilldelas insändaren av det utmärkta kvädet till Wieth-Knudsens bok, som redan införts i nummer 52, 1924.

Genom eld och genom vatten
blir det hela, vad det är —
älvalek i människensnatten
eller Backus' glada här.

Samma författarinna som tydligt också är en klok och erfaren husmor, har låtit sina råd till en yngre kollega taga form i detta kväde, åtföljande Iduns kokbok:

Var ej ängslig, lilla du!
Fast du är en nygift fru,
klarar du helt säkert opp
både vörtbröd, skinkedopp.
Slå och läs —
Stek och fräs.

Följ mitt råd och allt du kan,
plocka tuppar åt din man,
koka allt, vad bäst, som finns,
kakor baka, bryn och minns
goda råd
är en nåd!

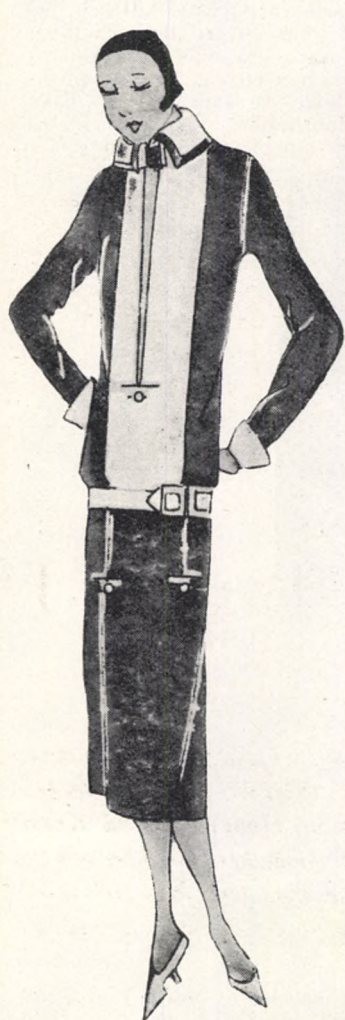
I från början och till slut
talar jag förutan prut
om allt, som Ditt hushåll rör
flå nu haren, som är mör!
Lycka till,
vännen lill!

Men det finns andra lärorika böcker än kokboken — om också knappast någon lärorikare. Vi vilja själva inte gå i borgen för vederhäftigheten i Wells' världshistoria, men det extrakt av dess innehåll, som kommer fram i en julklappsvers till boken i fråga, låter onekligen ganska allmänbildande. De två volymerna handla — heter det — om åtskilligt.

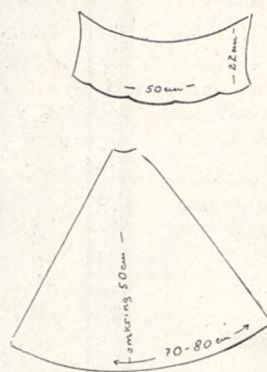
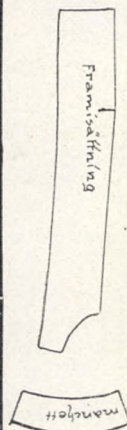
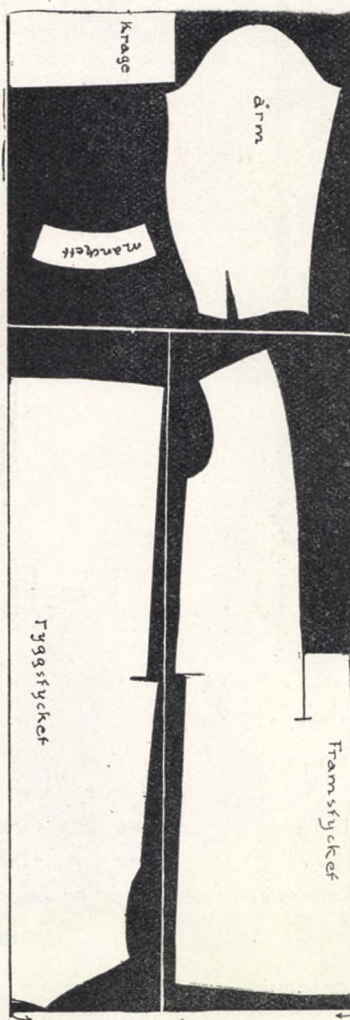
Om huru goter svuro huld och troskap,
om hur man förr betalade med boskap
— en bättre, guldfattad diamant
betalades med ett par kor kontant —
om medeltida riddarebedrifter,
om Shakspeare's ganska intressanta skrifter,
om uppror, blodbad och revolutioner,
om furstar, som förlorat sina troner,
samt om ett äldre klädningsmod på Kreta
och annat, som kan roa dig att veta.

Och nu är diktarmödan all för denna jul. Kanske var den, när allt kommer omkring, inte så hård som ett fåtal vanlottade, av Apollo förgätna människor, föreställa sig. Efter de många lyckade juldikter vi till denna tävlan haft nöjet att mottaga, äro vi mer än någonsin övertygade, att lyrisk begåvning fallit på de flesta människors lott, bara de taga vara på den. Men hur mycket mer sätter man inte värde på den, när man möter den i glada och vackra tillfällighetsdikter, än i pretentiösa lyriksamlingar på boklådskisten?

IDUNS MÖNSTER FÖR HEMSÖMMERSKAN

I.

Two piffiga klädningar för en ung dam bjuder Iduns mönsteravdelning denna gång. En dansklädning är just nu många backfischrars dröm och en chic vardagsklädning hör till garderobens mest användbara och oundgängliga plagg.

I.

En chic förmiddagsklädning av varm, röd ylle-marocain med isättning, krage och manschetter av vitt tyg och vitt läderskärp. Till modellen åtgår 2 m. tyg, i bredd av 1 m. Mönster erhålles genom Stockholms Tillskärarakademi, Drottninggatan 71 A, Stockholm. Pris kr. 1: 50.

II.

En elegant dansklädning av satén fleur eller konst-siden. Krage och volanger i sidorna göres av spets-tyg; de senare kantas nedtill med marabou. Mönster erhålles genom Stockholms Tillskärarakademi. Pris kr. 1: 50.

II.

KOBBS THÉER
KOBBS THÉER

äro sedan 100 år tillbaka kända och erkända såsom de förnämsta och drickas därför i de flesta sve ska hem.

äro de enda i Sverige, som stå under vetenskaplig kontroll.

Iduns Handarbetsida

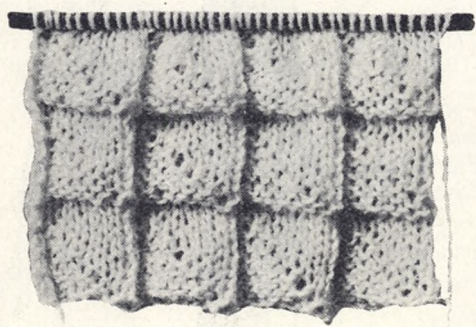
Stickad korsettskyddare.

De engelska damerna börja frysa i sina tunna aftontoiletter och vi undra icke på det — på morgnarna klädda i tjocka jumpers, om kvällarna stort ingenting på sig.

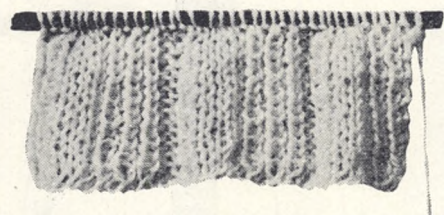
Nu ha de emellertid funnit på att sticka underkläder av tunnt ullgarn. De bli smidiga och värma bra. Vi visa här ett underliv och i ett följande nummer skola vi lära våra läsarinna att sticka en kombination. Till ovanstående modell är använt tunnt svart stickgarn — man kan naturligtvis ha vilken färg man vill — och åtgår till densamma ungefär 50 gram.

Man stickar 2 lika bitar, ett fram- och ett bakstycke vilka hopsys i sidorna. Använd tjocka strumpstickor och lägg upp ungefär 100 maskor, så blir det lagom för en medelstor person. Man stickar alltid rätt, fram och tillbaka och börjar nertill. — Efter 2 varv, d. v. s. i dubbelt tar man ihop 2 maskor, kastar om nålen vid var 5 m. hela stickan ut. Detta bildar hål för genomträdning av resorband. Vid näst sista varvet upptill förfar man på samma sätt. Genom dessa hål dras ett sidenband som knytes mitt fram. Höjden på underlivet är ju helt beroende på tycke och smak och figur. På modellen är 50 dubbla varv.

På framstycket kan man göra en rad hål vid vart 12 varv, så blir det litet lättare. Såsom avslutning upptill och nertill är virkat ett varv med 7 stolpar i samma hål etc. över axlarna fästes ett par sidenband.

I.

II.

Stickade kjolar.

Här är ett par mönster till kjolar, så stickade, att de se ut som veckade. De passa lika bra till barn, som vuxna.

Till N:r 1 lägger man upp multipler av 10 såsom 20, 40, 100 etc. och stickar fram och tillbaka på så vis, att kjolen är i 2 delar och hopsys i sidorna.

Iduns handarbetsavdelning, välkänd och uppskattad av alla Iduns läsarinna, kommer att i år betydligt utvidgas. För att underlätta våra läsarinna's successiva studier av mönster, nyheter och råd i handarbeten införa vi från och med detta nummer en konstant handarbetsida, som återfinnes var fjortonde dag. Vår handarbetsida redigeras av fru Brita Lidbäck, sedan flera år Iduns högst skattade handarbetsexpert, vars sakkunskap och goda smak Iduns läsarinna alltid med förtroende kunnat anlita. Bland Handarbetsidans övriga medarbetare märkas doktorinnan Agnes Sutthoff, som varje gång presenterar ett nytt konstnärligt handarbete från sin textilateljé, och fröken Elisabeth Thorman, som bidrager med historiska och ledande textilartiklar.

I varvet 9 räta, 1 avig, hela stickan ut, 2 v. 2 räta, 8 aviga; 3 v. 7 räta, 3 aviga; 4 v. 4 räta, 6 aviga; 5 v. 5 räta, 5 aviga; 6 v. 6 räta, 4 aviga; 7 v. 3 räta, 7 aviga; 8 v. 8 räta, 2 aviga; 9 v. 1 rät., 9 aviga; 10 v. 1 rät, 9 aviga; 11 v. 8 räta, 2 aviga; 12 v. 3 räta, 7 aviga; 13 v. 6 räta, 4 aviga; 14 v. 5 räta, 5 aviga; 15 v. 4 räta, 6 aviga; 16 v. 7 räta, 3 aviga; 17 v. 2 räta, 8 aviga; 18 v. 9 räta, 1 avig.

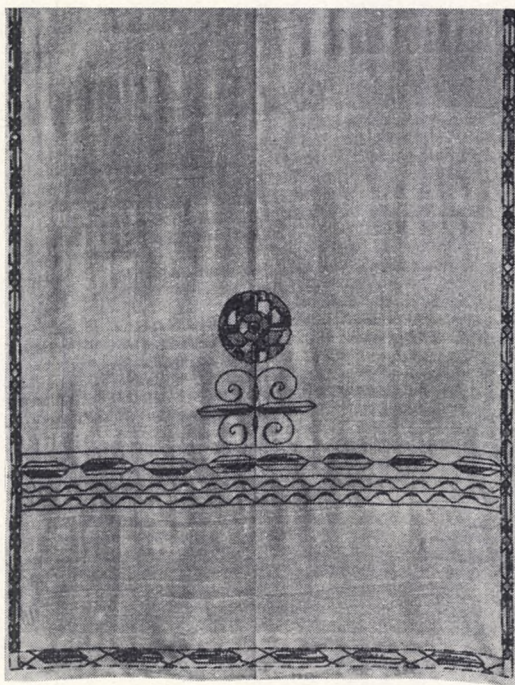
Vid 9 varvet börjas från början igen och omväxlas dessa varva tills kjolen får lagom längd.

N:r 2 är enklare. Det är endast 2 olika varv, som omväxlas.

I varvet: 1 rät, 1 avig, 1 rät, 1 avig, 1 rät, 1 avig, 4 räta, 3 aviga.

2 varvet: 3 räta, 4 aviga, 1 rät, 1 avig, 1 rät, 1 avig, 1 rät, 1 avig.

Till denan kjol lägger man upp multipler av 13 och för en 13 å 14-åring brukar 208 maskor vara lagom till halva kjolen. B. L.

Dörrförhänge, komp. av Agnes Sutthoff.

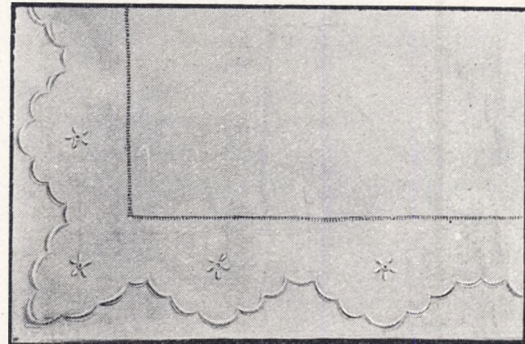
I de moderna våningarna i Stockholm och även annorstädes förmoda vi, är det rum, som man förr kallade tambur, avdelat i — en klädvrå och en hall. Framför klädvrån är vanligtvis ett draperi och det är till ett sådant draperi som detta dörrförhänge är avsett.

Modellen är 2,25 m. lång och 1,55 m. bred sydd på vacker gredelin etamin med konturerna i svart. Figurerna fylla med trädsöm i starkt rosa.

Priset är Kr. 30:— påbörjad och med garn. Rekvisition sker genom Iduns Handarbetsavdelning Stockholm. Varan sändes mot postförskott. Draperiet kan även erhållas för samma pris i litet tung rosafärgad etamin med svarta konturer och violett fyllnad. Måttet på längden kan ändras efter önskan.

Lakansbroderi.

Att brodera languette på lakan är ett både vackert och billigt garneringssätt. D. v. s. inte languette i

kanten och sedan klippa bort tyget — det blir aldrig vackert i manglingen — utan sätta den på fällen.

Gör då först en c:a 8 cm. bred fäll som fastsys med en smal hålsöm, upprita därefter languetten och sy den med brodergarn, men trä ej för mycket under. Det blir då lätt snörpigt. Mitt i languetten en liten ros som sys med ett hål omgivet av små blad i klumpsöm.

På örngottet göres likadant. Man måste blott rita languetten i skarp spets för hörnen såsom synes på bilden. B. L.

Svart portemonnäväska.

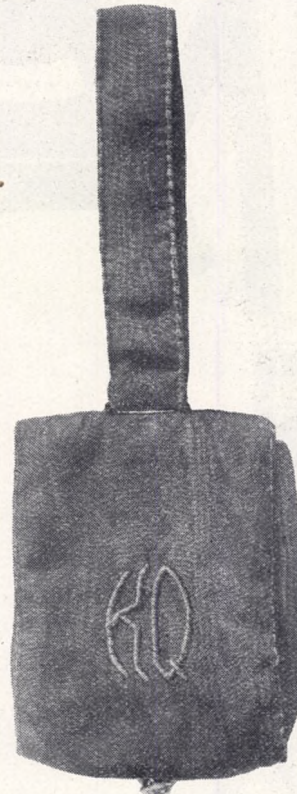
Till denna lilla väska åtgår c:a 1/2 meter 10 cm. brett svart moiréband samt lika mycket brokigt sidenband av samma bredd eller en bit kulört siden till foder.

Först fordras moirébandet, sedan avklippes 12 1/2 cm. att användas till kilar.

Det resterande vikes i 3 lika stora delar såsom en serviett. Mellan de 2 understa delarna fastsys kilarna, som äro fällade upptill och rynkade nertill, den 3 delen bildar locket och kan antingen rundas nerikring eller vikas i snibb.

Knäppningen av väskan försiggår så, att man nederst på locket syr en träs i svart silke och sätter en vacker knapp av metall på undre sidan.

Längs sömmarna syr man med guld- eller silvertråd fast tjockt svart silke, på samma sätt sys namnen på framsidan. Man väljer de nu så moderna avlånga bokstäverna.

Handtaget utgöres likaledes av svart moiréband, 3 cm. brett. Det åtgår ungefär 35 cm. och måste även det fordras med brokigt siden lika med fordrat i väskan. Sy en bred träs i väskan och träd banden igenom tränsen och hopsys bandet fint och nått, så är den lilla väskan färdig. Utom portemonnän är den stor nog även att rymma lilla pudervippan! B. L.

DEN EVIGA LÅGAN. AV MAGDA BERGQUIST

RITA VEK AV IN PÅ MARIENPLATZ med spänstiga, lätta steg, följd av Bonny, den lilla bruna doggen, som sprang så fort hans stela, gamla ben det tilläto.

Det var julafton. Dömens klockor ringde, och luften var mättad av ett brusande väljud. Alla dessa fotgängare, hastande bilar och spårvagnar plånades ut för Ritas ögon. Hon såg blott Maria, hög och skön på sin pelare, och hälsade Gudsmo- dern, medan hennes själ fylldes av högtid och lycka. Det var något sällsamt med denna klockringning om julen. Den bringade en himmelsk fridshälsning åt alla, levande och döda. När Rita tänkte på dem som med för evigt slutna ögon och tystnade läppar sova i den svarta jorden och djupt på havets botten, kände hon en nästan smärtsamt stark glädje över att icke ha nödgats offra den hon älskade åt döden, och hon genomströmmades av den kärlek och lust till livet, som kommer fåglarna att sjunga i gryningen och dagslåndan att dansa i solljuset över floden.

Hon tänkte på forna julars överflöd i det rika hemmet på fädernegodset i Livland, och hon bekände i en nästan trotsig triumf, att hon, en flykting i främlingsland, var lika lycklig nu som då. Inte behövde Leo och hon, när de ägde varandra, stora salar och gemak, betjänter och lyx. Hon höll så mycket av de två små rummen, som de bebodde i Münchens utkant. Där hade julens ande redan gjort sitt intåg. Rita hade måst kämpa, innan hon fått tillhöra mannen, som hon utvalt bland alla tävlande män. Leo Tjerkow hade varit en ung musiker, utan namn och förmögenhet. Det var först efter hårda strider, som hennes far, den gamle ädlingen, givit sitt enda barn som hustru åt en fattig och ofrälse.

Leo försörjde sig och sin hustru med att giva musiklektioner. Han undervisade vid två skolor och hade flera privatelever. De ägde sin bärgning, om också torftig. Vid flykten hade de icke lyckats rädda med sig något annat än Bonny, gamla egensinniga, trogna Bonny. De talade aldrig om godset och det förflutna. Det var som en tyst överenskommelse mellan dem. Men de talade ofta, ack så ofta, om framtiden. Rita hoppades och trodde med hela sin själ, att Leo skulle bli en stor kompositör, vars namn en gång skulle nämnas vid sidan av en Bethoven, en Mozart. Hans allra vackraste komposition hade kommit till under förlovningstiden. Det var en vals, och de hade kallat den Valse d'amour. Leo hade inte velat ge ut den, blyg och världsfrämmande som han var till hela sitt väsen, men Rita gick en dag i hemlighet med det lilla tätskrivna nothäftet till en förläggare i München. Han hade antagit valsen, fastän han ingenting velat betala, och den hade blivit tryckt. Rita hade varit bergfast övertygad om att alla musik- kapell genast girigt skulle kasta sig över den sköna tonskapelsen, och att dess eldande toner inom kort skulle klinga ur hela världens strängospel.

Hon sålde en guldring, som hon burit sedan hon var ung flicka, och fick på detta sätt medel att besöka de förnämsta kaféerna, där hon drack en kopp té. Hennes hjärta bultade, när musiken spelade opp. Hon genomlyssnade i feberaktig spänning hela programmet, men aldrig, aldrig spelades hennes vals. Hon började nästan hata Grieg, därför att han diktat »Bröllopet

Flyktingar från det störtade tsarriket föra runt om i världen en torftig existens — vitt skild från den lysande omgivning många av dem vuxit upp i. Men den eviga lågan — kärlekens låga — bräddar stundom även den fattigastes liv med lycka — det är motivet i denna novell.

på Troldhaugen» och så mycket annat, ty överallt var det Grieg hon mötte, Grieg, men inte Leo Tjerkow. En dag tog hon mod till sig och gick fram till dirigenten, presenterade sig under sitt flicknamn och frågade om de inte på repertoaren hade Leo Tjerkows berömda (hon sade verkligen så) Valse d'amour. Svaret blev ett artigt förvånat beklagande. Han kände den inte — — Men en gång skulle det bli annorlunda. Hon blickade åter upp mot Mariabilden. Det dansade små vita, flingor i luften, och det glänste snö på den gylene kronan. »Du hoppades också och älskade», tänkte Rita och log i lugn förtröstan mot madonnan, »och din tro och din kärlek kommo inte på skam.»

Vid Fiskarbrunnen var en skog av julgranar. Rita köpte en liten gran. Torgfrun lovade att bära upp den under dagens lopp.

En procession tågade förbi. Det var präster och munkar, föregångna av små korgossar och ljusbärare. De gula lågorna kämpade med den fallande snön. Mycket folk skyndade till. Många mäns ögon gingo i beundran till Rita. Hon var vacker med sin slanka flickgestalt, sina barnsligt rosiga kinder och sina unga ögon. När processionen försvunnit i riktning mot S:t Peter, såg sig Rita sökande om efter Bonny. Den lilla hunden var försvunnen. Hon ropade, men ingen kom. Hon gick förbi en rad av bilar, och plötsligt fick hon se Bonny i en av dem, sittande bredvid chauffören. Hon måste skratta. Det lilla djuret hade under umbärandets år ändock icke glömt forna tider. Bonny var att åka bil i regn och snöväder »Kom Bonny!» Men hunden rörde sig inte. Rita stod rådlös. Chauffören var en ung gentleman, som körde sin egen bil. Han var tydligen en mexikanare, hade mahognybrun hy och en väldig slokhatt. Han avtog hatten, djupt bugande, och erbjöd på en knagglig franska hundens härskarinna att taga plats hos Bonny och tillryggalägga hemvägen i bil. Något annat vore ej att göra. Hans vita tänder glimmade till i ett snabbt leende. Rita tackade, tog plats bredvid chauffören med Bonny i sitt knä, och den okände vid ratten frågade, varthän han fick lov att köra.

Rita nämnde gata och husnummer. Han förstod inte. Då tog hon fram sitt visitkort och pekade på den tryckta adressen. Han tog det, litet häftigt, stoppade det i sin ficka och räckte fram sitt eget kort, varpå hon läste:

DON ALONZO RAMIREZ

Främlingen styrde med säker hand. De susade fram över torg och breda gator. Det var längesedan Rita åkt bil, och hon njöt av att åter göra det. Hon växlade då och då en solig blick med Don Ramirez. De voro som två barn på äventyr. Timglasets droppar, de kostbara minuterna, gledso som glittrande ädelstenar genom deras händer, innan de föllo i evighetens brunn — — Han stannade utanför hennes port och hjälpte de båda passagerarne ur bilen. Han tryckte hennes hand, kysste den kanske en sekund för länge, och var borta.

Rita sprang uppför trapporna med hjärtat bultande av ansträngning och glädje. I tamburen hörde hon tonerna av en julsång, som Leo spelade. Tårarna brusto fram ur hennes ögon. Man kan också gråta av för mycken lycka. Hon skyndade in och skulle just berätta hela sitt glada äventyr, då det med en slog henne, att Leo såg så underligt förstämnd ut med ett drag av smärta omkring munnen. Kunde han verkligen vara ledsen över att de inte fått råd att resa till Oberstdorf eller Reichenhall, som de talat om nästan hela hösten? Kunde han vara så barnslig? Sörjde han för hennes skull? Han hade så ofta upprepat, att hon behövde komma på landet.

»Jag är så glad, att vi äro hemma i vårt kära hem», sade hon och inneslöt både mannen, pianot, matsalsbordet och stolarna i en oändligt öm blick. »Man vet aldrig, hur det är på pensionatet borta i bergen. Det kan vara så odräglig publik och dåliga sängar och dålig mat — —» Leo hade rest sig från pianot. Han kom emot henne och räckte henne båda händerna, men han gjorde det med en sådan trött rörelse. Han höll det smala, ädelt formade ansiktet, litet sänkt. Det låg en dimma över dessa kära blågrå ögon, som alltid kommo henne att tänka på havet. »Vad är det, Leo?» stammade hon. »Du är så förändrad.»

Då såg hon honom sjunka samman förtvivlad, tillintetgjord. »Brevet från Riga kom igår», sade han. »Jag har behärskat mig till det yttersta för att ingenting förråda, nu kan jag det inte längre — men jag borde ha kunnat det — — En sådan julgåva har du inte förtjänat — —»

»Vad har hänt, Leo?»

»Vårt hem är bränt, jämnat med jorden — —»

»Vi ha ju varandra. Du lever och jag lever», ropade hon, men det föreföll, som om han intet hörde, intet fattade.

Hon stod tyst och såg på honom utan att kunna tala mer, och medan hon såg, blevo hennes varma ögon så underligt kalla, och han förvandlades för henne från den mest älskade på jorden till en främling, som hon inte kände. Hon gick sömn- gångaraktigt stelt, men med själen i upp- ror, in i det andra rummet. Hon stängde dörren efter sig.

Han hade tagit förlusten av deras ägodelar som ett förintande slag av ödet. Han hade således älskat rikedomarna, ofta tänkt på dem, fastän han inte talat därom. Gud

(Forts. sid. 52.)

Förlovning har ingåtts mellan löjtnanten i flottan, Gunnar Ursell och skådespelerskan vid Svenska teatern, fröken Renée Björling.

1925 GÅR IN I GLÄDJENS TECKEN

Det unga årets ingång har som vanligt firats med en rad premiärer och nyårsrevyer på våra teatrar. Här ett bildgalleri av scenernas primadonner från den stolta kejsarinnan Katarina till den lilla storkdansösen.

Den lilla danserskan Viola, en 14-årig tös, väcker i Norlanderrevyn publikens entusiasm genom sin graciösa dans. (Foto Almborg & Preinitz.)

En kejsarinna av Katarina II:s blod i varje tum är Naima Wifstrand, som uppbär den kungliga huvudrollen i Oscarsteaterns nya operett "Damen i purpur." (Foto Almborg & Preinitz.)

I den gamla goda tiden för 30, 40 år sedan gick man klädd på detta sätt som fru Edith Wallén i Norlanderrevyn på Söder. (Foto Almborg & Preinitz.)

Stockholm blir nog ett, tu, tre riktigt trevligt om vi få trafikkonstaplar av det snitt, som Anna Lisa Baude framställer i Folkteaterns revy. (Foto Almborg & Preinitz.)

Hur storken ser ut enligt revy författarens mening framgår av denna bild ur storkbaletten på Söder. (Foto Almborg & Preinitz.)

En liten sagoprinsessa från Stockholms stads-hus, som sjunger sin visa till ackompanje-mang av S:t Orjanslåten, är ett älskligt nummer i Folkteaterns nyårsrevy. Prinsessans roll uppbäres av en ung debutant, Maj Berggren.

FÖRSKONA OSS FÖR KONTORSSTOLEN!

Att vara automobilförsäljerska är säkert ett både angenämt och uppfriskande yrke. Fru Louise Kirilin, f. Flach, trivs också utmärkt med det. För att inte tala om hur bilspekulanterna trivas!

Fröken Ebba Flach är syster till fru Kirilin och satte för ett år sedan upp egen syateljé, som flitigt anlitas av societetens damer. Många av den senaste säsongens galatoaletter ha komponerats av fröken Flach.

Fröken Magda Heilborn har valt ett fören stadsflicka i hög grad originellt yrke. Hon har slagit sig på hönskötsel, satt upp en hönsfarm ute i skärgården, och har nyigen farit ut till Frankrike för att än mera ingående studera hönsavel.

Fröken Märtha Wrangel har i tre år arbetat vid hundkliniken på Veterinärinstitutet. Här ses hon med en av sina patienter.

Livförsäkringsagent — ett utmärkt yrke för en kvinna, säger fru Märta Armfelt-Hansell, som började för ett år sedan som agent och nu avancerat till inspektör i Skandia.

»LATOM OSS GA TILL PRAKTISKA yrken», har varit det ständiga fälttroget bland kvinnorna under det senaste året. Man har ondgjort sig över de unga flickornas rusning till kontorsplatserna. Att sitta och knacka maskin är minsann varken särskilt roligt eller själsstimulerande och dessutom är det på grund av rusningen så förtvivlat ont om kontorsplatser, att man kan kvävas i trängseln. Varför då icke försöka gå andra vägar, har man frågat. Några praktiska yrken exempelvis? Fredrika Bremerförbundet, som har en flitigt anlita yrkesrådgivning, förordar dagligen praktiska yrken, inte minst för flickor ur — för att nu använda den oundgängliga terminologien — de högre samhällsklasserna. Om de ginge före med gott exempel, skulle mycket vara vunnet.

Så lätt är det kanske icke för de unga damerna att slå in på otrampade vägar, men de finnas dock, som vågat försöket. Om vi se oss omkring bland huvudstadens unga damer, finna vi redan några med för »familjeflickor» i storstaden ganska originella yrken. Två duktiga systrar äro fru Louise Kirilin, f. Flach och fröken Ebba Flach. Fru Kirilin är egentligen sjuksköterska och bekant som delegat i Svenska hjälpexpeditionen till Samara. Sedan denna slutfört sitt arbete flyttade fru Kirilin över till en internationell hjälpexpedition och vistades bl. a. ett år i Sibirien. Det var efter hemkomsten därifrån som fru Kirilin i höstas tog plats som automobilförsäljerska hos A.-B. Amerikanska Motorimporten och nu ser man henne alltsomoftast styra sina eleganta bilar ute i staden med en kund

vid sin sida. Och vi skulle vilja se den spekulant, som kan säga nej till den bil fru Kirilin talar för! Fru Kirilins yngre syster, fröken Ebba Flach, är äldre i sitt yrke. Hon började så smått med att sy klänningar åt sig själv, släkt och vänner, tills hon nu sitter i egen syateljé med ett par biträden. Här trolas den ena paristoletten fram efter den andra; fröken Flach har studerat sitt yrke i Paris och ett »maison» av parisiskt snitt, intimt och förnämt och med konstnärlig touche, är nog hennes dröm, för att inte säga bestämda avsikt.

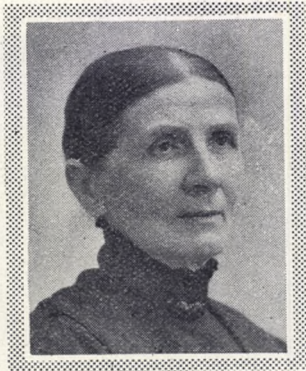
Från paristoletten till hönsgården är steget långt. Fröken Magda Heilborn har valt ett mera robust yrke än sömmerskans, då hon slagit sig på hönskötsel

(Forts. sid. 51.)

IDUN S PORTRÄTTGALLERI

MATHILDA AFZELIUS.
F. Moll, Sthlm. Änka efter
lektorn och hovpredikanten
H. N. C. Afzelius.
70 år den 12 januari.

LYDIA WESSÉN.
F. Schmann, Mjölby. Änka
efter kyrkoherden i Lögby,
Carl Gustaf Wessén.
65 år den 8 januari.

VALBORG AULIN.
Fröken, Örebro. Tonsättarin-
na. Dotter till lektor Axel
Aulin och syster till kompo-
sitören Tor Aulin.
65 år den 9 januari.

MARIA LETH.
F. Klingenstierna, Sthlm. Än-
ka efter generallöjtnanten Fr.
Leth.
65 år den 9 januari.

SIGNE AQUILON.
F. Björkman, Säfte. Måka
till majoren Ernst Aquilon.
60 år den 14 januari.

ELIN LINDENCRONA.
F. von Sydow, Jönköping.
Änka efter vice häradshöv-
dingen Haldan Lindencrona.
60 år den 8 januari.

AGDA von UNGE.
F. Munktell, Tullinge. Änka
efter verkstadschefen och in-
genjören Richard von Unge,
Mölnorp, Kolbäck.
60 år den 9 januari.

HILDUR ÖIJER.
Fröken, Göteborg. Förste
postexpeditör.
60 år den 14 januari.

ANNA KAIJSER.
F. Lovén, Härnösand. Med.
licentiat. Måka till lasarett-
läkaren, med. d:r Fritz
Kaijser.
55 år den 1 januari.

HILDA FALKENSTEDT.
F. Liljegren, Långgöl, Backa-
ryd. Måka till agronomen
Ernst A. R. Falkenstedt.
55 år den 10 januari.

SIGNE NYMAN.
F. Bäärnhjelm, Smedjebacken.
Måka till f. d. provinsialläka-
ren Ivar Nyman.
55 år den 10 januari.

ELLEN WERNER.
F. Herslow, Malmö. Änka ef-
ter godsägaren J. A. Werner.
55 år den 13 januari.

SIGNE ROSENBERG.
Fröken, Sthlm. Led. av Sv.
fattigvårdsförb. kurser för ut-
bild. av förestånd. till fattig-
vårdsanst. Erh. guldmed.
50 år den 24 december.

ELISABET LIGNELL.
F. Tydén, Bladåker, Knutby.
Måka till komminister J.
Edw. Lignell.
50 år den 4 januari.

ANNA NORDIN.
F. Hård af Segerstad. Norr-
köping. Måka till stadsmäk-
laren Gustaf E. Nordin.
50 år den 9 januari.

MILAN RUNE.
F. Södermark, Västervik.
Måka till borgmästaren Axel
Rune.
50 år den 12 januari.

MARIA KÄRRBERG.
Fröken, Malmö. Gymnastik-
direktör. Gymnastiklärarinna
vid Malmö folkskolor.
45 år den 2 januari.

HELGA PETTERSSON †.
F. Reuterswärd, Sthlm. Änka
efter distriktsläkaren, d:r
Marcellinus Pettersson.
* 1840, † den 23 december.

AMELIE JACOBSSON †.
F. Pettersson, Huddinge. Än-
ka efter stationsinspektoren
C. J. Jacobsson.
* 1854, † den 1 december.

AGDA MEYERSON †.
Fröken, Sthlm. Sjuksköter-
ska. Förest. för Svenska sjuk-
sköterskefören. hem, m. m.
Dotter till bankdirektör H.
Meyerson.
* 1866, † den 27 december.

RUMFORD BAKPULVER

Hälsosamt och prisbilligt.

En fransysk visit på Valdemarsudde.

(Forts. fr. sid. 35.)

fullödiga som starkt personliga konstnärskap. Prins Eugen framstår för oss i första rummet som konstnären, och prinsen känner sig nog själv främst såsom sådan och vill främst leva ett åt konsten ägnat liv. Det är ingen hemlighet, att han vid sin förra utställning själv arbetade så gott som från morgon till kväll med sina tavlors upphängning; han mätte upp väg-garna, beräknade avstånd, hängde upp och tog ner och lät sitt kritiska öga ej vila, förrän allt placerats just så som det skulle placeras.

Med tydlig förtjusning gör prinsen madame Réval uppmärksam på en i biblioteket placerad byst av Victor Hugo, ett verk av Rhodin, som nyligen förärats honom av Musée des Beaux-Arts i Paris. Gåvan utgör en gård av tacksamhet för prinsens stora insatser för spridandet av förståelse för fransk konst även i vårt land.

En liten detalj, som flere gånger frapperat mig därute på Valdemarsudde är en blomsteranordning på en antik byrå i salongen, nedanför Zorns charmanta porträtt av prinsens höga moder. Drottning Sofias bild, en mjuk färgsymfoni i grått och vitt, har vid sin fot på så vis liksom en sval och doftande matta av levande blommor. Denna gång var det lysande skära tulpaner. Från ett föregående besök erinrar jag mig ljusblåa hyacinter. För övrigt, vart man vänder sig i dessa salar mötes ögat av blommor och åter blommor. Prins Eugen älskar blommor. Han är också en väl förfaren man på botanikens fält och i Floras örtagårdar, och han berättar hur han en gång fick en riktigt god vän just »durch die Blume» — genom ömsesidig förståelse för och kärlek just till blommornas värld. Personligt intresse och ömmaste omvårdnad ägnar prinsen alla plantor i sin trädgård, likaväl som parkens träd och buskar.

Parkens skönhet höjes av flera utsökta skulpturer, bl. a. Rhodins Tänkare, Milles' Vingarna och Bågskytten samt en Triton-brunn av samme konstnär, Hasselbergs Grodan och samme mästars Nackrosen. Där finna vi också en praktfull, guldkimrande Herkules-grupp i brons av Bourdelle. Denna synes förresten på långt håll, när man från Djurgården nalkas Valdemarsudde. Den vackra statyn har emellertid ännu ej fått sin slutgiltiga placering, berättar oss prinsen, vilken tycks fundera på att ge den än en mer dominerande plats, i en omgivning av gräsmattor och grönt.

Inom Valdemarsuddes hank och stör kan besökaren ej undgå att känna sig som i ett litet rike för sig, en plats präglad av en välgörande rofylld stämning, ett fridlyst ställe, dit den närbelägna storstadens larm och oro ej når. Man förundras visst inte över att prinsen så ofta funnit motiv för sina dukar just här. Den franska besökarinnan upptäcker plötsligt den berömda kvarnen och hon ler förtjust och förstående när hon får veta att den förevigats så tidigt som 1906.

Skymningen börjar redan sakta falla på. Tiden går alltför fort i denna sköna omgivning. Vi vända åter från park och terrass till villan, där vi från musikrummet beundra en den vackraste av utsikter: solnedgången över den stockholmska segelleden och södra bergen, med lätt dimhöljda konturer av huvudstadens spiror och torn i fjärran. Stockholmsnaturen ligger som bekant prins Eugen i blodet, han har ju

också kallats »en av Stockholmspoeterna i raden från Bellman till Eugen Jansson.» Det är lätt att förstå, att hans kärlek till Sveriges huvudstad och dess natur fått ytterligare näring därute på Valdemarsudde, där Djurgårdens björkar och ekar susa kring husknutarna och där Saltsjövägor plaska mot stranden. Och Mälardrottningen kan vara både lycklig och stolt att till sin beundrare ha en sådan konstens riddersman som prins Eugen.

ANNIE QUENSEL.

Efter ridåfallet.

(Forts. fr. sid. 37.)

dödsmärkta männen i ledet ha ingenting annat kvar av tillvaron än att göra sin plikt och sedan glömmas i en namnlös grav.

Det var ett glänsande spel, som presterades på Svenska Teatern. Gösta Ekman soldat var en stor skapelse, en konstnärlig prestation av hög rang. Redan att lära sig de 50 rollarkerna måste anses som ett kraftprov. Skådespelaren hade sprängt sin egen ram och gick utanför sig själv. Man kan möjligen invända att typen inte var helt fransk, att där fanns mer av germanskt stål än gallisk glöd, men som helhet var den beundransvärd. Genast från början kände man hur krigets hemska skugga följde denne ödesmärkte man i hämlarna. Han har ingen enda ohygglighet från slagfälten att förtälja och ändå förnam man hur det upplevdes skräck, tröstlöshet, vidrighet hela tiden var starkt närvarande. Han stod där, manlig, självbehärskad, oegennyttig som symbolen för en kämpande och lidande mänsklighet med något av homersk hjältemonumentalt över gestalten; han var bra i de ömma scenerna, bättre i de upprörda men kanske allra bäst när han genom sin blotta närvaro och stumma spel fick blodet att frysa till is. Personligen tvekar jag inte att sätta denna roll främst i raden av alla sceniska skapelser, som Gösta Ekman utformat under sin långa konstnärstid. Det var en välförtjänt seger som vunnits genom träget arbete.

Som fadern hade Ivan Hedqvist tillfälle att briljera med sin kända karaktäriseringsförmåga. Han kan säga en vardagsreplik som ingen annan, han kan låta oss ana vad som sjuder på djupet utan att utbrottet kommer en sekund för tidigt eller för sent. Men då väller det fram med desto större häftighet, och dess intensitet stegras just på grund av att ytan så länge varit lugn. Bäst var han kanske i första aktens tvärhuggna repliker, men hans stumma spel under avskedets gränslösa smärta i den sista glömmer man inte heller så lätt.

Inga Tidblads Aude var slutligen en rörande framställning. Kanske gjorde hon sin unga flicka vekare och en smula gråtildare än författaren tänkt sig, men å andra sidan bars hela rollen upp av en sådan mängd äkta och rik känsla att hon på ett övertygande sätt gav uttryck för figurens fladdrande väsen, än ömt och kärleksfullt, än uppblussande och lidelsestarkt. Även här kan man tala om en betydande seger då rollen med sina många, ej alltid tillräckligt klart motiverade skiftningar måste anses oerhört svårspelad.

Samspelet var hela tiden drivet till sin spets. Gunnar Klintberg hade all heder både av regi och översättning. När man betänker, att endast omkring 40 % av den ursprungliga franska texten kommit till användning (50 % strökos redan innan pjäsen uppfördes i Paris) kan man förstå att hans arbete inte varit det lättaste.

Publiken hyllade stjärntrion varmt, både med värtalig tystnad efter andra aktens förtätade stämningsslut och med blommor och bifall efter sista ridåfallet. Den, som önskar få en inblick i vad som rörde sig på djupet av det franska folket under nödens år, bör inte försumma att bevista en föreställning på Svenskan. Han skall ej behöva ångra sig. Han skall dessutom erhålla en kraftig maning att oftare besinna den gamla hälsningen: »frid på jorden och till människorna en god vilja», ty Raynals skådespel griper djupt ner i hjärtat och ger impulser till allvarlig eftertanke. Det är en pjäs, som varje älskare av god dramatisk konst ovillkorligen bör se.

PEWE.

Iduns kvinnoklubb

(Forts. fr. sid. 40.)

fattarinna få Idunklubbens damer då lära känna i verkligheten — det blir säkert en högtidsstund i klubbens historia. Fru Wägner ämnar hålla föredrag om Indien och dess store frihetskämpe Gandhi.

En annan författarinna, som också lovat gästa Iduns kvinnoklubb och hålla föredrag, är friherrinnan Annie Åkerhielm. Detta budskap skall säkert glädja många av Idunklubbens damer, som lärt känna och beundra Annie Åkerhielm genom hennes böcker och tidningsartiklar. Personligen för friherrinnan Åkerhielm ett stilla och tillbakadraget liv och framträder mycket sällan inför offentligheten, varför det är desto mer ägnat att glädja att hon vill komma till Iduns Kvinnoklubb.

Om någon månad eller så ha vi att vänta den högt skattade ordf. i Iduns kvinnoklubb i Malmö, fru Marie Louise Donner, på besök till Stockholm och då kommer hon måhända att hålla ett föredrag, därmed realiserande en tanke på utbyte av föredrag de två Idunklubbarna emellan.

Ja, detta är några av de namn, som komma att lysa i Iduns kvinnoklubb under den närmaste tiden. Sedan få vi återkomma till resten. En diskussionsafton planeras och för syftarna ha vi flera överraskningar i beredskap.

Alltså ses vi nästa gång: sektion II torsdagen den 15 januari kl. 7 e. m., då skattmästaren tar upp årsavgifterna och fru Maria Rodhe-Nissens föredrag börjar kl. 7,30 e. m. Sektion I torsdagen den 22 januari, samma tider och samma program.

Förskona oss för kontorsstolen

(Forts. fr. sid. 49.)

sel, som hon emellertid också tänker studera i Frankrike. Under det senaste året har fröken Heilborn haft sin egen hönsgård ute i skärgården. Nu lämnar hon dock detta för en tid för att titta på hönsgårdarna i Frankrike. En annan ung dam, som också ägnat sig åt djurskötsel, är fröken Märtha Wrangel, som under tre år varit anställd vid Veterinärinstitutets hundklinik, där hon plåstrat om sjuka hundar till stor belåtenhet för både dem och institutets lärare.

Till slut ett yrke, som är relativt nytt för damer: livlörsäkringsagentens. Den unga fru Märta Armfelt-Hansell började som agent hos Skandia för ett år sedan och är nu inspektör där, en plats som hon trivs utmärkt med och som anses i hög grad lämplig för en kvinna. Ja, det är kanske något att tänka på!

Kallt och ruskigt väder
blir huden torr, narig och spricker.
Undvik detta genom att dagligen
använda **Maniol**.

Tillverkas av GAHNS, Upsala.

Vid Gikt
Reumatism

Ischias
Influensa

Huvudvärk
Nervsmärtor

användes TOGAL med snabb och säker verkan även i hårdnackade fall och utan skadligt inflytande på mage och tarm.

Smärtorna försvinna omedelbart, och urinsyran utskiljes starkt ur kroppen. Togaltabletter finnas å alla apotek till Kr. 2.40 och Kr. 0.85 pr glas.

A.-B. Bosättningskredit

skaffar Eder kredit, då Ni ämnar sätta bo eller komplettera Edert bohag, på förmånligaste amorteringsvillkor och med minsta kontanta inbetalning.

Besök vårt kontor!

Begär prospekt!

A.-B. BOSÄTTNINGSKREDIT
SVEAVÄGEN 21, 4 tr., STOCKHOLM. Tel. Norr 25 21. ☎

Sällskapssåsongen.

För att ogenerat kunna njuta av sällskapslivet under vintern måste man vara fri från till och med den minsta antydning till transpiration under armarna och den därmed följande lukten.

ODO-RO-NO

är det enda medel, med vilket man med säkerhet på ett fullkomligt oskadligt sätt kan skydda sig mot transpirationens obehagliga verkningar.

Begär i Eder parfymaffär en broschyr, som lämnar ingående upplysningar beträffande Odo-Ro-No, en amerikansk läkares uppfinning. Bruksanvisning, som måste nogra följas, lämnas med varje flaska.

Kvinnorna ute i världen.

(Fors. fr. sid. 42.)

Entente» hållit en kongress under livlig tillslutning.

Från Indien är sista nyheten att provinsen Assam har beviljat rösträtt åt kvinnorna på samma villkor som män men inte valbarhet. Som provinsen har 7 miljoner invånare är det dock ett betydelsefullt framsteg. Assam är den femte provinsen i det brittiska Indien som givit kvinnorna rösträtt.

Rhodesia är den enda provins i Syd-Afrika som har givit kvinnan politisk rösträtt. Det anses vara en mycket aktiv kvinnoförenings förtjänst att de fått den. Samma förening verkar också för jämställdhet mellan färgade och vita. Den ger även nykterhetssaken ett gott stöd.

I Simla har hållits stora möten, där Annie Besant har talat för höjandet av äktenskapsåldern för flickor.

Mrs Zaghul Pascha i Kairo har samlat framstegsvänliga kvinnor i arbete för likställdhet med männen. Redan förut fanns »Egyptiska kvinnors Förbund», som arbetade för rösträtt och högre undervisning för kvinnor. I dess program ingår fordran på höjd äktenskapsålder och bättre moral. Det har lyckats få en lag genomförd, som förbjuder äktenskap för ungdomar under 18 år och flickor under 16. Den kvinnodeputation som talade för saken var den första som uppträtt inför en minister.

Den eviga lågan.

(Forts. fr. sid. 47.)

— Gud — det får inte vara sant, men det måste i alla fall vara sant — han hade tagit henne för timliga skatters skull, bara hycklat kärlek. Hon kastade sig ned på sin säng och kvävde de vilda snyftningarna mellan kuddarna. Hoppet om lugnare tider, en hemkomst och ett återtagande av allt, som han genom henne fått kalla sitt, hade uppehållit honom och givit honom kraft att hårda ut vid hennes sida i den dagliga kampen för brödet. Hon kände det, som om det stackars hjärtat, som älskat så mycket, bitvis förlamades och dog, alltunder det vissheten om att ha byggt hela sitt liv och sin lycka på en lögn mer och mer fick insteg hos henne. Ingenting är bittrare för en kvinna, ingen förödmjukelse är nesligare än vissheten att icke ha varit älskad.

Timmarna skredo. Det var skymning, när hon reste sig från sängen. Hon tvättade sitt ansikte. Det ringde på tamburklockan. Det var granen, som kom. Hon ägnade den inte en blick, ställde den i en vrå. Mannen gläntade på dörren. »Jag har gjort i ordning middagen», sade han med hes röst. »Skall du inte komma och äta?» Hon

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 | Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 | Norr 1602 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 | Annonkontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Platssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A. | Idun uppl. B.
Helt år 15:— | Helt år 17: 50
Halvt år 8:— | Halvt år 9:—
Kvartal 4: 25 | Kvartal 4: 75

- Steinway & Sons -

Lundholms
Pianomagasin

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg | Malmö

TANGENS

GARDINER

är billigare
bättre
och smakfullare
än utländska

AKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

HEMFÄRGEN HÄRVAN

är en tillförlitlig
o. utmärkt färg för

YLLEPLAGG

OBS.!

Färgning i hemmet lö-
nar sig endast om
färgen är prisbillig.
"HÄRVAN" är billig.

A. W. Herdins Färgverk
Falun.

Vid

Engelska sjukan Bleksot Skrofler

och aptitlöshet hos barn i alla åldrar har Emulgon (vitaminrik fiskolja i förening med Phospho-Energon och kalk) givit utomordentligt goda resultat. Redan efter kort tids användning ger sig en märkbar förbättring tillkänna, aptit och vikt ökas, sömnen blir lugn och stärkande. Under rekonvalescens och svaghet försorsakad av klena lungor, körtelsjukdomar, blodbrist etc. är en Emulgonkur synnerligen välgörande.

Giv Edra barn

EMULGON

Fås på alla apotek i originalfl.
om 200 och 1000 gr.

**BLOMSTER-
hälsningar**

Kungl. Hovleverantör

Beställningar å blommor ombesörjes kostnadsfritt under garanti för omsorgsfullt utförande å alla platser av

VASA BLOMSTERHANDEL
GUSTAF EKMAN,
GÖTEBORG.

Telefoner 10365, 4314. Telegr. Vasa.

Medlem av Föreningen för blomsterbeställningsförmedling samt de internationella organisationerna F. T. D. U. S. A. samt B-V i Tyskland 6000 medlemmar.

Säg det med Blommor!

Flyglar - Pianinon

**Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauborg & Gloss**

Billigaste priser och bästa avb.-villkor. Edert gamla tages i byte. Illustrationer o. pris gratis på begäran. A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel. Norrköping. Sthlm. Drottningg. 86.

**SPRINGMADRASSER
och
STÄLMÖBLER**
Ny illustrerad katalog med stor prissänkning från 15 mars på begäran gratis och franco.
SKAND. SÄNGRESÄRFABRIKEN
Tel. 344. Karlstad. Tel. 344.

**Mellins
Food**

är en världsberömd, lättsmält kraftnärning för barn, ammande mödrar, konvalescenter och ålderstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Förordas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

skakade bara på huvudet. Han stängde dörren efter sig.

Det ringde åter, och hon öppnade. Ett bud från en blomsterhandel bragte henne ett jättefång av röda rosor. »Ni har gått fel», sade hon nästan ovänligt åt springflickan. »Nej», sade denna, »det är ju fru Tjerkow?» Ja, det var det.

Rita gick in med den doftande bördan. Hon satte mekaniskt rosorna i vatten. Ett litet kort gled ur blomsterfammen. Hon tog det och läste. Det stod skrivet på franska: »Kom i afton till café Diana bönfaller eder Don Alonzo Ramirez.»

Hon kände ett dovt, stigande hat mot Leo. Hon kände ett behov att göra honom ont, att låta honom lida. Skulle hon uppfylla främlingens bön — skulle hon gå till detta nöjenas tempel, där de samlades alla: lyckliga och olyckliga, dagdrivare och slösare, misskända och erkända genier, ridare av palett och penna, nattens drottningar och glädjens prästinnor? Skulle hon leka—dricka—dansa? Men vad gjorde det Leo, om hon dansade med en annan, kysste en annan, log mot en annan, när han aldrig hållit henne kär? Hon började tänka nya tankar, förvirrad av en smärta, som varit alltför stark. Livet är kort, och varje steg är ett steg mot graven. Den lycka hon känt, har aldrig varit någon lycka, den kärlek, som mött henne, har aldrig varit någon kärlek. Med var dag som går, nalkas hon döden. Snart skall det rika, härliga livet blott vara ett minne, en förklungen sång, ty hon går ju mot skuggorna. Hon vill leva, fröjdas åt blommorna, innan de vissna, sjunga med i sången, innan den tystnar, smekas av solen, innan den korta dagen drunknar i natten.

Hon gick fram till spegeln, tände det enda ljuset och lutade sitt ansikte tätt intill glaset. Hon är ännu ung och kan ännu dåra en man. Det är bara en enda, liten, halvt omärklig rynka mellan ögonbrynen. Och ögonen stråla. De äro stora, mörka, och munnen är röd och varm och kan skänka kyssarnas rus. Hon vill bli vacker i afton! Hon hämtar ett litet skrin, som hon inte förut öppnat. Det är en gåva från Leo. I kväll skall hon ha nytta av den.

Hon öppnar skrinet, tar fram ett litet svart ritstift och skuggar ögonbrynen, letar rätt på en sminkstång och målar de häftigt vitnade kinderna skära. Hon tar på sin enda vackra klänning. Den är av silkes-tricot, i smultronfärg. Hon vet, att den klär henne. I kväll vill hon vara vacker! Men händerna — — De äro små, men så hårda och spruckna av arbete. Det är ingen fara. Hon döljer dem i det enda paret handskar hon äger.

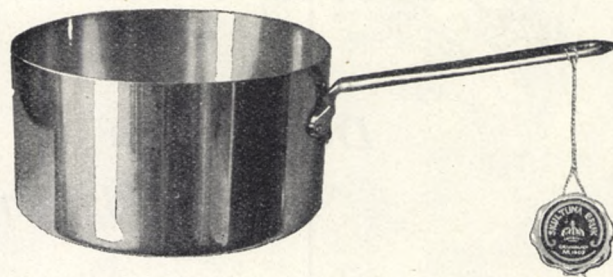
Gråtkrampen kramar ett ögonblick strupen. Bara andas, lugnt och jämnt — — Nu är det över — — Hon gnolar sakta, sakta en melodi och gör några danssteg. Det är längesedan hon dansade. Den moderna shimmy är inte så svår. Det är långsamma polkasteg. En, två, tre, en, två, tre.

Hon sveper sig i aftonkappan. Det är ingen som kan se i det tilltagande mörkret, hur sliten den är. Hon smyger ut ur rummet, genom tamburen, utför trapporna.

Utänför Café Diana, bland bilarnas rad, stod en man och väntade på Rita. Han kände genast igen henne, när hon kom, störtade fram, grep om hennes midja och lyfte henne skrattande och triumferande över tröskeln in bland de sorlande människorna. En kväljande luft, mängd med hetta, blomdoft, parfym, åtrå, höga skratt och hemlighetsfulla viskningar, svepte sig omkring dem. Ett regn av konfetti slog mot deras ansikten. Hundrade små röda, blå, gröna och gula glaslyktor blinkade mot

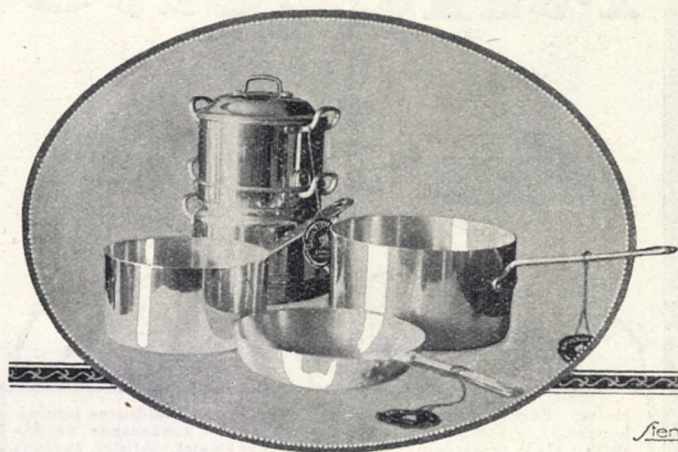

Kronan med Sigillet äro Edergaranti.

När Ni köper ett Skultuna kärl skaffar Ni Er en pålitlig vän som Ni kommer att hålla av för livstiden. Ni skall finna att skaffet ej lossnar på ett Skultuna kärl, som tack vare helpressningen har lika tjocka och starka sidor som botten. Materialet är ytterst omsorgsfullt bearbetat och det täta godset gör att slitningen reduceras till ett minimum. Rengöringen blir till ett nöje lekande lätt diskar och torkar man de minutöst slipade och polerade kärlen.

Skultuna

**Evan
Williams**

Bibehåller håret ungdomligt. Finnes hos alla frisörer och i parfymaffärer.

HENNA SHAMPOO

LÄDER-ARMBAND

Märke: "MIDGET" (Patent o. lagl. reg. varumärke)

KR. 2 KR.

Världens mest praktiska läderarmband

Klockan sitter absolut stadigt och kan icke glida av armen

Syddas remmar av bästa engelska kvalité. Bese prov på äkta Midget hos urmakaren.

Den vackra norrländskan

är med sin friska, rena hy, sin klara blick och sina spänstiga rörelser en bild av hälsa och levnadslust. Hennes lynnesart påminner osökt om de norrländska älvornas färd mot havet: i den första ungdomen sprittande yster och glad, blir hon vid mognare år ofta stillsam och drömmande, vilket dock ej hindrar henne från att med kraft och sunt omdöme ta upp kampen för tillvaron som människans duktiga kamrat, vilken trofast delar hans strävan i med- och motgång.

Sveriges vackra kvinnor

bevara sin ungdoms charm längre än andra länders kvinnor. När ett bistert och omilt klimat hotar en av de bästa gåvor naturen givit dem, deras underbart friska och rena hy, ha de ett oskattbart hjälpmedel häremot i den hygieniska hudtvålen Florodol, vilken i sitt slag står på höjdpunkten av vad som över huvud taget kan presteras och utgör ett verkligt skönhetsmedel för huden.

Den verkliga skönhetsvålen är

FLORODOL

Kontrollant: Fil. dr. Sten Tydén.

PARFYMERI FLORA, GEFLE.

Allcock's

Inregistrerat handelsmärke: 25176

Plåster

EAGLE BRAND.

Världens Mest Betydande Utvärtes Läkemedel.

Hosta, Förkylningar, Klona Lungor. Allcock's Plåster verkar såväl preservativt som läkande. Förhindra förkylningar att fatta för djup rot.

Reumatism i Skuldrorna förhindras genom användande av Allcock's Plåster. Atleter använda detsamma som medel emot styfhet eller ömhet i musklerna.

Allcock's är ett ursprungligt och äkta poröst plåster. Det är ett Universalmedel, som säljes i alla apotek över hela den civiliserade världen. Kan påläggas varhåst smärtor finnas.

Skulle Ni vara i behov av ett piller,

TAG DA UTAV

Brandreth's Piller (Est. 1752.)

Fullkomligt vegetabiliska.

Inregistrerat handelsmärke: 26622. Vid förstoppning, gallsjuka, huvudvärk, svindel, dålig matsmältning, etc. Försäljes hos alla Apotekare.

727 a ALLCOCK MANUFACTURING Co., Birkenhead, England.

dem från taket med sina kalla, listigt förstående ögon. Musiken var ett vanvettigt buller av fiol och piano, där flöjterna skuro in som gälla skrik från någon febersjuk. Det var bara en liten fläck mitt på golvet, som var avsedd för dansen, men här böljade ett hav av människor. Kropparna slingrade sig i dansens omfamning intill varandra. Alla munnar nynnade med i den hetsande shimmys ständigt upprepade refräng. Runt om dansplatsen stodo bord vid bord, smyckade med blommor och lampor, lysande med dämpat sken under matt färgade skärmar av siden. Vid borden sutto män och kvinnor, som drucko vin ur pokaler, medan deras ögon eller läppar sjöng hymner, vilka blodet diktade, till livet, nuet och dårskapen.

Don Ramirez och Rita tömde bägare på bägare. Han såg på hennes blonda fågning med svärmisk lidelse i sitt sydlandskt sköna ynglingaansikte, en levandegjord och förkroppsligad San Franciskus, nedstigen ur sin dunkla ram på Pinakotekets vägg. Hemligt rysande ville Rita dränka hågkomsten av denna dags morgon, då hon vandrat i en ren och lycklig värld, där vigda klockor ringde, Guds moder log, och den obefläckade snön föll. Och varför trädde de fram på tysta fötter, kära gestalter ur minnenas töckenvärld för att med sorgset stilla röster bringa bud och erinran om svunna, heligt stilla jular? Hon jagade dem bort. Hon ville glömma och dricka.

Hon dansade. Hon kände sig tryckas tätt mot don Ramirez' bröst. Dansen var tillända, men de stodo ännu kvar, slutna i varandras armar. Hans ögon frågade henne något och hon var beredd att ge svaret. Då — då — Musiken började igen. Den fröjdades och snyftade, den led, förbannade och jublade. Det var kärlekens egen höga visa, dikten till den sällsamma krafts ära, som skapar hjältar och martyrer, saliga och fördömda, som lyfter mot förklarings berg och kastar i avgrunden. Det var Valse d'amour. Rita slöt blicken, bortförd till det förgångnas rike. Hon tyckte sig stå utanför en kammare. Det var en vårmorgon. Ingen hörde hennes knackning. Hon steg sakta in. Lutad över ett bord satt en ung man därinne. Han tecknade på ett papper med feberheta händer. Hon tog papperet och läste sitt namn skrivet tusen och åter tusen gånger och ett myllrande virrvarr av tontecken, som hon inte förstod att tyda. »Det är till dig, till dig», hade Leo viskat. »Du fyller hela min själ». Och han hade satt sig till pianot och spelat valsen, kärleksvalsen.

Sådana toner kunna icke ljuga. De äro fulla av kärlek. De äro lågor, framsprungna ur Guds egen eld, de brinna osläckliga genom tiden och stormarna. De äro av Gud och av evigheten.

Don Ramirez' heta läppar söka Ritas mun, men hon sliter sig ur hans famn. Det känns, som om hennes hjärta ville brista av ånger och lycka, av sorg och hänryckning. Hon flyr, och ingen kan hejda henne.

Rita går fram till Leo, där han sitter ensam i det skumma rummet vid pianot — utan att vidröra dess gulnade tangenter. »Varför, Leo,» frågar hon, »varför sörjer du så över branden?»

»Å, Rita,» brister han ut. »Dina brev äro ju förintade, dina kärleksbrev, som du skrev till mig under förlovningstiden —. De äro nu aska och intet».

Hon faller på knä för honom och vill kyssa hans händer till förlåtelse och tack.

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderränseri

GOLVLACK

Utseendet på ett fernissat golv förhöjes betydligt, om man använder J. & N:s Golvlack. Den är lätt att stryka, ekonomiskt fördelaktig, och torkar med en hård, glänsande yta, vilken både är varaktig och sanitär. För en liten kostnad uppnås ett vackert och slitstarkt arbete. Fråga därför alltid efter "J. & N:s" Golvlack!

A.-B. JULIUS ARNHEIM & Co.
Generalagentur,
REGERINGSGATAN 18, STOCKHOLM

JENSON & NICHOLSON, LTD.

PERSSENS STICKMASKINER

Svensk tillverkning. Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkoftor, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssens Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning:
Fabriksgränd 3. Drottninggatan 21 B
STOCKHOLM.

Ensamförsäljare i Finland:
A.-B. Th. Neovius, Helsingfors.

Nyckeln till hälsa

är att rensa magen och tarmarna från osunda rester, utdriva urinsyra från kroppen samt upprätta blodet, därmed avlägsna själva orsaken till illamående och sjukdomar.

En huskur Frukt-Salt-Samarin är härtill synnerligen välgörande. Magsyra och Huvudvärk försvinna. Värk i kroppen, Reumatism och Nervsmärtor skingras. Hälsa, krafter och välmående återvinns.

Frukt-Salt-Samarin verkar välgörande på hela organismen och omedelbart uppriskande. Pris pr burk kr. 2:50. Erhålles pr post-förskott från Cederroths Tekniska Fabrik, Sthlm. (Säljes å Apotek, Drog-, Kemikalie- & Färghandel m. fl.)

Lika omsorgsfullt som mästerkocken väljer ingredienserna till sina läckraste anrättningar lika nogga sker valet av råvaror för Örebro kex. Därför dess fina smak! Köp Örebro kex idag!

Örebro
KEX

En parfumerad sammetslen creme, som avlägsnar generande hårväxt som genom ett trollslag.

VEET-cremen är lika lätt att använda som en vanlig ansikts-creme. Man smörjer den på huden sådan den är i tuben, väntar ett par minuter och tvättar därefter av den, och håret kommer att försvinna som genom ett trollslag. Cremen gör huden mjuk, elastisk och vit. Den orsakar ingen hastigare hårtillväxt och har ingen obehaglig lukt. VEET-cremen är långt bättre än depilatorer och skrapande rakknivar. VEET-cremen erhålles hos alla parfymhandlare. Engros-depot för Skandinavien: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Kjolplissering

Maskinmärkning, hälsöm och brodering. Ingeborg Lindeberg, Specialateljé, Mästersamuelsgatan 32, Stockholm. Order till landsorten omgående.

Damernas bästa

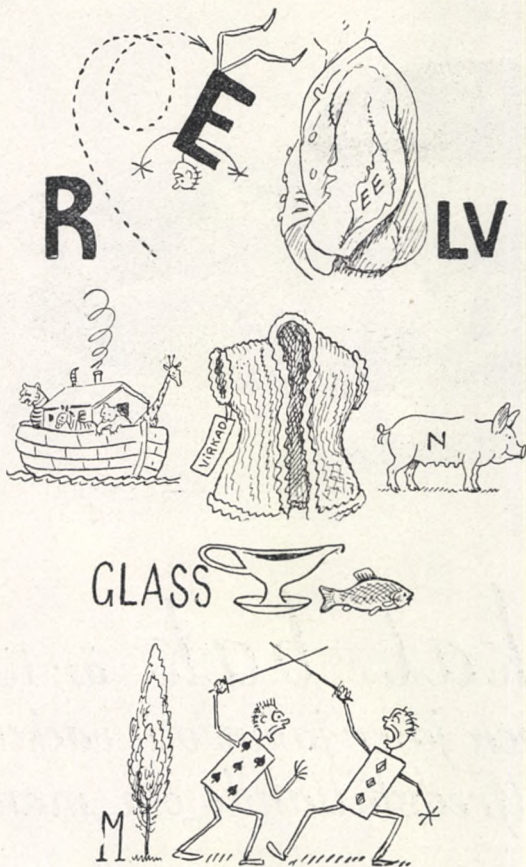
inköpskälla av alla slags garanterade Bandager, Sjukvårds-, Förbands-, Sanitets- och Toilettartiklar, allt för fotvärden.

Iduns läsare 10% extra rabatt. Särskilda herr- och dambutiker.

Uppgiv mått

Grats prislister. CITY ENGROSLAGER Avd. 1. Butiker: Jakobsbergsg. 27, hörnh. av Regeringsg. Flemmingg. 13, mitt för Separator. Till landsorten mot postförskott. Postf. 622. Stockholm I.

Iduns pristävlan i n:o 2.

I varje brev med lösning som skall vara insänd inom 14 dagar efter numrets datering, skall läggas ett 15-öres frimärke och summan av de insända märkena delas som extrapris mellan de bägge pristagarna förutom det vanliga priset på 5 kronor vardera. Kuvertet märkes "Pristävlan n:r 2".

Fixeringsbild i n:o 2.

Här är krogmusiken. Men var är krögaren? Lösningarna insändas inom en vecka efter detta nummers datum.

Lösningar.

Rebusen i n:r 51 lyder: "Nu var dag är mörk och trist och kulen, och med stora steg vi nalkas julen. Pristagare blevo Anna Granberg, Bryggaregatan 9, Stockholm, och Ingeborg Karlberg, Hvetlårda. De erhålla i pris 12:70.

Fixeringsbilden i nr 49 har rätt löst av bl. a. Margareta Mossberg, Örebro, Greta Ingeborg Persson, Toarp pr Klagstorp, och Arne Hård af Segerstad, Öjebyn, som erhålla bokprisen. Fågeln synes stå på äpplet i vänstra hörnet.

Pristagare i nr 51 blevo Sverker Wesén, Hässelholm, Karin Danielsson, Oskarshamn, och Bo Runmark, Stockholm. Grisen synes mellan moderns arm och gossens huvud.

Jag ser, att du gör samma misstag

som jag för några år sedan. Jag fattade då också kokbokens "smör" så där bokstavligt, att jag trodde margarin skulle äventyra ett gott resultat. Men nu vet jag att vad det än gäller — de finaste rätter som de läckraste bakverk — så är Melange fullständigt lika bra som smör. Och det har sparat många kronor åt mig, det!

Varhålst ordet "smör" förekommer i Eder kokbok, ersätt det med MELANGE. I rätternas smak, utseende och näringsvärde innebär utbytet ingen som helst skillnad. Annat är det med hushållskontot. Där skall från den dagen Ni börjar använda Melange en betydande minskning på utgiftssidan spåras. Ett fullgott skäl för att börja redan i dag!

Margarinet utan Margarinmak

Melange

A.-B. AGRA MARGARINFABRIK Stockholm

Extra billigt! Lilli Carlsons

Ett provparti Näsdukar samt en del Spetsdukar. DE FÖRENADE SPETSFABRIKERNAS FÖRSÄLJNINGSLOKAL, Grevturgatan 13 (Hörnbutiken) Sthlm.

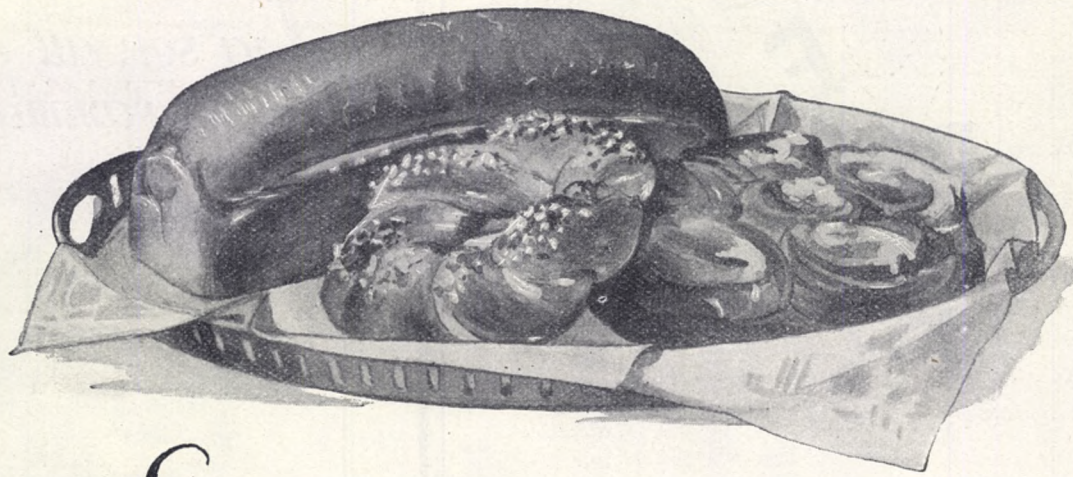
TAPISSERIAFFÄR, Sigtunagatan 3, Stockholm, hörnet av Odengatan. Originella handarbeten. Billiga mönsterritningar. Även egna kompositioner. Material till de moderna handknutna mattorna.

Reumatism

Kvalfulla reumatiska och andra smärtor få ögonblicklig lindring vid användning av några droppar av Sloan's Liniment. Det verkar som trollkraft — ingnidning obehövlig. Fås på alla Apotek.

SLOAN'S LINIMENT

Tillskriv oss och vi sända Eder gratis och franco omgående vår receptbok.

Ett lyckat bak är till glädje för varje husmor. Degen jäser jämn och vacker och resultatet blir alltid tillfredsställande om man använder

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL
 ÖREBRO KEM. TEKN. FABRIK GRUNDAD 1855

Idun

Iduns korrespondensklubb.

Känner mig ensam och skulle bli glad om någon av Iduns läsarinor, ja, gärna även läsare ville korrespondera i och för tankeutbyte med *Västskustflicka*.
Vem av Iduns läsare eller läsarinor vill skriva till oss? Snart är det slut på julferierna, och knogot börjar för oss två läsarinor ute på skånska landsbygden. Då blir det också tyst och ensamt omkring oss. — Den ena av oss är en allvarlig, stilla, huslig flicka med starka intressen för litteratur, konst, musik och teater.

Läkare och sjukhus.

Verksam sjukdomsbehandling med Miradiumpreparaten.

Läkarvetenskapen hela världen över använder i ständigt stigande grad radium till behandling av ett stort antal sjukdomar, såsom gikt, reumatism, ischias, ryggsnitt, nervositet och nervsmärtor, sömnlöshet, dålig aptit och matsmältning, trötthet och svaghetstillstånd.
Miradium innehåller äkta radium i noggrant avpassade doser och framställs under *strängaste vetenskapliga kontroll*, varför det i ständigt stigande grad användes emot de nämnda åkommorna. Man tager först miradiumsalt eller -pastiller och om så är nödvändigt senare de starkare miradium-tabletterna. — Erhållas på apoteken å kr. 6.50. Boken om radiums användning och verkningar skickas gratis, om Ni skriver till Miradium-officinen, Apoteket Vasens Apoteksvarucentral, Vitrum, Stockholm.

Den andra är intresserad av sport, (tennis), friluftsliv, resor och för övrigt lite av varje.

Martha. Kaj.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Vilka äro fordringarna för att bli antagen som elev vid Diakonissanstalten och till vem sändes ansökan? Huru lång är utbildningstiden till diakonissa och är den avgiftsfri? Får elev fri mat och arbetskläder under utbildningstiden? *A. L.*

Svar: Fordringarna äro god folkskolebildning (minst) samt att tillhöra svenska statskyrkan; ålder 20—35 år. Elevtiden i år för utbildning i husligt arbete samt en teoretisk kurs. Provsystemet är 3 år med 2-årig sjukvårdskurs vid anstaltens sjukhus jämte teoretiska kurser samt praktiska i barnvård m. m. Ansökan ställs till Svenska Diakonissanstalten, Ersta, Stockholm. Kursen är avgiftsfri.

Fråga: Skulle gärna vilja bli lärarinna i någon yrkesskola. Hur uppnå denna min önskan? Har redan i några år undervisat i vanliga skolämnen, men min häg ligger mer åt det praktiska.

Lärarinna.

Svar: Yrkespedagogiska Centralanstalten i Stockholm utbildar lärare till kommunala eller enskilda anstalter för yrkesundervisning. Kurserna hållas i februari och mars 1925, och ansökan om inträde bör vara inne före 10 januari. Närmare upplysningar lämnas av Yrkespedagogiska Centralanstalten, Fack 578, Stockholm 1. — Kursdeltagare kunna erhålla statsunderstöd och resebidrag.

Fråga: Jag har beskrivning på äkta mandelspån och har försökt

det en gång, men jag vet ej om buteljerna, som jag sätter dem på skall smörjas? Oblaten fastnade. Skall det ej vara något mjöl i äkta mandelspån? *Inga.*
Svar: Mjöl förekommer ej i mandelspån, det är äggvitan, som håller samman massan. Oblat behöves ej, och medan spånen äro varma lossas de från plåten med en kniv och böjas över en glasflaska, ett glas el. dyl. Plåten får stå i ugnsoppningen så att spånen ej kallna.

RING

Norr

61 47

Norr

16 02

och prenumerera på

IDUN

1 9 2 5

Helår Kr. 15:—
Halvår » 8:—
Kvartal » 4:25

Avgiften hämtas och Ni slipper allt besvär eller vänd Eder till närmaste Postkontor eller Bokhandel.

Fråga: Anordnar staten kurser för dem som skola utbildas sig till föreståndarinnor för ålderdomshem eller liknande befattningar och vilka äro fordringarna för att bli antagen till sådan kurs? Till vem ställes ansökan och vid vilken tid på året? *Idunläsare.*
Svar: Svenska Fattigvårdsförbundet ger kurser för utbildning av föreståndarinnor för ålderdomshem och barnhem. Såväl ansökan som förfrågningar ställas till fröken Signe Rosenberg, adress nämnda förbund, Regeringsgatan, Stockholm.

Fråga: Kan Idun rekommendera någon bok om plastik och uppträdande i allmänhet? Har tyvärr icke tillfälle att gå igenom någon kurs.

Klumpig och tafatt.

Svar: Om ni med plastik menar kroppskultur finnas böcker därom, t. ex. prof. Winters Kroppsutbildning som konst och plikt. För uppträdande i allmänhet kan den hos Bonniers utgivna boken "Vad fordrar god ton?"

Fråga: I Göteborg lär ska finnas ett sällskap, vilket har till uppgift att stödja arbetet för livräddningen bland sjöfarande. (Kanske det kallar sig "Fyrbåken"). Vill någon av Iduns läsare säga hur jag skall kunna få bli medlem av nämnda förening.

Aster.

Svar: Föreningens namn är: Svenska Sällskapet för Räddning av Skeppsbrutna, adress Göteborg. För att bli medlem därav skall man egentligen anmälas av en medlem, men det går lika bra att skriva direkt till sällskapet och anmäla sig själv. Årsavgiften är 5 kr.

Fråga: Lider ofta av svullna fotleder och vrister. Vad kan det bero på och hur skall jag få bot därför?
Botfärdig.

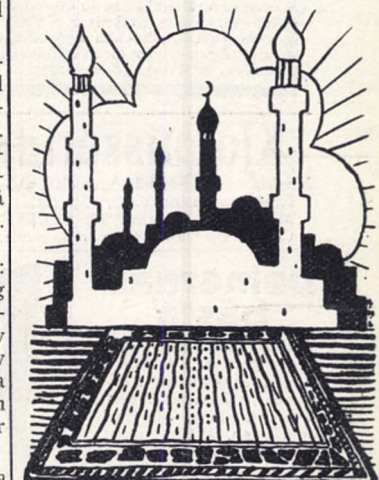
Svar: Ofta kan svullnaden bero av för höga klackar och ansträngning vid gången därmed.

Försök en tid med skodon med låga eller halvhöga klackar. Blir det då inte bättre får ni söka läkare. — Det skadar inte att behandla svullnaden med blyvattenskompresser.

Konstnärliga vykort från Djurgården

heter en serie vykort, som A.-B. Gunnar Tisells Tekniska Förlag givit ut. Ett urval har gjorts av fotografen C. G. Rosenbergs vackra fotografisamling från Djurgården, från dess olika minnesrika och natursköna platser. Bildseriens tyngdpunkt ligger i fotografierna från Valdemarsudde, vilka taga priset i den vackra raden.

Sturemagasinet

MATTOR

prover och kostnadsförslag på begäran. Adressen är 15 Stureplan, Stockholm.

Till stärkande av ömtålig hy,

särskilt efter rakning finnes intet bättre medel än *Salubrin* som, blandat med 3 à 4 delar vatten, slås i handen och ingnides. Efter avtorkning ingnides sedan ansiktet på samma sätt med vår för toilettändamål avsedda billiga Eau de Cologne "*Carita*", som får själv-torka, varvid i huden kvarlämnas kosmetiska och välgörande ämnen. Den som lärt känna denna behandlings uppfriskande och välgörande verkningar, kan ej vara den förutan.

OM KLARA BULJONGSSOPPOR OCH BIRÄTTER TILL DEM.

(Eftertryck förbjudes.)

"Kalassoppa" är den klara soppan par preference. Väl tillagad är den också i allmänhet gärna sedd. Det gäller bara att få en smula omväxling genom olika tillbehör eller birät-

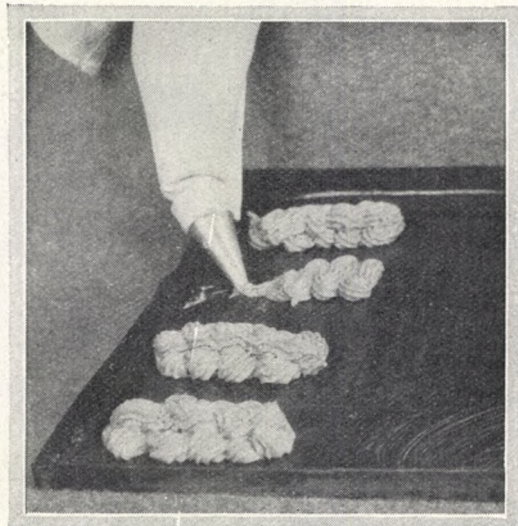

Fyllda vindböjtlar med ostmassa.

ter, som ju alltid serveras i eller till den klara buljongsoppa.

Buljong som skall serveras klar bör aldrig kokas samma dag; det blir då knappast möjligt att få den, som den bör vara. En eller två dagar förut kokas den. Man väljer en enklare del av oxen t. ex. hals, märgpipa, rev eller lägg. Till varje kg. kött beräknas 2 lit. vatten. Köttet som bör vara nyslaktat (nödvändigt för att få soppan klar), styckas i stora bitar och lägges i en, helst hög och smal, kittel, vattnet hälls på kallt och får stå och dra vid sidan av elden en timme. Innehållet bringas sedan långsamt i kokning och får sakta koka 6—8 timmar. Under den första timmen skumar man noga bort allt det gråa skum, som bildas. Efter skumningen lägger man i de

sopprötter, som önskas. Dessa böra ej få taga överhand i smaken utan vara några få och väljas med urskilning. Locket på kitteln, som bör sluta till ordentligt, skall ligga väl på hela kokningstiden. När buljongen är färdigkokt, tages köttet upp med hålslev, och spadet silas genom fin silduk. Det får stå till följande dag, då flottkakan som bildats, borttages. Det händer, att buljongen nu är så klar, att den kan användas utan vidare behandling, men oftast måste den klaras. Detta tillgår på följande sätt. Några äggvitor (beräkna en till varje liter spad) läggs i en kall kastrull och slås sönder med en visp. Den kalla eller ljumma buljongen (den får ej vara varm) tillsättes och vispas tillsammans med vitorna. Kastrullen sättes över stark eld och innehållet får un-

Vindböjtlarna spritsas ut på plåten.

der vispning ett gott uppkok, ställes sedan med lock på vid sidan av elden i 10—15 min. och silas genom *fin* silduk. Det första som rinner genom duken, måste silas en andra gång. Om man tillsammans med äggvitorna blandar litet rått hackat eller en gång malet magert oxkött erhåller man ett kraftigare klarningsmedel. Buljongen bör emellertid stå vid kokpunkten minst ½ timme efter uppkoket, innan den silas. I detta fall kan man minska på äggvitornas antal.

Tryfferade ostkolor.

Buljongens styrka och finesse höjes genom tillsats av höns. I den äkta consommén ingår alltid höns. Detta kokas i den färdiga buljongen. Hönset kan läggas i helt. En sparsam husmor kan emellertid först borttaga bröstfiléerna, vilka kunna användas på olika sätt. Annars kan man ju passa på giva familjen en god vardagsmiddag bestående av höns med currysås och ris. Både hönset och buljongen vinner på detta arrangemang. Och en höns-

ELEKTRISKA HÖRAPPARATEN PHONOPHOR

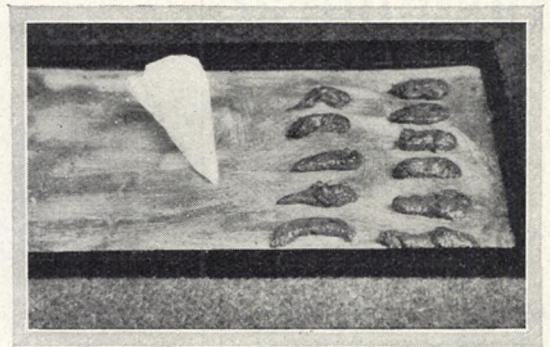

Finnes i ett stort antal typer.
Reglerbara för olika behov.

Pris Kr. 50:— till högre priser.
Begär utförlig beskrivning från

EL. AB. SIEMENS-SCHUCKERT
STOCKHOLM

middag — när det gäller kokning — behöver säkert inte bli dyrare än en annan köttmiddag. Vid kokning av höns i den färdiga buljongen brukar denna bli klar utan extra medel. Man måste emellertid tillse att kokningen sker dagen förut, så att man genom fettets stelnande kan noga avlägsna detsamma, ty simmande

Hönsquenellererna formas i långpannan.

"fettögon" i den klara soppan sänker dess värde både med avseende på utseende och smak.

Vanliga birätter till klara buljongsoppor äro: pastejer, ostsmörgåsar, oststänger, ostbéignet, mandelklimp, crouton. I sopporna bruka serveras små spåda grönsaker av olika slag, tryffel hackad eller i form av små stjärnor, strimlor m. m., fiskfärs, kalvbräss, champinjoner, fina strimlor av kokt tunga m. m.

Nedan ges ytterligare några exempel med utförliga recept.

Fyllda vindböjtlar, (för 6 pers.).

2 dcl. vatten, 65 gr. smör, 1 tsk. socker, 65 gr. vetemjöl, 2 ägg.

Ostmassa: 50 gr. smör, 40 gr. riven ost.

KOKKÄRRL

av
KOPPAR OCH ALUMINIUM.
Gediget material och förstklassigt utförande.

NICKELFABRIKS A. B. GOTTFRID CARLSSON
ESKILSTUNA

Koka i Silverkärl

gör säkert ingen, men Ni kan med lätthet göra Edra Aluminiumkärl lika blanka som nytt silver om Ni putsar dem med det världsberömda Amerikanska putsmedlet Bon Ami. Det finnes hos varje välsort. handlande och priset är endast 40 öre.

Bon Ami
Bevarar ytan ny!

EN VÄLKOMMEN
PRESENT
är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN
NEDSATT PRIS 6 KR.
Fullst. omarbetad och utvidgad.

Vanderberghs
växt margarin
har smörets egen-
skaper men icke
dess höga pris.

Husmödrar.

Silversaker rengöras på 1 och 2 minuter med "Nike"-plåten. Föremålen bliva som nya. Damernas förtjusning. Pris pr plåt Kr. 2:50. Lev. franco jämte bruksanvisning, mot postförskott eller förut insänd likvid. Förvara anonsen!

FABRIKSAKTIEBOLAGET
BRÖDERNA JAKOBSSON
(Kemiska avdelningen)
SAFFLE.

YSTAD-BRÖD

Inregistrerat Varumärke.
med detta märke
bör finnas på varje smörgåsbord
säljes i alla förstklassiga matvaruaffärer.
Tillverkare:
A.-B. FÖRENADE BAGERIÄRNA
— Ystad —

TILLERKÄNDA
GULDMEDALJ
1924
UPSALA ÄTTIKSFABRIKS
ÄTTIKSPRIT
& **SLOTTSENAP**
ÄRO DE FÖRNÄMSTA I MARKNADEN

CB Kom ihåg
att
CARL BROSTRÖMS
Attiksprit o. Vinättika
stå högst i kvalitet.

Köpingen annat fabrikat
så länge det finnes av
Kockums
GJUTNA GRYTOR
Försäljas av hrr Järnhandl. o. Bosättningsaffärer, Kockums
Jernverk, Kallinge. Försäljningskontor: Stockholm,
Drottninggatan 57 3 tr., Göteborg, Magasinsgatan 22.

Vatten och smör kokas upp, vetemjöl strös i och massan får under vispning koka, tills den släpper pannan. Den lyftes då av elden, sockret tillsättes och äggulorna arbetas in en och en i sänder. När smeten är fullkomligt kall inblandas de till hårt skum slagna vitorna. Massan pressas genom garneringsstrut i lagom stora stänger på plåten se bilden och gräddas väl i god ugnsvärme.

Till ostmassan röres smöret, tills det blir vitt och pösigt, då inarbetas osten. Med en vass kniv skäres ett lock i vindböjtlarna, ostmassan fylls i och locket får åter falla över. Bakverket serveras upplagt på kakfat till klara buljong-soppor.

Ostmassan kan annars läggas mellan två goda kex och serveras till buljong.

Tryfferade ostkolor.

3 hårdkokta äggulor, 1½—2 msk. smör, 1 msk. riven eller mjuk stark ost, salt, socker, 1 msk. hackad tryffel.

Äggulorna arbetas tillsammans med smör, ost och kryddor, tills massan blir jämn och smidig. Den sättes ut att kallna, och rullas sedan i kulor, vilka rullas i hackad tryffel. Kulorna kunna läggas upp på asiatt och serveras till soppan se bilden eller också läggas de direkt i sopptallriken omedelbart före serveringen.

Hönsqueneller, (för 6 pers.).

100 gr. hönskött (eller benfri kalv), ½ tsk. salt, vitp., ½ ägg, 1 tsk. vetemjöl, 1 dcl. grädde.

Köttet ansas och males fint (4—5 ggr genom kvarnen); det stötes sedan till en fin massa. Ägget vispas tillsammans med grädden, mjöl och kryddor. Blandningen tillsättes teskedvis under flitig omrörning, så att färsen ej skär sig. Denna passeras slutligen. Ett smörpapper penslas med smör och lägges på en liten långpanna. Köttsmeten spritsas genom garneringsstruta eller pappersstrut uti små avlånga figurer på papperet se bilden. Kokande vatten hälls i pannan, och quenellerna få koka 2—3 min., eller tills de kännas fasta. De tagas då upp med hålslev och läggs i soppskålen eller direkt på sopptallrikarna, strax innan buljongen hälls på.

Tryffelroyal i formar.

I liten burk tryffel, 3 äggulor, 2 hela ägg, 2 dcl. kokt kallnad mjölk, salt. Tryffeln finhackas. Äggulor och hela ägg vispas väl, mjölken tillsättes jämte salt och hälften av tryffeln. Blandningen hälls i väl smorda små släta formar, dessa sättas i vattenbad i ugnen, tills äggsmeten stannat. När formarna kallnat, stjälpes rätten upp och serveras en i varje sopptallrik eller läggs på litet serveringsfat och serveras till soppan. I båda fallen strös resten av tryffeln över.

I stället för tryffel kan man använda hummer i små bitar, murklor, riven stark ost eller persilja.

IDUNS KÖKSALMANACKA (11—17 JANUARI).

SÖNDAG. *Frukost:* Frityrkokt lax med stekt persilja och stuvad spenat, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, russinkaka med mandel. *Middag:* Klar buljong med fyllda vindböjtlar (recept se ovan). Stekt hare med sallader brynt potatis. Kanapéorg med grädde och frukt.

MÅNDAG. *Frukost:* Fattiga riddare. Sardellrätt, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Persiljefyllda färsrullader på kalv med potatis. Krusbärskompott.

TISDAG. *Frukost:* Stekt färsfylld potatis med lök, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Malda fiskkotletter med kaprissås och potatis. Äppelkaka med vaniljsås.

ONSDAG. *Frukost:* Stekt sill med gräddsås, brynt lök och potatis, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Biffpaj, passerad katrinplommonsoppa med småskorpor och grädde.

TORSDAG. *Frukost:* Pressylta med rödbetor och potatis, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Brynt vitkålssoppa med fläskkorv. Syltpannkaka med gräddskum och rostad mandel.

FREDAG. *Frukost:* Uppstekt pannkaka, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe te, vetebröd. *Middag:* Fylld kalvfärs med gurksås och potatis. Glaserad rulltårta.

LÖRDAG. *Frukost:* Sockerrötter med äggstanning, smör eller margarin, bröd, ost, kaffe eller te, vetebröd. *Middag:* Stekt rökt kolja med brynt persilja och stuvad potatis. Gräddkaka med sylt.

Lax i frityrdeg (6 pers.). 12 medelstora laxskivor (saltad rökt lax). *Frityrdeg:* 60 gr. mjöl, ¾ dcl. ljumt vatten, 1 litet ägg, 15 gr. smält smör. *Till kokning:* flottyr.

Mjölet siktas och lägges först i bålen. Vattnet tillsättes under flitig omrörning. Ägget vispas sönder och arbetas in jämte det smälta och avsvalnade smöret. Laxskivorna doppas i frityrdegen och kokas omedelbart i rykande het flottyr. När ytan är vackert brun, tagas bitarna upp med hålslev och lägges på gräppapper att rinna av. Serveras mycket varma. (Forts. sid. 59.)

Lucks UTSÖKTA
KAFFEBLANDNING
Columbia
Brund
Extra
4:70
PER KG
PAKET
FRAKTFRITT 2½ KG-11:75
PERCY F. LUCK & Co
STOCKHOLM.

Fyrtornets
Konserver
för smörgåsbordet
rekommenderas
RADHES ANJOVIS i ostronsås.
FYRTORNETS SARDINER,
KAVIAR, MAKRILL, SILL i olja.
APTITBITAR, VINGASILL i dill.
Fyrtornets märke garanterar högsta kval. Tillsä att "Fyrtornet" finnes.

Blackall
MODERN
SPISEPOLITYR
Blackall, den moderna Spiseplötyren.
Blackall
torkar fort, lämnar en behård yta och påverkas ej av värme eller vatten. Finnes i burkar hos alla välsorterade affärer i branschen. Renligt - Ekonomiskt Luktfrött
Synnerl. varaktigt och arbetsbesparande
REXOLINFABRIKEN, Hälsingborg.

SOLO-KAFFE
FRÅN
A.B. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
ÄR DET BÄSTA
JAVAKAFFET

Rottingstolar iflätas.
Hantverkshemmet för blinda kvinnor.
Klara Ö. Kyrkog. 3, Sthlm. Tel. 133 71.

Wundermanns Senap
rekommenderas
WUNDERMANNS FABRIKER
NORRKÖPING

NORMANS
GLAS OCH PORSLIN
billigt.
Hantverkaregat. 32, Odengat. 41,
Styrmansgat. 11, Stockholm.

Då Ni skall köpa
Matsilver
fråga efter
NYSILVERFABRIKEN STAR'S
I Stockholm
tillverkningar.
Finnes hos varje juvelerare.

(Forts.)

Russinkaka med mandel. 100 gr. smör, 100 gr. socker, 2 ägg, 50 gr. kärnfria russin, 15 gr. succat, 25 gr. syltade apelsinskal, 25 gr. sötmandel, 100 gr. vetemjöl.
Smör och socker röras, tills blandningen blir vit och pösigt, äggulorna arbetas in en i sänder, och mjölet tillsättes. Mandeln skällas och skäres i strimlor. Succat och syltade apelsinskal skäres likadant. Strimlorna jämte russin blandas in i degen, och sist tillsätts de till hårt skum slagna vitorna. Smeten slås i väl smord och mjölad form och gräddas i medelvarm ugn. (Blir en liten kranform).

Sardellrätt (6 pers.). 2 kkp fågel eller stekrester, 3/4 kkp. rökt lax, 1 msk. hackad lök, 3 hårdkokta ägg, 1 msk. kpris, 6 sardeller (i filéer).

Marinad. 4 msk. olja, 1/2 msk. vinäger, 1/2 tsk. salt, vitp., socker, 1 tsk. senap. **Till garnering:** persilja. Marinaden blandas och slås över de övriga ingredienserna som hackats fint med undantag av sardellerna. Rätten lägges upp och filéerna läggs överst i mönster. Sist garneras med persilja.

Stekt färsfylld potatis med lök (6 pers.). 6 stora potatisar, vatten, salt. **Färs:** 200 gr. benfritt kalvkött, 1 dcl. mjölk, salt, vitp.

Till stekning: 50 gr. smör, 1/2 kkp. st. skorpor. **Stekt lök:** 2 stora portug. lökar, 30 gr. smör, 1 tsk. socker, 1/2 tsk. salt.

Potatisen skalas, skäres av i ena ändan, att de kunna stå och holkas ur från den motsatta ändan. De urholkade potatisarna läggs i kokande saltat vatten och få koka 10-15 min. De tagas härefter upp och få rinna av väl. De penslas rikligt med smör, rullas i fint stötta skorpor och ställas i en eldfast form. Färsen beredes på vanligt sätt och fylls rå i potatisarna. Överst lägges litet stötta skorpor samt en flock smör, och sedan insätts potatisarna i god ugnsvärme, tills de fått färg och äro mjuka, samt tills färsen hunnit bliva genomstekt.

Löken skalas, skäres i 4 delar och lägges i en stekpanna med upphettat smör. Sockret strös över, och lock lägges på pannan,

Ett sedan mer än 10 år prövat

och allt mer använt preparat framställt ur frisk hjärn- och nervsubstans.

PHOSPHO-ENERGON

har visat sig vara av *mycket god verkan* vid samtliga svaghetstillstånd, vid

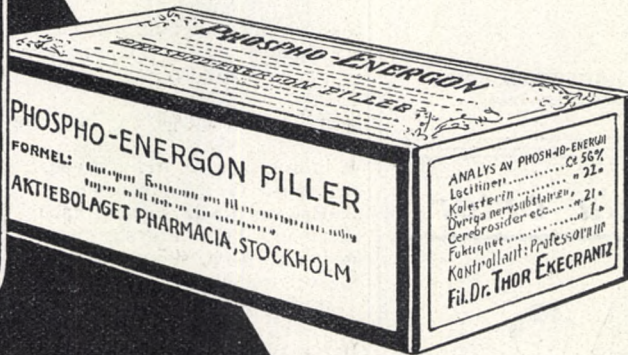
Nervositet Neurasteni
Överansträngning Melankoli

Phospho-Energion *höjer snabbt energin och arbetsförmågan*, ökar aptiten och bidrager även till en god sömn.

För en överansträngd och försvagad organism är en Phospho-Energion-kur synnerligen välgörande.

Phospho-Energion är *ovärderligt för personer med intellektuellt arbete.*

Förekommer i form av *Phospho-Energion-piller* — såväl med som utan järn — i burkar om 100 och 300 piller på varje apotek.

som får stå på sakta eld. Löken vändes emellanåt och särskilt är detta viktigt, då den börjar bli brun. Om det blir för torrt i pannan, späder man med litet vatten i sänder, tills löken blir färdigstekt. Den saltas då och breddes ut på varmt serveringsfat. Potatisarna ställas på och rätten garneras med persilja.

Fyllt kalvfärs (6 pers.). 500 gr. benfritt kalvkött, 40 gr. smör, 2 ägg, 2 kkp. mjölk, 2 1/2 msk. mjöl, 1/2 msk. salt, 1/4 tsk. vitp.,

200 gr. brysselkål, 1/2 lit. jordärtskockor.

Köttet ansas och drives tre gånger genom köttkvarn. Det arbetas sedan med mortelstöt tillsammans med smör och äggulor. Massan lägges härefter i en bål och arbetas med träsked. Under tiden tillsättes matskedsvis av mjölken blandad med mjöl och kryddor. Sist inblandas de till hårt skum slagna vitorna. En kokform smörjes väl med smör och beströs med fint stötta skor-

por. Brysselkål och jordärtskockor ansas och kokas nästan mjuka i saltat vatten samt får kallna. I formen lägges först ett lager av färsen och sedan varvvis med de kokta grönsakerna. Översta lagret skall vara färs.

Formen ställes i vattenbad och får sakta koka 1 1/2 timme. Der stjälpes sedan upp och serveras med någon lämplig säs t. ex. tomatsås eller gurksås.

LÄSARINNORNAS SPALT

Ett tack.

Ber härmed få framföra mitt innerliga, djupt kända tack, för de för barnens räkning, mig tillsända pengarna. Må julens glädje och frid i rikaste mått nå den ädla givarinnan.

I sorgens år 1924.

SVAR.

Svar till "Elsa". Dikten heter "De små" och är författad av biskop Franzén. Den lyder i sin helhet så:

Vet söta pappa, då jag for i jäns så snällt till ottesången och lyste med mitt vita flor som en prinsessa första gången — det floret, som den bocken bar åt mig till jul och ville stänga, och jag skrek till, och tänk det var bror Wills med horn så långa, långa!

Det floret, vad det klädde mig med lilla rosenröda tröjan! Och mormor sad: "Gud signe dig!

Du är så vacker med den slöjan som Magdalena, där hon står inunder Kristi kors och gråter" — och vid det ordet föll en tår på mormors stora bibel åter.

Och pappa slog mig med sin vant och sad, jag var en liten näbba; och Stella såg så obekant uppå mig och begynte bjäbba; och pappa lyfte själv mig opp i breda släden bredvid mamma; och klatsch! for Brunte med ett hopp ut genom porten i detsamma.

"Jeanette! se inte på dig så; sitt rak!" — sad' söta mor i racken,

och när jag lyfte huv'et, då — puts weg! var huvan över backen och flög i vädret upp och ner, just som vår stora vita duva, och aldrig tänkte jag att mer få se min enda granna huva.

Men ett tu tre! kom en så nätt, så vacker gosse, — och i blinken, fast ingen bad, for han så lätt som Vilhelms snurra över brinken och fick så kvickt i bandet fast,

PÄRMAR · IDUN · 1924

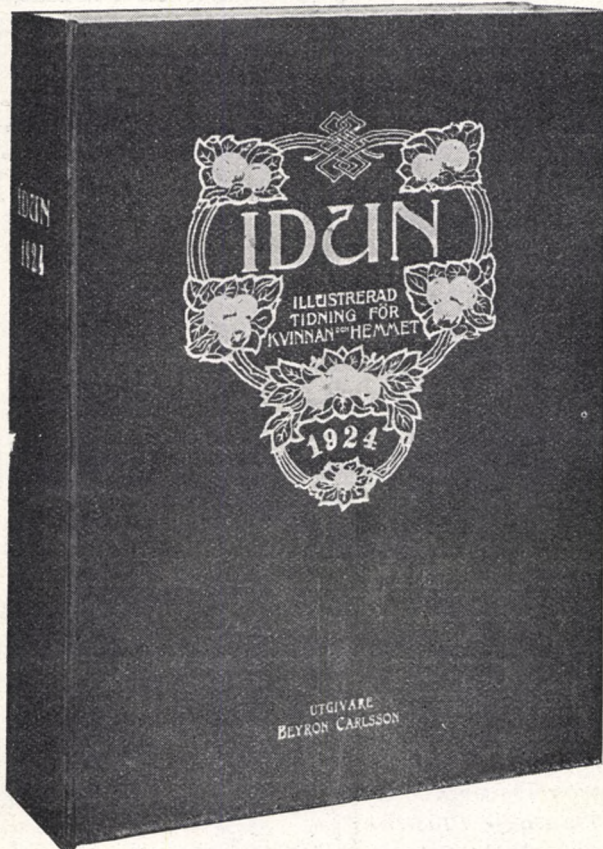
i rött klotband med guldtryck

finnas nu att tillgå hos hrr Bokhandlare, Tidningskontor eller direkt från IDUNS EXPEDITION.

Gratis medföljer titelblad jämte innehållsförteckning. Kronor 2:25 + porto 80 öre. Likvid i postanvisning eller mot postförskott.

Förvara och inbind årgången! Om Ni saknar något nummer av tidningen, så rekvirera samtidigt erforderliga kompletteringsexemplar. Rekvirera i dag från

IDUNS EXPEDITION - STOCKHOLM

MED OBETYDLIGT ARBETE

få linoleummattor, bonade möbler och golv
en varaktig och vacker glans, då de bonas med

GAHNS BONVAX.

Absolut fritt från frätande
eller eljest skadliga ämnen.

NAMNET GAHNS
ÄR EN GARANTI FÖR
FÖRSTKLASSIGT FABRIKAT.

TILLVERKARE:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA
KUNGL. HOVLEVERANTÖR.

Nerkingar på skilda orter!

Kom ihåg att

Nerikes Allehanda

är Örebro stads och läns äldsta och mest kända tidning. Pigg och vaken, meddelar den snabbt sina läsare vad som händer och sker i hemorten och i hela vida världen. Rikhaltigt och värdefullt textinnehåll. Ortens förnämsta annonsorgan.

Prenumerera snarast för 1925 på
Nerikes Allehanda!

som mormors stygga katt i vingen på svalan, då hon skrek så vasst: "Jo pytt! jo pytt!" och flög ikring'en.

Där satt vi flata i vår rack, ust som två bilder, mitt på vägen; och inte sad' jag en gång tack. Vet pappa! jag var så förlägen. Men han var just som min kusin, så egen, och tog av sig hatten och sad' med en så hurtig min: "Nog flög hon bra, men jag fick fatt'en."

Och se'n i kyrkan, bäst jag satt och såg ett hål på nya floret och sad' åt mamma: "Tänk, vad spratt!"

— så står han mitt för oss i koret. Och hade pappa sett hans hår! Så långt det hängde som en kappa och brunt som kaffe, när jag slår helt lite grädde i för pappa.

Och vit och röd, som mjölk och bär,

han stod där, splitter bar i bar-men; och rocken var som himmeln där, och hatten låg så nätt på armen. Tänk! att jag än i all min dar sett ingen så'n! — jo tyst! — min amma beskrev Guds änglar; och det var i drömmen en — ja, just den-samma.

Men hör nu, pappa! — bäst jag ser,

så brinner jag så röd i synen, och dosan far i bänken ner, pladask, med alla sockergrynen. Och han i koret såg sig om med sina stora, sköna ögon. Jag vet nu intet vad det kom ifrån de sköna, bruna ögon.

Det var så gott, det var så ömt, jag hade lust att ta'n i fam'en; det var som om jag hade drömt, när prästen i en hast sad' Amen. "Var är min handske?" sad' jag då.

"Du har ju honom på dig, flicka!" sad' mamma, och jag skämdes så, för han gick just förbi och nicka!

Och se'n, när jag kom hem och låg

i fönstret, gick han åtta gånger på gatan av och an och såg hit opp och hälsa' alla gånger. Det ringer! tyst! var är mitt flor? Vi ska' väl, mamma, dit vi ärna? Vet pappa, att jag aldrig for i någon aftonsång så gärna.

Svar till "Troende Skånska". Hjälp med Coué-metoden kan ni erhålla av fru Annie Persson Sjökroneplats 2, Hälsingborg.

Svar till "E. G.". Antagligen har ni ej sett eller hört talas om "Cochléa" hörapparat. Den är 1924 års modell, genialisk uppfinning, liten nätt och behändig — öronstycket, det enda som bäres synligt är av en 5 örngs storlek. Ensamförsäljare för Stockholm är majorskan Peterson, Rådman-gatan 9, n. b. höger. Den finns för avprovning eller ni begär prospekt — då alla upplysningar erhållas. Detta råd av en person som är lycklig över att bära ifrågovarande apparat. Fru W. L.

Svar till 60 åringen. Det är verkligen inte så lätt som ni tror att ha servering vid badort eller sommarplats. Jag känner dem som ha det. Konkurrenten är stor och vädrats makter kollossalt opålitliga. Har ni kontanta besparingar, möbler och husgeråd till 2 rum och kök tycker åtminstone jag att det vore synd att riskera allt detta på ett företag som ni inte alls känner till. Lustresande äro oberäkneliga. Men matgäster inne i i en stad kan man mycket lättare räkna med. Man kan få dem genom annons och de betala i förskott. Ebon.

Svar till E. G. Här finns effektiva hörapparater. Jag har omnämnt detta i ett föregående svar.

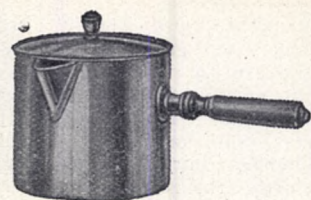
Varje husmor

med intresse för saken
får gratis från oss boken

**"142 sätt
att tillaga
bananer."**

Pris i bokhandeln kr. 1:50.

Skriv till
A-B. BANAN-KOMPANIET
STOCKHOLM

DEGEA

Kokapparater

Hållbara - Eleganta - Billiga

12050a ¼ lit. Kr. 11:50
12051a 1 " " 12:50
12056a 1½ " " 15:—

Aterförsäljare erhålla rabatt.

Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige.

**Elektriska Aktiebolaget
Skandia**

Butik: Tunnelgat. 14, Stockholm.
Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall Östersund, Gevle och Karlstad.

**LÄMPLIG
PRESENT**

Carl Larssons praktverk

**"SVENSKA KVINNAN
GENOM SEKLEN"**

10 FÄRGTRYCKSPANSCHER

Inbunden med av konstnä-
ren komponerad pärm.

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid
i postanvisning.

**IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM**

Stomin

Pris: 2:25.

Magmedicin, kraftigt magstärkande, snabbt aptitgivande och naturligt välgörande. Beprovat sedan 20 år.

Originalförpackningar å apotek, drogaffärer eller direkt.

Broschyren, 95 e tusendet, om Stomin, sändes gratis.

Fru HEDVIG LINDHOLM
Upplandsg. 68—149, Stockholm.

**SVENSKA
TRYCKERI-
AKTIEBOLAGET
STOCKHOLM**

Huvudaffären: Klarabergsgatan 54
Tel.: 21 23, 40 61. Norr 93 o. 993

Filialen: Riddaregatan 17
Telefoner: 72565. N. 6 47

Utför alla slags

Bok-, Tidnings-, Illustrations- och Accidenstryck

Eder fot bränner!

Använd då

NOGIBOL

upplöst i varmt fotbad som borttager all ömhet och andra obehag.

**BOREOL-
svettpuder,**

vilket, efter föregående tvättning, inpudras armhålor och kroppen mot armsvett och annan överdriven svettutdunstning. Rekommenderas även som tillförlitligt Fotströ-Pulver.

TEKN. FABR. BORE H. A. B.
Stockholm. Tel. 153 91.

Badinrättningen

Telefon Sö. 330 56
och 367.

Tvättinrättningen

Telefon Sö. 336 30
och 25 82.

**PARFUMERIE
L'HELIOTROPE**

Karlavägen 12, Sthlm

(mitt emot Engelbrektskyrkan),
Tel. Norr 134 01.

Franska parfymen

Fantasiekamrar

Toiletteartiklar

Herrar Annonörer!

Vill Ni träffa Fryksdalens och Norra Värmlands talrika och burgna befolkning bör Ni annonsera i

**Sunne-Tidningen
Fryksdals-Posten**

vilken på grund av sin stora och jämna spridning är ortens förnämsta annonsorgan. Infordra offert från Sunne-Tidningen Fryksdals-Postens exp., Sunne. Tel. 256.

VÄRMLÄNDINGAR och FRYKS-DALINGAR! Stifta bekantskap med den pigga och vakna Sunne-Tidningen Fryksdals-Posten, som utkommer 3 gånger i veckan. Modernt format och trivligt innehåll.

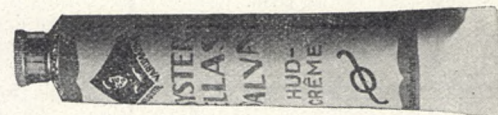
**ÖRGRYTE KEMISKA
TVÄTT- & FÄRGERI A.B.
GÖTEBORG**

Du behöver varken köpa mig ny kappa eller dräkt i år. Örgryte Kemiska skall få tvätta min gamla dräkt och kappa från förra året, ty de görva det så bra. Elegant blir jag - var säker på det.

Låt **Syster Ella** hjälpa Er med barnavården

Väta, klädernas nötning mot skinnet samt infektion av hudlösa ställen äro en ständig plåga för spädbarnens ömtåliga skinn och få barnen att gråta samt hindra dem att sova. Dessa plågoandar äro därmed även en fara för barnens hälsa och en ständig källa till oro för mödrar och barnsköterskor. Dessa plågoandar hållas på avstånd från barnens läger genom tre lika enkla som verksamma preparat för barnavård:

Syster Ellas Salva

A. Hudcrêmen överdrager det tunna barnskinnet med en lätt, skyddande hinna av salvans fina fettämne, vilket fullständigt ersätter det naturliga hudfettet, som sköljes bort vid bad och tvättningar. Huden blir glatt och smidig och utsättes ej för klåda och hudlöshet.

Per burk 2 kr., per tub 90 öre.

B. Sårsalvan, utbredd i ett tunt lager på ett inflammerat eller hudlöst ställe förhindrar infektion och åstadkommer hastig läkning av sårnader och utslag. Starkt koncentrerad och därför billig.

Per burk 2 kr., per tub 90 öre.

Syster Ellas Barnpuder

har en verkan, jämförlig med ett över hela huden utbrett läskapper, som uppsuger all fuktighet och väta i hudveckan, gör huden glatt och torr samt klädernas gnidning mot skinnet omärklig.

För stor burk 1 kr.

Syster Ellas Barntvål

är genom beståndsdelarnes finhet och milda verkningar den enda rätta tvålen för det späda och ömtåliga barnskinnet. Läs det uttalande, som är omlindat varje tvål, om Ni ännu ej provat den:

Per styck 60 öre.

All tillverkning sker under kontroll av laboratorn vid Farmaceutiska Institutet, Apotekare Yngve Funcke.

FABRIKS A.-B. ELLAS, STOCKHOLM

LIV FÖRSÄKRINGSBOLAGET

BALDER

STOCKHOLM

Sveriges äldsta, redan från början av de försäkrade allena ägda livförsäkringsbolag.

Låga premier
Höga premieåterbärningar
och vinster
Grundfast soliditet
Ansv.-sum. 120,000,000 kr.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptigi vande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lätsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM

Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

BRUNKOLS-BRIKETTER

av de före kriget så allmänt populära märkena ILSE, A. K. W. och KAISER finnas numera ständigt i lager. Rekvirera en provhl. från

"OLAUS OLSSONS"

Näsdukar

Linne, Kammarkduk och Fantasi till olika prislägen. Billiga, bestämda priser.

VADSTENABODEN

22 Regeringsgatan, Stockholm.

Effektivaste värmelednings spisar.

WOCO

Begär offert.

WOCO-VERKSTÄDERNA, Motala

Kr. 4:95 pr mtr för

Prima Hellylevadmal

140 cm. brett, mörkgrått, mellangrått eller brungrått. Sändes mot postförsäkring. Oerhört billigt pris! Tusentals olika artiklar. Begär vår stora jubileumskatalog. Den erhålles gratis mot portolösen.

AHLÉN & HOLM, Stockholm.

Piska

och Renovera MATTORNA vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Glöm ej vid annonsering i sydöstra Sverige att **KALMAR — KALMAR LÄNS TIDNING** är ett synnerligen lämpligt annonsorgan med stor spridning bland en köpstark publik.

En bekant till mig förfogar över en sådan. Tack vare denna kan hon höra mycket bra, efter att förut ha hört mycket dåligt. Apparaten ser ut som en väska. Man kan hava den i knäet eller på ett bord framför sig. Den finns i sjukvårdsaffärer i Malmö och Stockholm och kostar omkring 100 kr.

Svar till prövad. Sök att få en plats i hushåll där ni kan få medtaga eder dotter. En ungkarl eller änkekan på landet skulle vara lämpligast. Ty männen äro i visst fall mycket mera toleranta än kvinnorna och inte heller fullt så fordrande som de. Jag kände en ung kvinna, som kunde betraktas som änka. Hon hade en liten son. Denna hade hon med sig i en plats på landet. Jag vet inte om husbonden var ungkarl eller änkekan. Men han sysselsatte sig ofta med det lilla barnet, medan dess moder skötte sin plats. Och barnet fäste sig varmt vid honom.

Svar till Mångårig prenumerant. Det finns i de flesta städer julfester anordnade för barn. Se på en sådan fest, hur det tillgår, eller tala med någon som varit på en sådan. Men dessa fester äro i välgörande syften, för fattiga barn. De dansa kring en pyrd gran. De få var sin påse gotter. I vissa fall få de kläder. På vissa håll få de kaffe och dopp. Ibland få de risgröt. Allt beroende på omständigheterna. Det hörs på en fråga, som om det vore både vuxna och barn, som skulle vara med på den föreslagna festen. När det nu alltså är flera familjer, så tror jag det vore rådigast att alla familjemedlemmarna slogo sina kloka huvuden samman och själva dryftade saken. För min egen del tycker jag att det är för mycket att föra samman så mycket folk på en gång.

Svar till Elisabeth. Att statarna inte ha det för fett, därom kan vem som helst övertyga sig. Jag har flera gånger fått brev från en stathustru och hjälpt henne med litet kläder, när så lämpat sig. Hennes brev voro riktiga dokument. Hon omtalade en gång att den person, varunder de hörde, hade givit ett bröllop för en dotter som gick till — hon nämde ett fyrsiffrigt tal. Samtidigt hade statfolket med de många barnen bett om litet pengar till julen och de fingo elva kronor. Det var ingenting i deras hem som talade om helg, mer än de vita, vackra gardinerna, som de bett mig om och också fått. Och de gardinerna hade jag tigt av en snäll fru, då jag inte själv hade några gardiner att ge bort. Jag tycker synd om er. Vill ni uppge er adress för Idun, så skall jag skicka er en blå klädeskappa, gammal, men ändå hel och brukbar, några yllekoftor, några par strumpor och ett par skor, som allt liksom legat i beredskap åt er. Gamla saker, men de kunna nog vara till nytta ändå. Och så få andra komplettera

Vävskeदार

jämte övriga tillbehör för handvävstolar. Vävspännare, Skyttlar, Skedkrokar och Spolmaskiner köpas förmånligast hos

A.-B. Borås Mek. Väfskedsfabrik, Borås. Rikstelefon 10 28. Exp. till landsorten mot postförsäkring.

Svält ej

Edra krukväxter. De leva ej endast av vattnen. Giv dem Plantagen, ett på vetenskapligt grund sammansatt konc. växt-närings-salt. Erhålles på bleckburkar hos Frö-, Färg- och Kemikaliehandlare. Begär originalförpackning.

detta med saker för barnen och kläder åt er själv. Synd om er, lilla Elisabeth. Men håll modet uppe.

Svar till "En av de många". Det är ju rätt svårt att råda i denna sak. Men med stöd av mycket, som jag sett i livet, skulle jag vilja råda er att hålla ut. Jag vet en man, som blev ägare av en god affär och ägare av gård och han var mycket värre ute än er man, på er beskrivning är. Men hon höll fast vid honom med kärlek och tålmod, uthållighet och idogt, tyst arbete. Aldrig ett ord nämnde hon i sin livstid om sina tråkiga förhållanden. Mannen blev inte allena en ekonomiskt bärkraftig man och en utmärkt make, utan han blev därtill en framstående man i ett visst fack. Jag vet ett annat fall. Ännu underbarare. Där var det också en kvinnas outsläcka kärlek, trofasthet utan like, en fast och stadig uthållighet och en hart när övermänsklig tro på den älskade, som förde till målet. Heder åt dessa kvinnor. Bliv själv en sådan... Skulle det smärta er mans föräldrar om ni skiljdes från honom, så är detta även en orsak varför ni, enligt mitt förmenande, bör hålla fast vid honom. Och tålmodigt se framtiden an. Den kvinna jag sist nämnde, gjorde så. Hon arbetade både för sig och den älskade, som hon ekonomiskt hjälpte sedan han förlorat sin plats. Men han kom på fötter igen, fick en ännu bättre plats. Så gifte de sig och, som det står i sagorna, levde lyckliga i många år. Heder åt sådana kvinnor.

BOKNYTT

Bilder från Skansen, hus och gårdar, är titeln på ett litet vackert planschalbum med text av intendenten Sigurd Erixon och ett sjuttiofotofotografier av C. G. Rosenberg. Säkerligen skall detta länge efterlängade populära arbete om vårt lands mest besökta museum vinna den spridning det förtjänar. Priset är endast 3 kr.

Moskoviter av Albert Engström, Bonniers förlag. Pris 11 kronor.

Albert Engströms Rysslandsbok har väntats med spänning. En del har redan varit publicerat som tidningsartiklar, men detta skall säkert icke förtaga bokens spridning. Albert Engströms Rysslandsintryck äro värda att räddas undan ett dagsländeöde. De äro en konstnär, en journalist och en personlighets dokument till den svindlande historien om det röda Rysslands öde. Albert Engström för ut i avsikt att studera Rysslands kultur och konst och det är följaktligen dessa två faktorer han mest tar sikte på i sin bok. Men ingen kan vara uteslutande konstnär, när han ser ett hungrande, ödelagt land och därför ger Albert Engströms bok också många gripande inblickar i Rysslands sociala tillstånd. Med sitt mustiga ritstift har Albert Engström tecknat Sovjet-Rysslands folk, dess storgubbar och trashankar, och med sin glänsande penna har han beskrivit deras liv och leverne, såsom han sett det utan krus och krusiduller.

För övrigt behöver man väl icke orda mycket om en Albert Engströms-bok!

Falstaff Fakirs samlade skrifter äro nu fullständigt utgivna med den femte och sista del som utkommit i dagarna. En av vårt lands bästa humorister har därmed fått den heder sig bevisad som han förtjänat.

SKÅNSKA DAGBLADET

MALMÖ

med söndagsbilagan "HEMMET"

Svenska landsortens mest spridda dagliga tidning. Effektivaste annonsorgan för stad och land. När dagligen 60,000 sydsvenska hem.

Vid årets Andrakammarval

befäste bonderörelsen sin ställning i Sverige. Alla, som önska följa utvecklingen av denna folkrörelse, böra läsa

Vårt Land och Folk

Bondeförbundets centralorgan.

Genom sin jämna spridning bland Sveriges bondebefolkning från norr till söder är Vårt Land och Folk ett mycket effektivt annonsorgan.

Prenumerera! — Annonsera!

Handsydda underkläder. Barnklänningar, pyjamas, märkning och såsom mottagas.

HELMI KRONBERG
Kungstensg. 22 1 tr., Sthlm. V. 115 32.

Spirella-Korsetten
FRU MARIA LINDQUIST
Vallingatan 17, n. b., Sthlm. N. 110 09.

För den nyfödde.
Modellkartongen inneh. alla behöfliga, fina, välsydda plagg. Extra pris 3 kr. Dubbelsats 15 kr. Presentkartong extra 12 kr. Förordet av läkare. Obs! 14-årig verksamhet. Fru E. Caspersson, Jerntorgsgat. 3, Örebro.

Koncentrera Eder annonsering för Skåne på

SYDSVENSKA DAGBLADET SNALLPOSTEN.

Södra Sveriges mest anlidade annonsorgan

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten:

Arboga: Arboga-Posten.	Marlestad: Tidning för Skaraborgs län.
Arvika: Arvika Nyheter.	Mora: Mora Tidning.
Avesta: Avesta-Posten.	Norrköping: Norrköpings Tidningar.
Bollnäs: Tidningen Ljusnan.	Nässjö: Nässjö-Tidningen.
Borlänge: Borlänge Tidning.	Piteå: Norrbottens Allehanda.
Borås: Borås Tidning.	Skara: Skaraborgs Läns Tidning.
Engelholm: Engelholms Tidning.	Skellefteå: Norra Västerbotten.
Eskilstuna: Eskilstuna-Kuriren.	Skövde: Skaraborgs Läns Annonsblad.
Falkenberg: Hallands Nyheter.	Sollefteå: Nord-Sverige.
Falun: Falu-Kuriren.	Sundsvall: Sundsvalls-Posten.
Gävle: Gelfe-Posten.	Säter: Säterns Tidning.
Göteborg: Göteborgs Aftonblad.	Söderhamn: Söderhamns Tidning.
Halmstad: Tidningen Halland.	Söderköping: Söderköpings-Posten.
Hedemora: Södra Dalarnes Tidning.	Tranås: Tranås Tidning.
Hudiksvall: Hudiksvalls-Tidningen.	Trelleborg: Trelleborgs Allehanda.
Hälsingborg: HelsingborgsDagblad.	Uddevalla: Bohusläningen.
Härnösand: Härnösands-Posten.	Ulricehamn: Ulricehamns Tidning.
Hörby: Mellersta Skåne.	Umeå: Västerbottens-Kuriren.
Jönköping: Smålands Allehanda.	Uppsala: Tidningen Uppsala.
Kalmar: Barometern.	Vadstena: Östgöta-Bladet.
Karlskrona: Karlskrona-Tidningen.	Visby: Gotlänningen.
Katrineholm: Katrineholms-Kuriren.	Vänersborg: Elfsborgs Läns Annonsblad.
Köping: Bergslagsbladet.	Västervik: Västerviks-Tidningen.
Landskrona: Landskrona-Posten.	Västerås: Westmanlands Allehanda.
Linköping: Östgöten.	Växjö: Nya Växjöbladet.
Ludvika: Ludvika Tidning.	Örebro: Örebro Dagblad.
Luleå: Norrbottens-Kuriren.	Örnsköldsvik: Örnsköldsviks-Posten.
Malmö: Skånska Aftonbladet.	Östersund: Östersunds-Posten.

**Lediga platser
och
Platssökande
endast
25 öre pr mm.**

Minsta avgift 10 mm. 2.50
i postavisning eller frim.

LEDIGA PLATSER

Sjuksköterske-
och därmed förenade husmoderbefattningarna i bygdesanatoriet i Strömsund är lediga att tillträdas den 1 febr. 1925. Platsen är reglerad. Ansökan åtföljd av läkare- och åldersbetyg etc. insändas omedelbart till Provinsialläkaren, Strömsund.

Under husmoderns bortvaro,
en månad, önskas ställföreträdarinnor, kompetent och villig att med tjänarinans hjälp sköta förekommande göromål. Tre gossar 12—15 år. Svar till arkitekt D. Blomberg, Stocksund.

Vid Johannesbergs anstalt
för sinnesslöa, Mariestad, finnes plats ledig för en vik. lärarinna, helst Slagsta utbildad, för vårterminen, som börjar 20 jan. 1925. Lön: för specialutbildad efter 1.100:— kr. pr år, för icke specialutbildad 900:— kr., dyrtidstillägg enl. statens bestämmelser samt fritt vivre.
Till styrelsen ställd ansökan torde insändas till föreståndaren, adr. Mariestad före den 15 jan. 1925.

Sjuksköterska

Platsen som operationsstköterska och husmoder vid länslasarettet i Hörby ledig att tillträda den 1 april 1925. Löneförhållanden: 1.400 kr. med tre ålders-tillägg å 150 kr. 3 månaders ömsesidig uppsägning. Kunnskap i maskinskrivning önskvärd. Sökande insändande betyg jämte friskbetyg senast 15 januari 1925 till Lasarettsläkaren, adr. Hörby.

I gott hem har Ni största utsikt att komma om Ni annonserar i den värmländska medelklassens stora nyhets- och annonsorgan Wermlands-Tidningen, Karlstad.

PLATSSÖKANDE

Gihls Sjuksköterskebyrå,
Jungfrugatan 31, Stockholm.
Ansk. såväl exam. sjuksköterskor som anspråksl. vårdarinnor. Brev besvaras mot dubbelt porto. Rikstelefon 720 75.

20-årig flicka

med realskoleexamen, sy- och vävkun-
nig, önskar plats att biträda med i ett hem förefallande göromål. Svar under adr. M. "V. B.", Flen p. r.

Bildad, enkel flicka,

arbetsam och med ordningssinne, barn-
kär och hushållskunnig, önskar plats i liten familj att sköta hushållet med eller utan jungfru, eller såsom barnfröken. Kunnskap i musik. Svar till "G. A.—d., Karlsdals Bruk, Värmland.

Två bild. musikaliska flickor

önska tillsammans eller var för sig
komma till herrgård, officersfam. eller dyl. för att under husmoderns ledn. som familjemedl. deltaga i husliga sysslor för att lära allt som hör till ett bättre hems skötsel. Villiga betala 50—60 kr. i mån. Svar till Box 6, Gammalstorp.

Sjuksköterska,

ej exam., önskar plats i privatvård,
även kunnskap i ett hems skötsel. Svar till "Goda betyg", Iduns exp. f. v. b.

Atelier Record, Borås,

expedierar Babyutstyrslar lämpligaste modeller (av läkare förordade). Prima materiel. Omsorgsfullt arbete. Provsatser i prisläge 7—9—12—15 kr. Prislista noga angivande kvalitet och storlek sändes franco från
ATELIER RECORD, BORÅS.

Femina,

5 Engelbrektsgatan, Stockholm.
Tel. 20 12.
Vårterminens kurser i kläd-, linnesömmand, barnkläder och broderier börjar 15 Jan. Prospekt på begäran.

Johanna Brunssons Vävskola

Kungsgatan 70, Stockholm. Tel. 13363, Norr 437.
Utbildar vävlärarinnor och yrkesväverskor samt håller kurser i Hemvävning. De praktiska vävkurserna börja 15 jan., teoretiska vävkurser samt mönster-
ritnings- och föreläsningssysslorna 15 febr., växtfärgningskursen 16 juni. —
Närmare genom prospekt. **ALMA JACOBSON.**

Vilken aktningvärd familj

eller ensam dam ämnar resa utomlands
nästa sommar och vill taga med sig
hjälp och sällskap en 30-års frisk och
anspråkslös lärarinna något kunnig i
engelska. Ev. läses också med små-
barn. För längre bortovaro kan tjänst-
ledighet begäras. Sv. märkt "I tid",
Iduns exp., Stockholm f. v. b.

Ung elementarbildad flicka

önskar plats som guvernant. Villig att
hjälpa till med husliga sysslor. Något
musikalisk. Svar till "Norrlandska",
Iduns exp. f. v. b.

Anspråkslös flicka

i 30 årsåldern, från bättre hem, önskar
plats i ungarhem eller skolhushåll.
Svar till "Ordning och pliktänsla",
Iduns exp. f. v. b.

2 bild. musikal. flickor

önskar tillsammans eller var för sig
komma till herrgård, officersfamilj
eller dylikt, för att under husmoderns
ledning som familjemedl. få lära allt
som hör till ett bättre hems skötsel.
Villiga att betala något. Svar till Box
6, Gammalstorp.

Plats att självständigt

sköta ett hem önskas av därtill fullt
kunnig person, som kan med ordning
och sparsamhet handhåva detsamma.
Bästa betyg och rekommendationer finnas.
Sv. till "Nyåret 1925", Gefle p. r.

Ung flicka,

som genomgått 8-klassigt läroverk,
söker plats som guvernant på landet.
Kan åtaga sig undervisning t. o. m.
6:te klass. Svar motes tacksamt till
Margareta Winqvist, Frötuna, Bro.

**PENSIONAT OCH
INACKORDERINGAR**

Äldre ensam dam

uth. stort rum, sol, värml., centr., m.
hel inack. f. 2 kvinnl. stud. el. fast,
anst. damer. Ref. i Gbg, Sthlm m. fl.
platser. Fru J Malm, Göteborg, tel.
188 66.

An English profess. lady teacher

returning to England in February
would like to take back one or two
Swedish young ladies with her to travel
in England and learn the language.
Reply (also in Swedish) to Miss Had-
field, St. Sigfrids Skolhem, Råppe.

Vårterminen 1925.

Utmärkta inackorderingar i bästa fam-
iljer för skolgång och studerande.
BORGSTRÖM & TOLL,
Kungsgatan 31, Stockholm.
Förm.-avd. N. 12 35.

Uppsala

erhåles god helinack. för två skolflick-
or i bildad familj. Modern villa. Sö-
dersol. Svar till "Från V. T. 1925",
Allm. Tidningskontoret, Uppsala.

**Infört genom
Stockholms Läkarförening**

**Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage
Pedagogisk Gymnastik**
medför enligt kungl. Maj:ts med-
givande samma komp. och rättig-
heter som en kurs vid Gymn. Cen-
tralinstitutet.
Kursen, 2-årig, börjar den 15
sept.
Prospekt på begäran gen. D:r
J. Arvedson, adr. Odengatan 1,
Stockholm.

**Professor PATRIK HAGLUND's
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska
Privatklinik**
Sturegatan 62, Stockholm.
R. T. 75025. N. 8301.
För behandling av hållnings- och
rörelseorganens skador, sjukdo-
mar, deformiteter och funktions-
rubbningsar.

Doktor A. Kjellbergs

Kurs i massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt: Tel. Norr 667.
Stockholm. Holländaregatan 3.

D:r A. Karsten

**Medicinskt Elektricitets-,
Ljus- och Röntgeninstitut**
Kungsgatan 60, Stockholm
Behandling av
reumatiska åkommor.

Gymnastikdirektörsexamen
avlägges efter 2-årig kurs av kvinnliga
elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Nu kurs begynner i början av sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, Lund.

Unga mödrar,

vilka önska återvinna form och spän-
stighet, behagade förtroendefullt hän-
vända sig till mig. Kurbehandling fr.
20:— pr vecka.
CLARA SMITT-DRYSELIUS
legitimerad av K. Medicinalstyrelsen.
Badläkare.
Kungsgatan 17, Stockholm.
Rådfr 2—3 e. m. Norr 29718.

Gratis!

Fotograftryck (en min.) för bedöman-
de av normal eller missbildad fot. Allt
för fötterna och deras vård. Utprovas
av specialist.

Sjukvårdsmagasinet "SUPERBE",
Jakobsbergsgatan 6. STOCKHOLM.

Mattis Kosacks Skola

Arsenalsgatan 14, Stockholm.
Tel. N. 26457.
Sömnad. Handarbeten. Målning.

Bensintvätta

kostymen vid Saltsjöbadens Kem. tvätt

Inackordering.

Medelålders, ogift herre önskar läng-
re tids inackordering i gott hem i södra
eller mellersta Sverige ej för långt från
stad eller större samhälle. Svar till
"Inackordering Mars 1925" under adr.
S. Gumelius' Annonsbyrå, Stockholm
f. v. b.

**Sällskapet Barnavårds utbildningsanstalt
Stadshagen, Stockholm.**

4 månaders kurser i barnavård. Nya elever mottagas den 1: sta i varje månad.
Elevavgift: kr. 125 i månaden för undervisning, föda och bostad. Inträdes-
fordringar: fullständig folkskolebildning, minst 17 års ålder. Ansökan om elev-
plats ställes till föreståndarinnan och bör vara åtföljd av frejd- och läkare-
betyg, avskrift av skolbetyg och rekommendation av trovärdig person.
Styrelsens ordförande är H. K. H. Prinsessan Ingeborg. Anstaltens före-
ståndarinna är fru Alette Béen, anstaltens läkare, D:r Arthur Fürstenberg.

**NORMA STOCKHOLMS PRIVATA
SÖMNADSSKOLA**

Ledes som förut av flerårig lärarinna vid S:ta Birgittaskolan. Begär prospekt.
Låga avg. Dag- o. aftonkurser. Anm. dagl. Tel. 340 70. Kungsh.-torg 5, 2 tr.

St. Sigfrids Skolhem för gossar, Råppe.

Härligt läge på småländska höglandet. Individuell undervisning av högt
kvalificerade lärare, fil. dr., fil. mag., enl. kursplan för statens läroverk. In-
födda språklärare. Varmt rekommenderat av föräldrar och läkare. Vårterminen
börjar den 15 jan. Prospekt och ref. genom
ANNA ULLMAN, f. Albihn.
Honours Dipl. L. L. A. Exam. St. Andrews Universitet Scotland.
Rikstel. Växjö 432 Post Råppe.

Systrarna E. Nilssons Sömnadsskola

Jungfrugatan 5, Stockholm.
Dag- och aftonkurser i Kläd- och linnesömmand börja åter den 15 jan.
Tel. Ö. 30 17. Prospekt på begäran.

Gunilla-Skolan, Uppsala

Grundad 1911. **GAMLA TORGET 2.** Telefon 370.
HUSMODERSKURSER för bildade unga flickor börja den 27
januari 1925.
SYKURSER i linnesöm, klädsöm och barnkläder börja den 3
februari 1925. Prospekt och närmare upplysningar på begäran.
KARIN GERLE. ANNA SCHENSTRÖM.

**Elsa Philips Husmoderskola,
Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),**

börjar sin 34: de kurs för bildade unga flickor den 28 jan. 1925. Under-
visning i enklare och finare matlagning, bakning, konservering och inlägg-
ningar av bär, frukt, grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmat-
lagning, uppköp, födoämneslära, hushållets ekonomi m. m. Olika kurser.
Exam. lärarinnor. Förbereder inträde till lärarinnekurser i huslig ekonomi.
Prosp., ref. och närmare upplysningar på begäran.
ELSA PHILIP, STOCKHOLM. Tel. Öst. 13 10.

Strengnäs Husmoderskola.

Husmoderskurs 20 jan.—20 maj. Förbered. skolkökslärarinnekurs 4 febr.—
20 maj. Grundlig undervisning. Gott hem. Prospekt och ref. gen. fru M.
Braune, Strängnäs.

Örebro Prakt. Husmoderskola

ENGELBREKTSGATAN 19.
börjar sin vårtermin den 22 jan. 1925. Grundlig teoretisk och praktisk under-
visning. Prospekt på begäran. **HELENA FRITSCHÉ.**

Hälsingborgs Husmoderskola,

Villa Stjärneborg.
Vårterminen börjar den 29 jan. 1925.
HUSMODERSKURSER för flickor med högre skolebildning, 4 mån. Under-
visning i enklare och finare matlagning, bakning, m. m., linnesöm, födoämnes-
lära och hälsolära.
SPECIALKURS i matlagning, 2 mån. Prospekt och närmare upplys-
ningar på begäran.
ASTRID GARDMAN. TERESA KJELLBERG.
F. d. lärarinnor vid Fackskolan för Huslig Ekonomi, Upsala.

Vävkurs.

Undervisning i olika slags vävnader och handarbeten, linnesömmand, knypp-
ling, målning, läderplastik m. m. med början den 12 jan. 1924. Vidare upp-
lysningar mot svarsporto till "Vävkurs på Lövås", Upphärad.

Vid Skogsbo Hushållsskola, Leksand,

börjar ny kurs 1 febr. 1925. Undervisning meddelas i finare och enklare mat-
lagning, även vegetarisk, linne- och klädsömmand samt främmande språk. Lämp-
lig förberedande kurs för blivande skolkökslärarinnor. Prosp. och ref. lämnas av
GERTRUD WALIN, SIGNE PHILIP.
Leksand tel. 193. adr. till 20 jan. Karlavägen
25. Tel. Öst. 1310, Sthlm.

Vid Vartorps Husmoderskola

börjas ny kurs för bildade unga flickor d. 29 jan. 1925. Skolan är belägen i
vacker trakt å Småländska höglandet. (Wäxiö närmaste stad.) Prospekt och
upplysningar på begäran.
EMY RAPPE. AMELIE CARLSTEDT.
F. d. lärarinnor vid Fackskolan för Huslig Ekonomi, Upsala.
adr. Vartorp, ROTTNE.

Låt Edra flickor få en trädgårdskurs.

Den ger god behållning för hela livet.
Den förädlar sinnet, ger glädje åt hemmet, stärker dess ekonomi.
Den ger hälsa på naturligt sätt; är bättre än medicin och badorter.
Den kan förbereda för yrkesutbildning med bästa framtidsutsikter.
Den kan anordnas billigt. Friplatser kunna beredas.
Fruktanvändningsundervisning, konservering. Bästa undervisning av
examinerad trädgårdsman m. fl. lärarekrafter.
Rekvirera illustrerade prospektet i god tid från

Önnestads Kvinnliga Trädgårdsskola
i förbindelse med

Önnestads Folkhögskola och Lantmannaskola
Sändes mot 30 öre i porto genom Rektor Yngve Melander, adress Önn-
estad, Kristianst. län. Kurser 10 mars—20 okt.

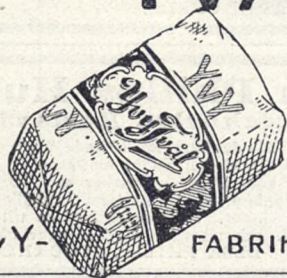
T. Lund

Furu
enkelt

är det ej att få en ungdomligt vacker hy genom att dagligen använda den av välgörande vegetabiliska oljor och essenser framställda

YVY - TVÅLEN

Pris 1:-kr. pr. st.

AKTIEBOLAGET YVY-FABRIKEN, YSTAD.

Glöm ej

det stora

näringsvärdet

i

Svenska Makaroner

PROESSDORF

Linne är ej lyx

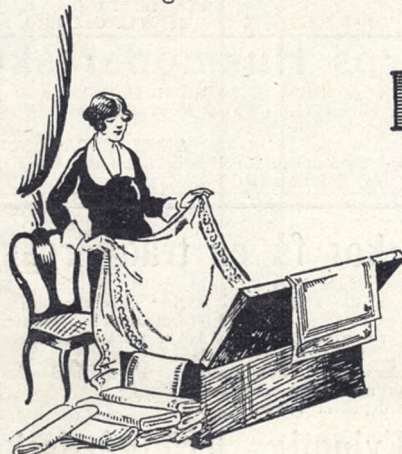
om linneförrådet valts med omsorg. HOLMA linne är av ålder högt värderat och utmärker sig för sin glans, mjukhet, oklanderliga jämnhet och erkänt stora slitstyrka.

"Riddaren i grönt fält" är det kvalitetsmärke, som kännetecknar äkta HOLMA linne.

Vill Ni försäkra Eder om ett linneförråd, som kan gå i arv från mor till dotter, välj då

HOLMA
LINNE

Säljes i alla välsorterade vävnads- och manufakturaffärer.

Holma-Helsinglands
Linspinneri- & Väfveri A.-B.,
Madängsholm.

KALODERMA
RIS-PUDER
GELÉE
TVÅL

FÖR HUDENS RATIONELLA SKÖNHETSVÅRD
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE i. B.